

A low-angle, upward-looking photograph of several modern skyscrapers with glass facades. The buildings are set against a clear, deep blue sky. The perspective creates a sense of height and architectural scale, with lines of the buildings converging towards the top of the frame. The overall color palette is monochromatic, dominated by various shades of blue.

uponor

Vuosikertomus 2018

Rikastutamme ihmisten elämää ympäri maailman. Ratkaisumme turvalliseen käyttöveden jakeluun, energiatehokkaaseen lämmitykseen ja viilennykseen sekä luotettavaan yhdyskuntatekniikkaan parantavat ympäristöjä, joissa elämme, työskentelemme, nukumme, opimme ja parannumme.

Tärkeitä päivämääriä vuonna 2019

Yhtiökokous

Uponor Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään maanantaina 18.3.2019 klo 15.00 alkaen Helsingin Messukeskuksessa osoitteessa Messuaukio 1, Helsinki. Lisätietoja sivulta 88.

Tilinpäätöstiedote vuodesta 2018

13.2. klo 8.00

Vuoden 2018 tilinpäätös

13.2.

Yhtiökokous

18.3. klo 15.00

Osingonmaksun täsmäytyspäivä

Ensimmäinen erä: 20.3.*

Toinen erä: 12.9.*

Osingonmaksupäivä

Ensimmäinen erä: 27.3.*

Toinen erä: 19.9.*

Osavuositarkastus tammi–maaliskuu

3.5. klo 8.00

Osavuositarkastus tammi–kesäkuu

26.7. klo 8.00

Osavuositarkastus tammi–syyskuu

25.10. klo 8.00

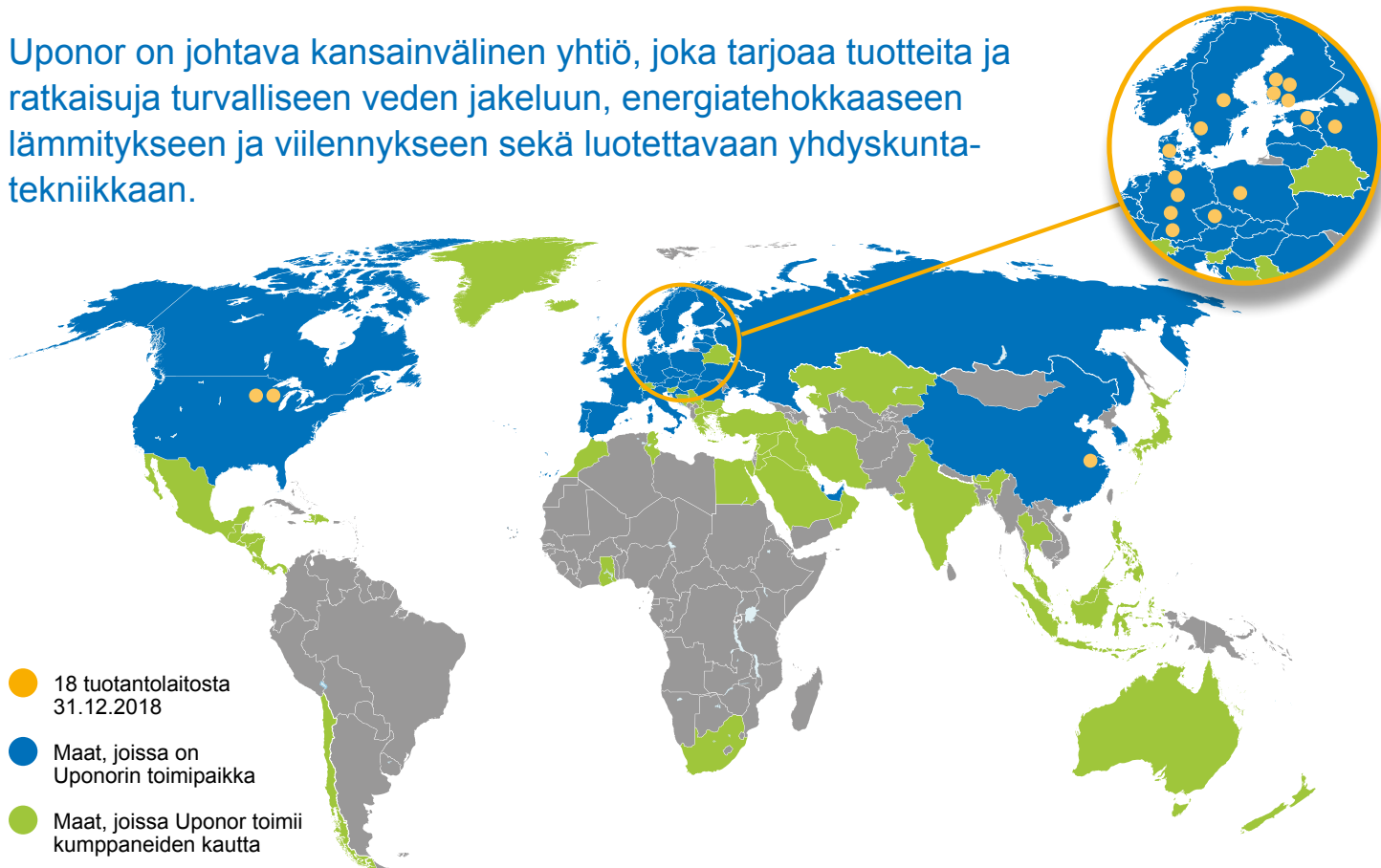
* Hallituksen ehdotus

Sisällys

Uponor lyhyesti	4	8. Tuloverot	59
Kehitys vuosina 2009–2018	5	9. Osakekohtainen tulos	60
Liiketoimintasegmenttimme	6	10. Aineettomat hyödykkeet	60
Strategiamme perustuu kolmeen kannattavan kasvun kehitysvaiheeseen	7	11. Aineelliset hyödykkeet	62
Toimitusjohtajan puheenvuoro sijoittajille	8	12. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	64
Näin luomme arvoa	10	13. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	65
Kestävän kehityksen kohokohdat vuonna 2018	12	14. Pitkäaikaiset saamiset	65
Riippumattoman varmentajan varmennusraportti	13	15. Vaihto-omaisuus	65
Hallitus	14	16. Lyhytaikaiset saamiset	65
Johtoryhmä	15	17. Rahavarat	66
Hallituksen toimintakertomus	16	18. Oma pääoma	66
Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle	24	19. Laskennalliset verot	66
Konsernin taloudelliset tunnusluvut	25	20. Työsuhde-etuuksiin liittyvät velvoitteet	66
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ja täsmäytykset IFRS-tilinpäätöslukuihin	26	21. Varaukset	68
Osakekohtaiset tunnusluvut	26	22. Korolliset velat	68
Osakkeet ja osakkeenomistajat	27	23. Lyhytaikaiset velat	69
Hallinto- ja ohjausjärjestelmä	29	24. Vastuusitoumukset, ehdolliset varat ja velat	69
Tilinpäätös	37	25. Muut vuokrasopimukset	70
Konsernin laaja tuloslaskelma	37	26. Rahoitusriskien hallinta	70
Konsernitase	38	27. Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta	72
Konsernin rahavirtalaskelma	40	28. Pääoman hallinta	73
Laskelma oman pääoman muutoksista	41	29. Johdon kannustinjärjestelmä ja osakeperusteiset maksut	73
Tunnuslukujen laskentakaavat	42	30. Osuudet tytäryrityksissä ja määräysvallattomien omistajien osuudet	74
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	43	31. Lähipiiritiedot	74
1. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet	43	32. Tilikauden jälkeiset tapahtumat	76
2. Toimintasegmentit	55	Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)	77
3. Liiketoimintojen ja tytäryritysten myynnit	57	Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	80
4. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	57	Tilintarkastuskertomus	84
5. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	58	Vuosineljänneksitiedot	87
6. Poistot ja arvonalentumiset	58	Tietoa osakkeenomistajille	88
7. Rahoitustuotot ja -kulut sekä valuuttakurssimuutokset	58	Uponoria seuraavat analytiikat	88
		Uponorin sijoittajasuhteet	90

Uponor lyhyesti

Uponor on johtava kansainvälinen yhtiö, joka tarjoaa tuotteita ja ratkaisuja turvalliseen veden jakeluun, energiatehokkaaseen lämmitykseen ja viilennykseen sekä luotettavaan yhdyskuntatekniikkaan.

Uponorin liiketoiminta on jaettu kolmeen segmenttiin: Talotekniikka – Eurooppa, Talotekniikka – Pohjois-Amerikka ja Uponor Infra. Nämä palvelevat asunto-, teollisuus-, liike- ja julkisrakentamisen sekä kunnallistekniikan ja ympäristörakentamisen markkinoita. Uponor Oyj on listattu Nasdaq Helsingissä.

4 100

työntekijää 30 maassa

1,2

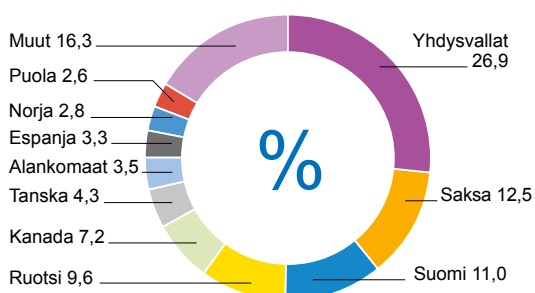
miljardin euron liikevaihto vuonna 2018

Tuotteita myydään

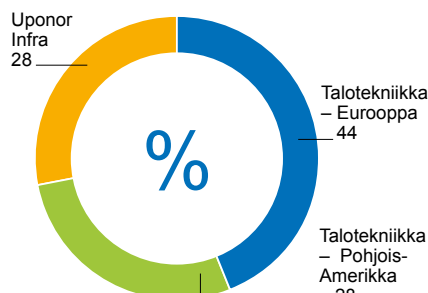
100

maassa

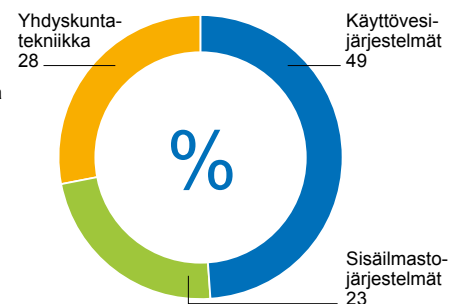
Liikevaihto maittain

Liikevaihto segmenteittäin

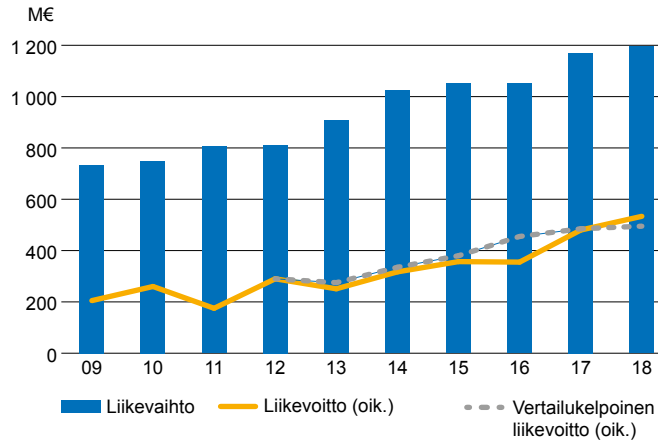

Liikevaihto tuoteryhmittäin

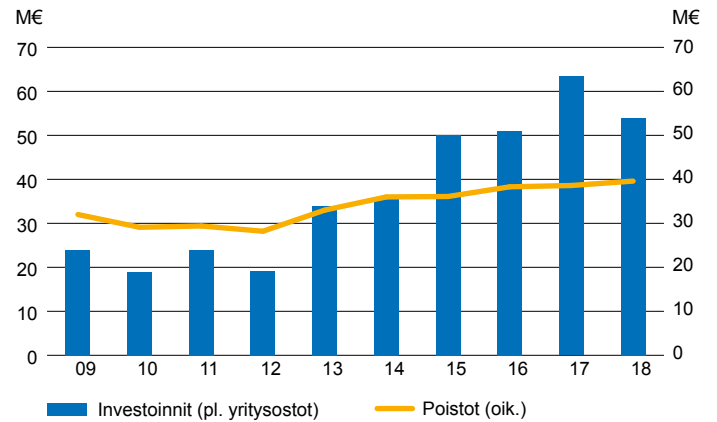

Kehitys vuosina 2009–2018

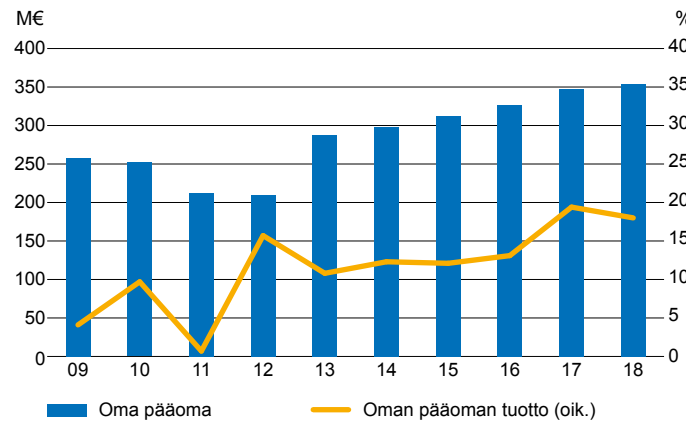
Liikevaihto ja liikevoitto 2009–2018

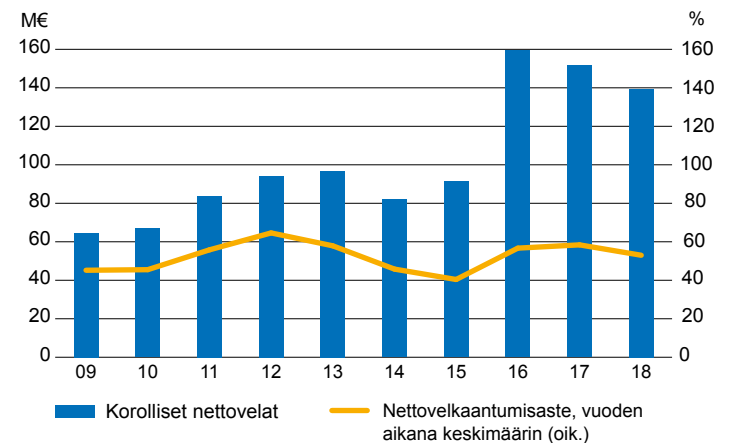
Investoinnit ja poistot 2009–2018

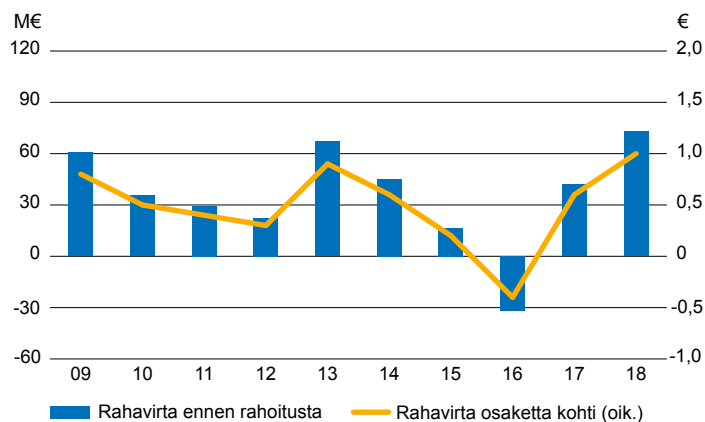
Oma pääoma ja tuotto 2009–2018

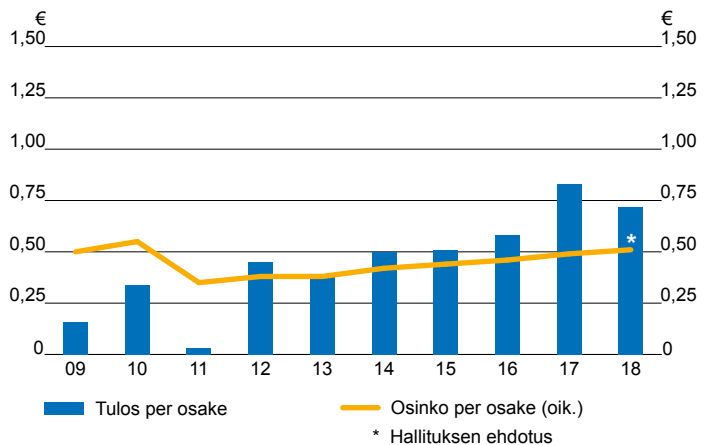
Korolliset nettovelat ja velkaantumisaste 2009–2018

Rahavirta ennen rahoitusta 2009–2018

Osakekohtainen tulos ja osinko 2009–2018

Liiketoimintasegmenttimme

Liiketoimintamme on jaettu kolmeen segmenttiin: Talotekniikka – Eurooppa, Talotekniikka – Pohjois-Amerikka ja Uponor Infra. Palvelemme eri rakentamisen alueita, kuten asunto-, teollisuus-, liike- ja julkisrakentaminen sekä kunnallistekniikka ja ympäristörakentaminen.

Talotekniikka – Eurooppa

Tarjoamme Euroopassa tuotteita ja ratkaisuja turvalliseen käyttöveden jakeluun, energiatehokkaaseen lämmitykseen ja viilennykseen asuin-, toimisto- ja teollisuusrakennuksissa, hotelleissa ja urheilutiloissa. Viime vuosien aikana liiketoimintasegmentti on keskittynyt sekä älykkäiden ja hygieenisten vedenjakeluratkaisujen että esivalmistettujen ratkaisujen tarjontaan entistä tehokkaampaa asentamista ja rakentamista varten.

Segmentin päätoimipiste on Saksassa ja tuotantolaitoksia on useissa Euroopan maissa.

Liikevaihto: 524,2 M€

Henkilöstöä keskimäärin: 2 073

Talotekniikka – Pohjois-Amerikka

Talotekniikka – Pohjois-Amerikka tarjoaa tuotteita ja ratkaisuja niin asuin- kuin liikerakentamiseen Pohjois-Amerikassa. Tarjontaan kuuluu PEX-putket, lattialämmitys ja -viilennys, esieristetyt putket, kiertovesijärjestelmät sekä sammutusjärjestelmät.

Segmentin päätoimipiste ja tuotantolaitos sijaitsee Minnesotan Apple Valleyssa ja toinen tuotantolaitos Minnesotan Hutchinsonissa.

Liikevaihto: 340,5 M€

Henkilöstöä keskimäärin: 925

Uponor Infra

Uponor Infra tarjoaa yhdyskuntateknisiä ratkaisuja, kuten maan-alaisia ratkaisuja veden, jätteiden, kaasun, ilman, tietoliikenteen ja tietojen käsittelyyn, sekä räätälöityjä ratkaisuja ja projektipalveluita. Uponor Infra Technology tarjoaa myös kone- ja tuotantoteknologiaa muoviputkitekniikalle.

Uponor Infran päätoimipisteet ja tuotantolaitokset sijaitsevat Tsekeissä, Tanskassa, Suomessa, Virossa, Latviassa, Norjassa, Puolassa ja Ruotsissa.

Liikevaihto: 337,3 M€

Henkilöstöä keskimäärin: 999

Strategiamme perustuu kolmeen kannattavan kasvun kehitysvaiheeseen

Ensimmäinen kehitysvaihe edustaa nykyistä liiketoimintaamme, jossa vakimuotoiset tuotteet toimitetaan asiakkaille tukkuliikkeiden kautta. Talotekniikan liiketoimintasegmentissä tämä tarkoittaa, että tuotteet toimitetaan pääsääntöisesti asuinrakentamisen markkinoille. Uponor Infran liiketoimintasegmentissä ensimmäisen kehitysvaiheen liiketoimintamalli vastaa varastossa olevia tuotejärjestelmiä ja tavanomaista projektimyyntiä. Tällä liiketoimintasegmentillä kilpailu on kovaa ja tuotteet muuttuvat yleishyödykkeiksi kiihtyvällä tahdilla. Vuonna 2018 keskityimme parantamaan kilpailukykyämme tarkastelemalla liiketoimintaamme ja maantieteellistä rakennettamme. Tämän seurauksena luovui Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnasta ja Zent-Frenger GmbH:stä Saksassa. Päätimme myös luopua Aasian toiminnoistamme. Vuonna 2019 jatkamme toimintaamme tehokkuuden parantamista ja lanseeraamme uusia, innovatiivisia tuotteita markkinoille.

Toinen kehitysvaihe edustaa liiketoiminnan kasvua laajentamalla liikerakentamisen segmenttiin eli liikerakennuksiin ja kerrostaloihin. Uponor Infralle liikerakentamisen segmentti tarkoittaa räätälöityjen ratkaisujen myyntiä. Vuonna 2018 Uponor Infran räätälöityjen ratkaisujen myynti kasvoi merkittävästi ja uskomme hyvän kehityksen jatkuvan vuonna 2019. Talotekniikan liiketoimintasegmenteissä selkeytimme elementtiratkaisujemme tarjoamaamme ja kasvatimme

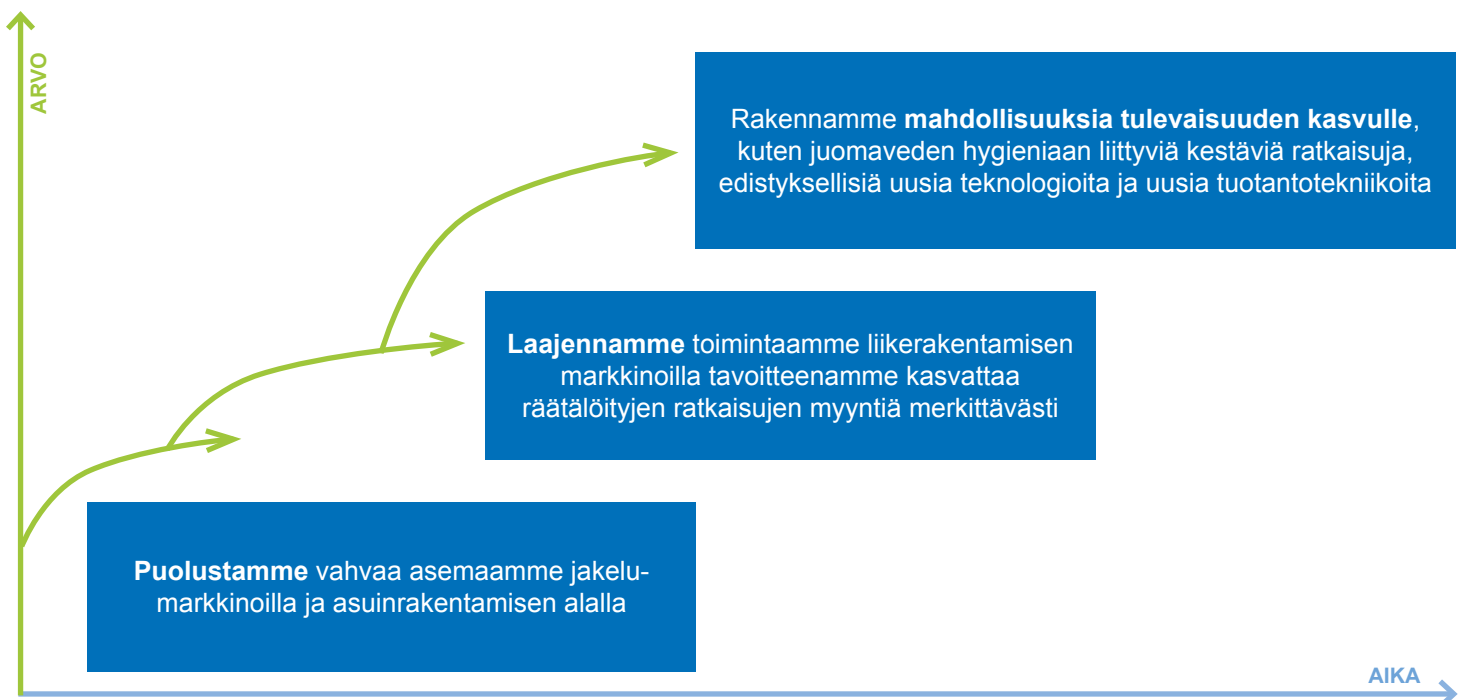
tuotantokapasiteettiamme. Lisäksi, järjestelimme uudelleen myyntiorganisaatiotamme. Vuonna 2019 jatkamme tuoteportfon jalkauttamista sekä kehitämme digitaalista läsnäoloamme ja asiakaskokemusta eteenpäin.

Kolmannessa kehitysvaiheessa rakennamme mahdollisuuksia tulevaisuuden kasvulle. Tämä tarkoittaa digitaalisia ratkaisujamme ja mahdollista palveluliiketoimintaa. Lanseerasimme Phyn Plus -vedenvalvontayksikön Pohjois-Amerikan markkinoille ja koulutimme 350 ammattilaista sen saloihin. Toimme Euroopan markkinoille Uponor Infran vedenlaadun valvontaan liittyvän tuotteen. Keväällä 2019 Phyn Plus lanseerataan myös Euroopassa.

Tulevaisuudessa keskitymme ydinliiketoiminta-alueillemme Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa.

Olemme sitoutuneita etsimään ratkaisuja aikakautemme tärkeisiin vastuullisuuskeskymyksiin tuoteinnovaatioiden ja toimintojemme parantamisen kautta. Vuonna 2018 päivitimme vastuullisuusstrategiamme. Keskitymme neljään teemaan, jotka on valittu YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden joukosta: puhdas vesi ja sanitaatio, vastuullinen kuluttaminen, ilmastotekoja sekä ihmisarvoista työtä ja talouskasvua. Valituilla tavoitteilla on vaikutuspotentiaalia liiketoimintaamme, ne tarjoavat suuria mahdollisuuksia ja ovat linjassa Uponorin liiketoiminta-alueen kanssa.

Kolme kannattavan kasvun kehitysvaihetta

Toimitusjohtajan puheenvuoro sijoittajille

Hyvä lukija

Vuosi 2018 oli merkittävä virstanpylväs yrityksemme historiassa. Sen lisäksi, että Uponor juhli 100-vuotista taivaltaan, implementoimme useita muutoksia, joiden vaikutusten toivomme olevan pitkäaikaisia.

Tärkeimmän taloudellisen tavoitteemme, kannattavan kasvun, osalta voimme todeta, että otimme askeleita oikeaan suuntaan, mutta askeleet olisivat voineet olla pidempiä. Pidän liikevaihdon 4,9 prosentin orgaanista kasvua kohtuullisena ympäristössä, jossa markkinan kasvu oli erittäin vaatimatonta. Vertailukelpoinen liikevoittomme kasvoi matemaattisesti katsottuna edelliseen vuoteen verrattuna, mutta kasvu oli alle alkuperäisten suunnitelmiamme. Nämä alkuperäiset suunnitelmamme sisälsivät kuitenkin liiketoimintoja, jotka myytiin vuoden 2018 aikana, eikä näiden liiketoimintojen tulosta siten raportoitu koko vuodelta.

Jo siitä alkaen, kun perustimme Uponor Infra -yhteisyrityksemme KWH Groupin kanssa, Pohjois-Amerikan liiketoimintaa ei pidetty ydinliiketoimintana. Sitä ei koskaan synergisesti integroitu muuhun infra-liiketoimintaan, joka keskittyy Itämeren alueelle. Lisäksi se oli kulutushyödykekauppaa siihen kuuluvine kausivaihteluineen. Yhteisyrityksen alusta asti näimme enemmän lasku- kuin nousukausia ja kun vuoden 2017 lopussa tuli nousukauden vuoro, päätimme aloittaa myyntiprosessin, joka toteutui elokuun lopussa 2018.

Jäähdyttäviä kattopaneeleita valmistava Zent-Frenger GmbH ostettiin vuonna 2012. Yrityksen erilainen liiketoimintamalli Uponorin talotekniikkaliiketoimintaan verrattuna aiheutti hämmennystä sekä joitain konflikteja. Tästä johtuen synergiat jäivät rajallisiksi, joten liiketoiminnasta luopuminen investointia korkeammalla hinnalla oli tahdikas liike matkallamme kohti ketteryttä ja tehokkuutta.

Loppuvuodesta 2018 ilmoitimme lopettavamme toimintamme Aasiassa ja samassa yhteydessä sulkevamme pienen tuotantolaitoksen Kiinassa, joka oli avattu kaksi vuotta aiemmin. Syitä päätökseen lopettaa tuotanto yhdessä maailman suurimmista talousalueista on monia, mutta ennen kaikkea tulimme lopputulokseen, että testimarkkinoinnista ja esiselvityksistä huolimatta tarjoamamme, joka koostuu lähes yksinomaan tuontiraaka-aineista valmistetuista korkealaatuisista tuotteista, ei ollut riittävän houkutteleva erittäin hintatietoiselle paikalliselle markkinalle. Kilpailu muissa tuotekategorioissa markkinoilla, jossa on satoja paikallisesti tunnettuja toimittajia olisi vaatinut lisäinvestointeja alueelle ja lopputulos olisi silti ollut epävarma. Tästä syystä päätimme keskittyä kannattavaan kasvuun maantieteellisillä avainalueillamme Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa ja keskittyä hankkeisiin, jotka tukevat tätä tavoitetta.

Vanhan sanonnan mukaan täytyy luopua vanhasta, jotta voi rakentaa uutta. Vuonna 2018 otimme käyttöön uuden PEX-putkien tuotantolaitoksen Yhdysvalloissa, Hutchinsonissa, Minnesotassa. Uusi tuotantolaitos sijaitsee lähellä Uponorin Apple Valleyn, Minnesota, tuotantolaitosta, joka kymmenen laajennuksen jälkeen oli saavuttanut

”Tärkeimmän taloudellisen tavoitteemme, kannattavan kasvun, osalta otimme askeleita oikeaan suuntaan ja liikevaihtomme kasvoi orgaanisesti 4,9 %, mutta askeleet olisivat voineet olla pidempiä.”

rajansa. Hutchinsonin uuden tuotantolaitoksen avulla tavoitamme uuden työntekijöiden joukon lähes täyden työllisyyden työmarkkinoilla. Tuotantolaitoksen käyttöönotto aiheutti ensimmäisen vuosipuoliskon aikana tuplamiehitystä ja ylimääräisiä kustannuksia, mutta käynnistys kesällä sujui hyvin ja nyt meillä on kaksi toimivaa tuotantolaitosta.

Muutama vuosi sitten jaoimme kasvutavoitteemme kolmeen aika- ja riskisidonnaiseen kehitysvaiheeseen. Ensimmäisessä kehitysvaiheessa puolustamme vahvaa asemaamme lähinnä asuinrakentamisen jakelumarkkinoilla. Toisessa kehitysvaiheessa haluamme laajentua liikerakentamisen segmenttiin ja kolmannessa kehitysvaiheessa rakennamme mahdollisuuksia tulevaisuuden kasvulle. Koko Uponor on mukana ensimmäisessä kehitysvaiheessa, johon sisäisesti usein viittaamme perusliiketoimintanamme. Vuoden 2008 talouskriisin jälkeen aloimme vakavissamme muokata toimintaamme ja tarjota ratkaisujamme liikerakentamisen markkinoille. Olemme myös saaneet onnistumisia näissä pyrkimyksissämme. Yli kolmasosa Euroopan ja noin puolet Pohjois-Amerikan talotekniikan liiketoiminnasta ohjautuu jo liikerakentamisen markkinoille. Kolmannessa kehitysvaiheessa muutisana ”digitaalisuus” tulee mukaan kuvaan. Olemme jo vuosikymmeniä tarjonneet sisäilmastoon ratkaisuja, joilla lämmitystä tai viilennystä pystyy säätelemään elektronisesti. Nyt olemme yhdistäneet nämä ratkaisut pilvipalveluihin, josta seuraa isompia hyötyjä energiatehokkuuteen ja -optimoimiseen sekä käyttäjäkokemukseen.

Vuonna 2018 lanseerasimme myös Phyn Plus vedenvälöntäyksikön. Phyn Plus on ensimmäinen tuotteemme yhteisyrityksestä kuluttajaelektronikkaa tuottavan kalifornialaisen Belkinin kanssa.

Se on myös Uponorin ensimmäinen aidosti älykäs kokonaisuus, joka tarjoaa kuluttajille mielenrauhaa tunnistamalla vuodot putkistossa ja kertomalla arvokasta dataa kallisarvoisimman luonnonvaramme eli puhtaan veden kulutuksesta.

Maapallo on yksi Triple Bottom Line -mallin osa-alueesta (ympäristö-, sosiaalinen ja taloudellinen vastuu) sekä kulmakivi meidän lähestymistavassa vastuullisuuteen ja kestävään kehitykseen. Vuonna 2018 allekirjoitimme YK:n Global Compact -yhteiskuntavastuualoitteen ja priorisoimme YK:n määrittelemät kestävä kehityksen tavoitteet, joista keskityimme neljään: puhdas vesi ja sanitaatio, vastuullinen kuluttaminen, ilmastotekoja sekä ihmisarvoista työtä ja talouskasvua. Luonnollisesti kaikki 17 kestävä kehityksen tavoitetta ovat tärkeitä, mutta valitsimme nämä neljä tavoitetta, koska mielestämme näihin voimme todella antaa panoksemme ja vaikuttaa.

Ihmiset ovat tärkein valttimme ja jatkoimme henkilöstön kehitystoimenpiteitä. Vuonna 2018 johtamiskoulutuksemme oli täydessä vauhdissa ja sisälsi kursseja itsensä johtamisesta ihmisten sekä liiketoiminnan johtamiseen. Yhteensä lähes 100 henkilöä osallistui koulutuksiin. Odotuksemme koulutuksen vaikutuksista ovat suuret ottaen huomioon, että kaikki koulutuksiin osallistuneet voivat hyödyntää saamiaan oppeja toteuttaessaan strategiaa tehokkaasti ja vaikuttavasti omissa tiimeissään. Huomioiden kasvutavoitteemme, olkoon se ensimmäisessä kehitysvaiheessa parempaa kilpailukykyä perinteisillä asuinrakentamisen jakelumarkkinoilla, toisessa kehitysvaiheessa laajentumista liikerakentamisen markkinoille tai kolmannessa kehitysvaiheessa älykkäitä tulevaisuuden ratkaisuja, kaikkiin näihin tarvitaan muutosta läpi yrityksen. Tarvittavat muutokset osaamisessamme ja kyvykkyyksissämme ovat tärkeitä ja enimmäkseen riippuvaisia uponorilaisista.

Satavuotissyntymäpäiväjuhlintamme yhteydessä ja historiastamme kertovassa dokumenttifilmissä kerroin kaikille uponorilaisille, että odotan 100 vuoden aikana tapahtuneiden muutosten määrän olevan laajuudessaan yhtä suuria kuin muutos, joka on odotettavissa seuraavan 10 vuoden aikana. Kuten voimme ylhäältä lukea, vauhti kasvaa ja vuonna 2018 tehtyjen muutosten määrä täyttäisi helposti koko vuosikertomuksen. Tämä ei kuitenkaan ole vuosikertomuksen tarkoitus. Sen sijaan haluamme korostaa, että uskomme, että meillä on selkeä suunta ja työskentelemme sen eteen päivittäin.

Lopuksi haluan ilmaista kiitollisuuteni kaikille uponorilaisille heidän arvokkaasta työpanoksesta sekä osakkeenomistajille uskosta Uponoriin sijoituksena.

Jyri Luomakoski
toimitusjohtaja

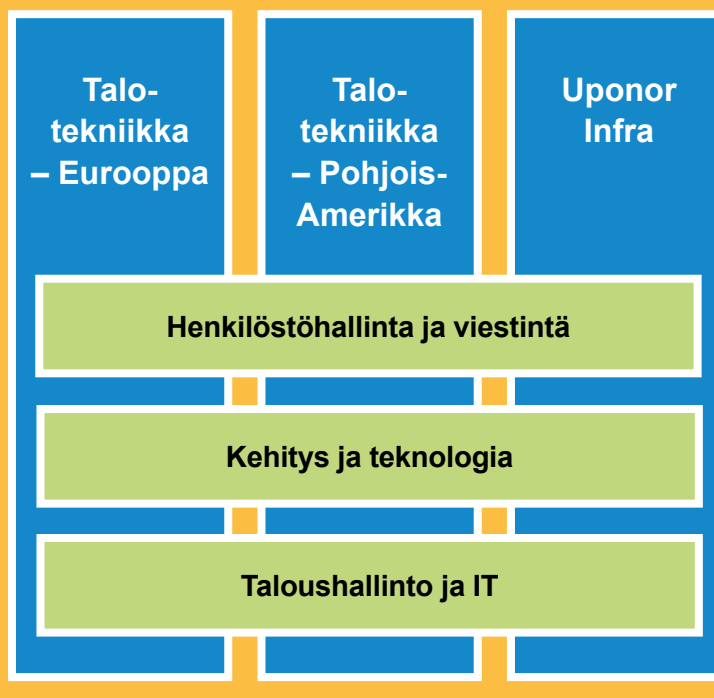
Näin luomme arvoa

Toimimme alalla, jolla on suuri vaikutus kestävästä kehityksestä mukaiseen asumiseen ja elämiseen. Tavoitteenamme on rikastuttaa ihmisten elämää tarjoamalla asiakkaidemme ja yhteisöjen hyvinvointia sekä elin- ja työympäristöjä parantavia korkealaatuisia sisäilmasto-, käyttövesi- ja yhdyskuntatekniikkaratkaisuja. Kestävä kehitys on keskeisellä sijalla tämän tavoitteen toteuttamisessa. Otamme huomioon

RESURSSIT

- **Taloudelliset resurssit**
  - Vahva tase, 786,6 miljoonaa euroa
  - Vakaa kannattavuus ja kassavirta
  - Investoinnit 4,5 % myynnistä
- **Luonnonvarat, joita 18 tuotantolaitosta kuluttavat**
  - Raaka-aineiden käyttö 151 203 tonnia
  - Kokonaisenergiankulutus 226 863 MWh
  - Veden kulutus 207 077 m³
- **Ihmiset**
  - 4 077 työntekijää 30 maassa
  - Kokonaistyöaika 6 913 280 tuntia
  - Asiakaskeskeisyys ja asiantuntijuus ovat keskeinen osa arvojemme mukaista käyttäytymistä
  - Työntekijöiden kehitystä tuetaan monipuolisilla työssäoppimismahdollisuuksilla sekä tarjoamalla ainutlaatuisia urapolkuja ja erilaisia johtamisen kehitysohjelmia
- **Kumppanuudet**
  - Toimialakohtaiset järjestöt ja etujärjestöt
  - Asiakassuhteet
  - Paikallinen läsnäolo
- **Aineeton pääoma**
  - Uponor brändi
  - Tutkimus ja tuotekehitys, innovaatiot, patentit

LIIKETOIMINTAMALLI

YRITYSTOIMINTAAN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

- **Megatrendit**
  - Ilmastonmuutos ja niukat resurssit
  - Kaupungistuminen
  - Digitalisaatio

ympäristönäkökohdat tuotetarjonnassamme ja pyrimme jatkuvasti vähentämään toimintamme ympäristövaikutuksia. Olemme sitoutuneita tuottamaan arvoa pitkällä aikavälillä, rakentamaan kestävämpää maailmaa ja luomaan menestystä sekä itsellemme että kumppaneillemme kestävien innovaatioiden avulla.

TUOTOKSET

- **Tuotteet**
  - Sisäilmastojärjestelmät
  - Käyttövesijärjestelmät
  - Yhdyskuntatekniset järjestelmät
- **Palvelut**
  - Kokonaisvaltaiset projektipalvelut ammattilaisille
  - Suunnittelu- ja huoltopalvelut kuluttajille
  - Ohjelmistot ja sovellukset
  - Koulutukset ammattilaisille
- **Jätettä yhteensä 20 193 tonnia**
  - Vaarallista jätettä kokonaismäärästä 1,4 %
- **Kasvihuonepäästöt**
  - Scope 1: 8 469 tonnia ja scope 2: 30 849 tonnia

VAIKUTUKSET

- **Taloudelliset vaikutukset sidosryhmille**
  - Sijoittajat: maksetut osingot 35,8 miljoonaa euroa
  - Tavaroiden ja palveluiden toimittajat: hankinnat 857,9 miljoonaa euroa
  - Yhteiskunta: maksetut verot ja sosiaalikulut 63,3 miljoonaa euroa
  - Henkilöstö: palkat ja palkkiot 226,6 miljoonaa euroa
- **Yhteiskunta**
  - Asiakkaiden ja työntekijöiden parantunut terveys ja hyvinvointi
  - Erilaisia kehitysprojekteja eri sidosryhmien kanssa
  - Henkilöstön ja kumppaneiden lisääntynyt kokemus ja osaaminen erilaisten koulutusohjelmien kautta
- **Ympäristö**
  - Uponorin tuotteet luovat parempaa rakennettua ympäristöä säästämällä energiaa, parantamalla terveyttä ja lisäämällä käytömukavuutta

Luvut ovat vuodelta 2018.

Kestävän kehityksen kohokohdat vuonna 2018

Säästämme vettä

Älykäs Phyn Plus -vedenvalvontayksikkö lanseerattiin Pohjois-Amerikassa vuonna 2018. Tuote lanseerataan Euroopassa vuonna 2019. Se hälyttää asunnonomistajaa havaittuaan vuodon, estää mittavia vahinkoja automaattikatkaisun avulla ja tunnistaa mahdollisia tulevia ongelmia kodin putkistossa. Lisäksi Phyn Plus auttaa säästämään vettä ja rahaa tarkkailemalla veden kulutusta. Phyn on yhteisyritys, josta Uponorilla on 50 prosentin omistusosuus.

Turvaamme veden laadun

Euroopassa lanseeraamamme asuntokohtaiset lämmönvaihdin-yksiköt tarjoavat uuden sukupolven ratkaisun lämpimän käyttöveden tuotanto- ja lämmönjakeluongelmiin. Combi Port -yksikkö mahdollistaa jopa 40 prosentin energiasäästön verrattuna perinteisiin keskitettyihin järjestelmiin. Lisäksi yksiköt lämmittävät käyttöveden tarpeen mukaan kylmästä juomavedestä minimoiden legionellabakteerin riskin. Yksiköt valmistetaan asiakkaan tarpeiden mukaan, toimitetaan valmiiksi koottuna ja testataan ennen toimitusta. Tämä asennusta helpottava kytke ja käytä -ratkaisu säästää aikaa ja rahaa, sillä asennus nopeutuu jopa 30 prosentilla.

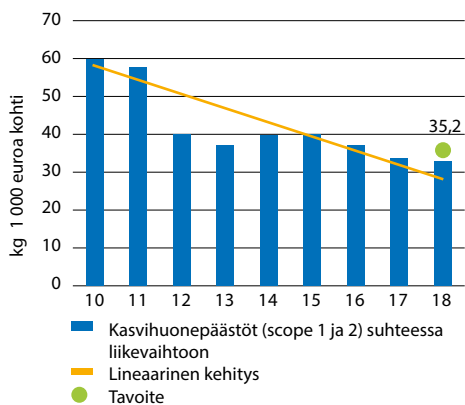
Täytämme asiakkaiden tarpeet

Järjestimme kesän ja syksyn 2018 aikana Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa brändi- ja asiakastytyvyysstudion ulkopuolisen kumppanin välityksellä. Tutkimustulokset lujittivat käsitystä Uponorista korkealaatuisena, luotettavana ja asiantuntevana kumppanina. Tuotteidemme laatu, tuotetarjoamamme kattavuus ja asennusten helppous saavuttivat erittäin korkean tyytyväisyysluokituksen. Myyntiverkostomme sai kiitosta asiantuntemuksestaan ja osaamisestaan. Suunnittelu-, laskenta-, tilaus-, logistiikka- ja asiakaspalvelu sekä tekninen tuki saavuttivat myös keskimäärin hyvän tyytyväisyysluokituksen.

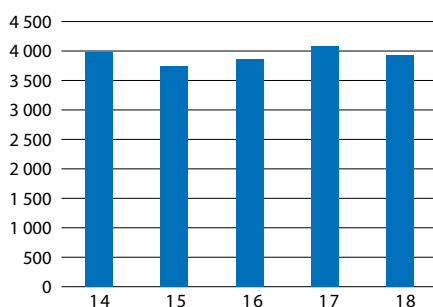
Lahjoitimme hyvään tarkoitukseen

Olemme lahjoittaneet putkistopaketteja Habitat for Humanity -hyväntekeväisyysjärjestön rakentamiin koteihin jo yli kymmenen vuoden ajan. Talotekniikka – Pohjois-Amerikka lahjoittaa vuosittain Uponorin tuotteita yli 50:een järjestön Pohjois-Amerikan alueella rakentamaan kotiin. Lisäksi osa työntekijöistämme tekee vapaaehtoistyötä asentamalla tuotteitamme kyseisiin koteihin ja osallistumalla muilla tavoin kotien valmisteluun. Vuonna 2018 Talotekniikka – Pohjois-Amerikka aloitti yhteistyön Plumbers Without Borders -hyväntekeväisyysjärjestön kanssa. Järjestön kautta työntekijämme ja asiakkaamme voivat liittyä yli 2 000 vapaaehtoisen tietokantaan. Vapaaehtoiset auttavat suunnittelemaan ja toteuttamaan terveyttä ja hyvinvointia lisääviä käyttövesi- ja viemäröintiprojekteja ympäri maailmaa.

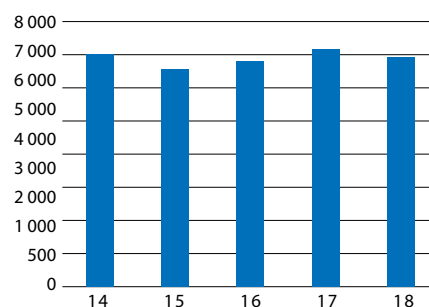
Kasvihuonepäästöt suhteessa tavoitteeseen

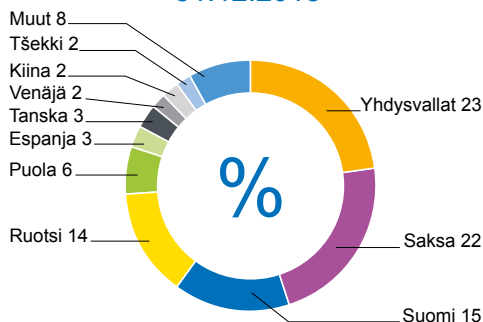
Henkilöstön määrä (kokopäiväiset) 31.12.2018

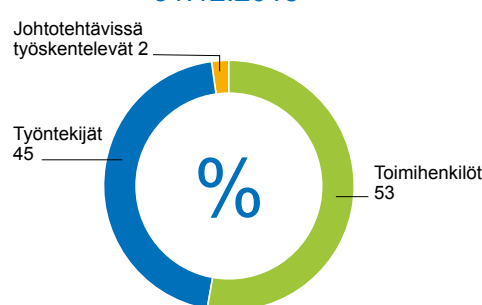
Kokonaistyöaika (1 000 tuntia)

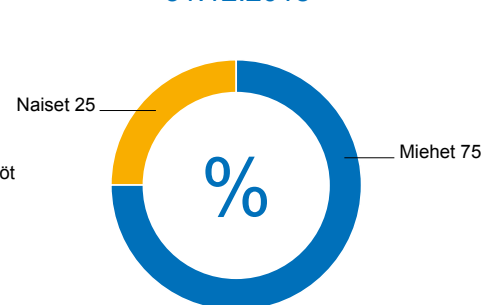
Henkilöstö maittain (kokopäiväiset) 31.12.2018

Henkilöstö ryhmittäin 31.12.2018

Henkilöstön sukupuolijakauma 31.12.2018

Riippumattoman varmentajan varmennusraportti

Käännös englanninkielisestä tekstistä (alkuperäinen)

Uponor Oyj:n johdolle

Olemme Uponor Oyj:n (jäljempänä myös Yhtiö) johdon pyynnöstä suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon, jonka kohteena ovat olleet numeeriset sosiaalisen ja ympäristövastuun tiedot raportointikaudelta 1.1.–31.12.2018 Uponor Oyj:n Vuosikertomuksessa 2018 osioissa ”Näin luomme arvoa” ja ”Kestävän kehityksen kohokohdat vuonna 2018” sekä hallituksen toimintakertomuksen 2018 osiossa ”Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista” (jäljempänä Vastuullisuustiedot).

Johdon vastuu

Uponor Oyj:n johto vastaa Vastuullisuustietojen laatimisesta raportointikriteeristön eli Uponor Oyj:n raportointiohjeiden mukaisesti. Uponor Oyj:n johto vastaa myös sellaisen sisäisen valvonnan järjestämisestä, jonka johto katsoo tarpeelliseksi, jotta on mahdollista laatia Vastuullisuustiedot, joissa ei ole väärinkäytöksistä tai virheistä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Varmentajan riippumattomuus ja laadunvalvonta

Olemme noudattaneet IESBA:n (the International Ethics Standards Board for Accountants) antamien *Eettisten sääntöjen tilintarkastusammattilaisille* mukaisia riippumattomuusvaatimuksia ja muita eettisiä vaatimuksia. Näiden sääntöjen pohjana olevat perusperiaatteet ovat rehellisyys, objektiivisuus, ammatillinen pätevyys ja huolellisuus, salassapitovelvollisuus ja ammatillinen käyttäytyminen.

PricewaterhouseCoopers Oy soveltaa kansainvälistä laadunvalvontastandardia ISQC1 ja näin ollen ylläpitää kattavaa laadunvalvontajärjestelmää. Siihen kuuluu dokumentoituja toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, jotka koskevat eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista.

Varmentajan velvollisuudet

Meidän velvollisuutenamme on esittää suorittamiemme toimenpiteiden ja hankkimamme evidenssin perusteella Vastuullisuustiedoista rajoitetun varmuuden antava johtopäätös. Tämä varmennusraportti on laadittu toimeksiantomme ehtojen mukaisesti. Vastaamme työstämme, varmennusraportista ja esittämistämme johtopäätöksistä vain Uponor Oyj:lle, emme kolmansille osapuolille.

Olemme suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon kansainvälisen varmennustoimeksiantostandardin (ISAE) 3000 (uudistettu) ”Muut varmennustoimeksiannot kuin menneitä kausia koskevaan taloudelliseen informaatioon kohdistuva tilintarkastus tai yleisluonteinen tarkastus” mukaisesti. Kyseinen standardi edellyttää, että suunnitellamme ja suoritamme toimeksiannon hankkiaksemme rajoitetun varmuuden siitä, onko Vastuullisuustiedoissa olennaista virheellisyttä.

Rajoitetun varmuuden antavassa toimeksiannossa evidenssin hankkimistoimenpiteet ovat rajoitetumpia kuin kohtuullisen varmuuden antavassa toimeksiannossa, minkä vuoksi siinä saadaan vähemmän varmuutta kuin kohtuullisen varmuuden antavassa toimeksiannossa. Varmennustoimeksiantoon kuuluu toimenpiteitä evidenssin hankkimiseksi Vastuullisuustietoihin sisältyvistä luvuista ja siinä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu varmentajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että Vastuullisuustiedoissa on olennainen virheellisyys.

Olemme toteuttaneet muun muassa seuraavat toimenpiteet:

- Haastatelleet Yhtiön ylimmän johdon edustajia.
- Vierailleet Yhtiön pääkonttorissa sekä kolmella toimipaikalla Suomessa, Ruotsissa ja Yhdysvalloissa.
- Suorittaneet videohaastattelun yhden Saksassa sijaitsevan toimipaikan edustajien kanssa.
- Haastatelleet Vastuullisuustietojen sisältämien tietojen keruusta ja raportoinnista vastaavia henkilöitä konsernitasolla sekä vierailumme ja videohaastattelumme kohteina olleissa toimipaikoissa.
- Arvioineet, miten konsernin työntekijät soveltavat Yhtiön raportointiohjeita ja menettelytapoja.
- Testanneet tietojen oikeellisuutta ja täydellisyyttä alkuperäisistä dokumenteista ja järjestelmistä otospohjaisesti.
- Testanneet tietojen yhdistelyä ja suorittaneet uudelleenlaskentaa otospohjaisesti.

Rajoitetun varmuuden antava johtopäätös

Suorittamiemme toimenpiteiden ja hankkimamme evidenssin perusteella tietoomme ei ole tullut mitään, mikä antaisi meille syyn uskoa, ettei Uponor Oyj:n Vastuullisuustietoja 31.12.2018 päättyneeltä raportointikaudelta ole kaikilta olennaisilta osiltaan laadittu asianmukaisesti raportointikriteeristön perusteella.

Varmennusraporttiamme luettaessa on otettava huomioon yritys vastuutietojen tarkkuutta ja täydellisyyttä koskevat luontaiset rajoitteet.

Helsingissä 12. päivänä helmikuuta 2019

PricewaterhouseCoopers Oy

Sirpa Juutinen	Jussi Nokkala
Partner	Director
Sustainability & Climate Change	Sustainability & Climate Change

Hallitus

31.12.2018

Annika Paasikivi

s. 1975, Suomen kansalainen, B.A., M.Sc. (VTM), toimitusjohtaja, Oras Invest Oy ja toimitusjohtaja, Finow Oy

- Uponor Oyj:n hallituksen puheenjohtaja, 13.3.2018–
- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 19.3.2014–
- Tarkastusvaliokunnan jäsen
- Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja
- Omistaa Uponorin osakkeita 41 875 kappaletta

Markus Lengauer

s. 1965, Itävallan kansalainen, DI (Master of Engineering), tekniikan tohtori (Doctorate in Mechanical Engineering), toimitusjohtaja, Oras Group

- Uponor Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja, 13.3.2018–
- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 17.3.2015–
- Tarkastusvaliokunnan jäsen
- Omistaa Uponorin osakkeita 4 828 kappaletta

Pia Aaltonen-Forsell

s. 1974, Suomen kansalainen, VTM, MBA, talousjohtaja, Ahlstrom-Munksjö Oyj

- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 20.3.2017–
- Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja
- Omistaa Uponorin osakkeita 2 476 kappaletta

Johan Falk

s. 1971, Ruotsin kansalainen, DI, MBA, toimitusjohtaja, OneMed Group

- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen, 13.3.2018–
- Omistaa Uponorin osakkeita 1 277 kappaletta

Casimir Lindholm

s. 1971, Suomen kansalainen, KTM, MBA, toimitusjohtaja, Eltel AB

- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen, 13.3.2018–
- Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan jäsen
- Omistaa Uponorin osakkeita 1 277 kappaletta

Eva Nygren

s. 1955, Ruotsin kansalainen, arkkitehti

- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 15.3.2011–
- Omistaa Uponorin osakkeita 10 661 kappaletta

Johtoryhmä

31.12.2018

Jyri Luomakoski

s. 1967, Suomen kansalainen, MBA, toimitusjohtaja

- Konsernin palveluksessa vuodesta 1996
- Johtoryhmän jäsen 1.10.1999 alkaen
- Toimitusjohtaja, Uponor Oyj, 27.10.2008 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 38 685 kappaletta

Minna Blomqvist

s. 1969, Suomen kansalainen, DI, henkilöstöjohtaja

- Konsernin palveluksessa vuodesta 2017
- Johtoryhmän jäsen 1.9.2017 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 2 000 kappaletta

Sebastian Bondestam

s. 1962, Suomen kansalainen, DI, toimitusjohtaja, Uponor Infra

- Konsernin palveluksessa vuodesta 2007
- Johtoryhmän jäsen 1.4.2007 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 18 301 kappaletta

Bill Gray

s. 1965, Kanadan ja Ison-Britannian kansalainen, KTM, VTM [B. Com. (Finance and Marketing) & B.A.], johtaja, Talotekniikka – Pohjois-Amerikka

- Konsernin palveluksessa vuodesta 2008
- Johtoryhmän jäsen 15.2.2012 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 21 259 kappaletta

Maija Strandberg

s. 1969, Suomen kansalainen, KTM, talousjohtaja

- Konsernin palveluksessa vuodesta 2017
- Johtoryhmän jäsen 21.3.2017 alkaen
- Omistaa Uponorin osakkeita 0 kappaletta

Tarkemmat ja ajantasaiset tiedot löytyvät verkkosivuilta osoitteesta <https://sijoittajat.uponor.fi>

Hallituksen toimintakertomus

Markkinat

Riippumatta lievästä heikkenemisestä vuoden loppua kohti, rakennusaktiivisuus oli hyvällä tasolla Atlantin molemmin puolin vuonna 2018 kasvaen hieman edellisvuoden vahvasta tasosta. Molemmilla mantereilla kuluttajat hyötyivät edelleen vahvoista työmarkkinoista, mikä puolestaan vauhditti asuinrakentamisen kasvua. Vaikka yritykset olivatkin kuluttajia varovaisempia, ne lisäsivät investointeja myös liike- ja julkisrakentamishankkeisiin. Kuten aiempinakin vuosina tämän pitkään jatkuneen kasvujakson aikana, ammattitaitoisista työntekijöistä oli edelleen huomattava pula. Tämä hankaloitti rakentajien mahdollisuuksia ryhtyä uusiin hankkeisiin.

Uponorin suurimmalla Keski-Euroopan markkina-alueella Saksassa asuinrakennuslupien määrä laski yhdistymisen jälkeiseltä huipputasolta, mutta pysyi kuitenkin edelleen korkeana luoden tilauskantaa kerrostalohankkeissa. Investoinnit uusiin asuinrakennushankkeisiin lisääntyivät, kun taas merkittävästi suurempi korjausrakentamisen segmentti ei kasvanut edellisvuoteen verrattuna. Liike- ja julkisrakentaminen lisääntyi hieman, mutta oli yhtä alhaisella tasolla kuin edellisinä vuosina. Kasvu oli voimakkaampaa Alankomaissa, missä investoinnit lisääntyivät sekä asuin- että liike- ja julkisrakentamisen segmenteissä.

Lounais-Euroopassa Espanjan rakennusmarkkinat hyötyivät edelleen hyvin alhaisesta lähtötasosta. Rakennusalan investoinnit pysyivät korkealla tasolla Ranskassa, kun taas Italian markkinat olivat jälleen heikot. Isossa-Britanniassa poliittiset epävarmuustekijät ovat voineet osaltaan vähentää liike- ja julkisrakentamisen investointeja, mutta asuinrakentamisen osalta pysyttiin vuoden 2017 tasolla.

Rakennusaktiivisuus jatkoi Pohjoismaissa kasvuaan vuoden alussa, mitä tuki hankkeista kerääntynyt tilauskanta. Vuoden edetessä uusien kerrostalohankkeiden määrässä tapahtui kuitenkin selkeä hidastuminen Suomessa ja Ruotsissa. Liike- ja julkisrakentamisen segmentissä rakennusaktiivisuus heikkeni sekä Ruotsissa että Norjassa, kun taas Suomessa ja Tanskassa se kasvoi hieman.

Pohjois-Amerikassa Yhdysvaltojen rakennusala jatkoi edelleen kasvuaan, vaikkakin hiipuen hieman aikaisemmista vuosista. Asuinrakentaminen kasvoi ja kodinrakentajien luottamus pysyi selkeästi kasvusuunnassa, vaikkakin vuoden loppua kohti voitiin havaita lievää heikkenemistä. Yritykset puolestaan investoivat edelleen enemmän liike- ja julkisrakentamiseen, ja kasvua tuki lähes jokainen osaseg-

menti. Kanadassa asuinrakentamisen heikentyneitä investointeja kompensoi liike- ja julkisrakentamisen kasvu.

Uponorin yhdyskuntatekniikkaratkaisujen kysyntä pysyi kokonaisuutena vakaana. Joillakin rakennussegmenteillä heikkenemistä hillitsi lisääntynyt julkisten varojen käyttö, esimerkiksi Ruotsissa ja Norjassa. Itäisen Keski-Euroopan maat, erityisesti Puola, hyötyivät lisääntyneistä investoinneista sekä rakennus- että kunnallistekniikan alalla.

Liikevaihto

Uponorin liikevaihto vuonna 2018 oli 1 196,3 (1 170,4) milj. euroa, mikä on 2,2 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Valuuttakurssien negatiivinen vaikutus oli 28,1 milj. euroa, eli koko vuoden 2018 orgaaninen kasvu kiinteillä valuuttakursseilla laskettuna oli 7,4 prosenttia. Negatiiviset nettovaikutukset johtuivat pääosin Yhdysvaltain dollarin, Ruotsin kruunun, Kanadan dollarin ja Venäjän ruplan kurssivaihteluista.

Talotekniikka – Euroopan liikevaihto oli 524,2 (521,7) milj. euroa, kasvua 0,5 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Liikevaihto pysyi melko vakaana useimmissa maissa. Suurin kasvu tuli Suomesta ja Espanjasta. Liikevaihto laski Ruotsissa ja hieman Saksassa.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikan koko vuoden liikevaihto oli 340,5 (328,2) milj. euroa, kasvua 3,7 prosentilla. Yhdysvaltain dollareissa liikevaihto oli 401,5 (373,2) milj. dollaria, mikä vastaa 7,6 prosentin kasvua. Kasvu tuli sekä Yhdysvaltojen että Kanadan markkinoilta.

Uponorin Infran liikevaihto oli 337,3 (323,4) milj. euroa, mikä vastaa 4,3 prosentin kasvua huolimatta Pohjois-Amerikan liiketoiminnan myynnistä elokuussa 2018. Suurin osa kasvusta tuli Ruotsista ja Puolasta.

Liiketoimintaryhmittäin laskettuna käyttövesiratkaisujen osuus koko konsernin liikevaihdosta oli 49 % (49 %), sisäilmastoratkaisujen 23 % (24 %) ja yhdyskuntatekniikkaratkaisujen 28 % (27 %). Jos Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoimintojen vaikutukset eliminoidaan, osuudet ovat: käyttövesiratkaisut 52 %, sisäilmastoratkaisut 24 % ja yhdyskuntatekniikkaratkaisut 24 %.

Liikevaihdolla mitattuna kymmenen suurinta maata ja niiden osuudet konsernin liikevaihdosta (vuoden 2017 osuus sulkeissa): USA 26,9 % (26,3 %), Saksa 12,5 % (13,2 %), Suomi 11,0 % (10,3 %), Ruotsi 9,6 % (9,7 %), Kanada 7,2 % (8,6 %), Tanska 4,3 % (4,4 %), Alankomaat 3,5 % (3,5 %), Espanja 3,3 % (3,2 %), Norja 2,8 % (2,6 %) ja Puola 2,6 % (1,9 %).

Liikevaihdon jakautuminen segmenteittäin 1.1.–31.12.2018:

M€	1–12/2018	1–12/2017	Raportoitu muutos (%)
Talotekniikka – Eurooppa	524,2	521,7	0,5 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	340,5	328,2	3,7 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka (M\$))	401,5	373,2	7,6 %
Uponor Infra	337,3	323,4	4,3 %
Eliminoinnit	-5,7	-2,9	
Yhteensä	1 196,3	1 170,4	2,2 %

Tulos ja kannattavuus

Konsernin koko vuoden bruttokate oli 400,8 (394,1) milj. euroa, eli kasvua on 6,7 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna. Bruttokatemarginaali oli 33,5 (33,7) prosenttia. Vertailukelpoinen bruttokate oli 400,8 (395,1) milj. euroa eli 33,5 (33,8) prosenttia.

Konsernin liikevoitto oli 106,7 (95,9) milj. euroa, mikä oli selvä parannus edellisvuodesta. Kehitykseen vaikuttivat erityisesti Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan (11,7 milj. euroa) ja Zent-Frengerin (4,0 milj. euroa) myynneistä syntyneet luovutusvoitot. Kannattavuutta mittaava liikevoittomarginaali kasvoi vertailukauden 8,2 prosentista 8,9 prosenttiin.

Vertailukelpoinen liikevoitto, kun vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät jätetään huomiotta, kasvoi 2,1 prosenttia ja oli 99,3 (97,2) milj. euroa. Vertailukelpoinen liikevoittomarginaali oli 8,3 (8,3) prosenttia. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien kokonaismäärä oli 7,4 (1,3) milj. euroa, josta Talotekniikka – Euroopan osuus oli yhteensä 4,3 (2,8) milj. euroa (Zent-Frengerin myynnistä syntynyt luovutusvoitto ja Aasian toimintojen sulkemisesta ja uudelleen järjestelystä johtuvat kulut) ja Uponor Infran osuus -11,7 (-1,5) milj. euroa (Pohjois-Amerikan liiketoimintojen myynnistä syntynyt luovutusvoitto).

Talotekniikka – Euroopan koko vuoden liikevoitto oli 31,1 (40,0) milj. euroa. Segmentin koko vuoden vertailukelpoinen liikevoitto laski ja oli 35,4 (42,8) milj. euroa. Segmentin kannattavuutta rasittivat tiukkana jatkunut kilpailutilanne sekä raaka-ainehintojen nousu. Hinnankorotukset eivät riittäneet kompensoimaan tilannetta, kun myös operatiiviset kulut kasvoivat Virsbossa. Myyntijakauma ei myöskään tukenut kannattavuuden kehitystä.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikan liikevoitto oli 46,6 (49,7) milj. euroa ja Yhdysvaltain dollareissa 54,9 (56,5) milj. dollaria. Lasku johtui Hutchinsonin tuotantolaitoksen käynnistyskustannuksista sekä raaka-aine- ja rahtihintojen noususta. Vuoden 2018 toisella puoliskolla segmentissä toteutettiin hinnankorotuksia ja onnistuttiin alentamaan rahtikustannuksia, mutta myönteiset toimet eivät riittäneet täysin kompensoimaan vuoden heikompaa ensimmäistä puoliskoa.

Uponor Infran liikevoitto parani selvästi ja oli 35,1 (12,0) milj. euroa. Segmentin vertailukelpoinen liikevoitto parani myös ja oli 23,4 (10,5) milj. euroa. Parantunut kannattavuus johtui operatiivisista parannuksista Suomessa sekä räätälöityjen ratkaisujen myynnistä. Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminta myytiin elokuussa 2018.

Uponorin nettorahoituskulut kasvoivat edellisvuoden 5,4 milj. eurosta 8,5 milj. euroon, koska vertailukauteen sisältyy 3,6 milj. euron positiivinen vaikutus Suomen korkeimman hallinto-oikeuden

veropäätöslauselman johdosta. Valuuttakurssierot vuonna 2018 olivat -4,9 (-3,2) milj. euroa.

Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta, -4,7 (-2,3) milj. euroa, liittyy Uponorin 50 prosentin omistusosuuteen vuonna 2016 perustetussa Phyn-yhteisyrityksessä. Uponor nosti omistusosuutensa 37,5 prosentista 50 prosenttiin helmikuussa 2018 tekemällä yhteisyritykseen 8,1 milj. euron (10 milj. dollarin) lisäinvestoinnin. Uuden älykkään Phyn Plus -vedenvalvontayksikön myynti aloitettiin Yhdysvalloissa toisella vuosineljänneksellä, ja Euroopan markkinoilla tuote lanseerataan keväällä 2019.

Tulos ennen veroja oli 93,5 (88,2) milj. euroa. Efektiivinen veroaste oli 32,4 (25,8) prosenttia. Uponor Infran Pohjois-Amerikan ja Zent-Frengerin liiketoimintojen myynnillä, Aasian toimintojen lopettamisella ja Australian myyntitoimiston sulkemisella oli +4,9 prosenttiyksikön kertaluontoinen vaikutus efektiiviseen veroasteeseen. Tuloverojen määrä oli 30,3 (22,8) milj. euroa.

Konsernin tilikauden tulos oli 63,2 (65,4) milj. euroa. Oman pääoman tuotto oli 18,0 (19,4) prosenttia.

Sijoitetun pääoman tuotto nousi 17,2 (16,3) prosenttiin. Sijoitetun pääoman tuotto, kun vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät huomioidaan, oli 15,9 % (16,6 %).

Osakekohtainen tulos oli 0,72 (0,83) euroa. Oma pääoma osaketta kohti oli 4,08 (3,83) euroa. Muut osakekohtaiset tiedot löytyvät taulukko-osasta.

Konsernin liiketoiminnan rahavirta oli 79,9 (101,5) milj. euroa. Uponor sai verovalituksensa perusteella täyden hyvityksen Uponor Business Solutions Oy:n osalta, jonka vaikutus oli 11,4 milj. euroa, mutta nettokäyttöpääoma kasvoi. Tämä johtuu vertailukaudesta, jolloin pohjoisamerikkalaiset varastot olivat liian alhaisella tasolla kestävän liiketoiminnan tarpeisiin. Lisäksi varastot olivat suurempia Euroopassa vuoden 2018 lopulla johtuen uusista tuotelanseerauksista maaliskuussa 2019. Rahavirta ennen rahoitusta oli 72,7 (42,0) milj. euroa.

Tunnusluvut löytyvät tilinpäätöksestä viiden vuoden ajalta.

Investoinnit, tutkimus ja kehitys sekä rahoitus

Viime vuosina Uponor on investoinut uusien digitaalisten innovaatioiden lisäksi tarkasti harkittuihin tuottavuutta parantaviin uudistuksiin, kunnossapitoon ja teknologian nykyaikaistamiseen yhtiön tuotannossa.

Vuonna 2018 Uponorin suurimmat investoinnit olivat uusi tuotantolaitos Hutchinsoninissa, Minnesotassa ja yhteisyritys Phyn Belkin Internationalin kanssa. Hutchinsonin laajennusinvestoinneista tiedotettiin 20.7.2017, ja Uponor avasi uuden tuotantolaitoksen kesäkuussa 2018. Vuonna 2018 Uponor investoi Hutchinsonin tehtaaseen 18,2 milj.

Liikevoiton jakautuminen segmenteittäin 1.1.–31.12.2018:

M€	1–12/2018	1–12/2017	Raportoitu muutos (%)
Talotekniikka – Eurooppa	31,1	40,0	-22,1 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	46,6	49,7	-6,2 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka (M\$))	54,9	56,5	-2,8 %
Uponor Infra	35,1	12,0	191,6 %
Muut	-5,2	-4,2	
Eliminoinnit	-0,9	-1,6	
Yhteensä	106,7	95,9	11,3 %

Vertailukelpoisen liikevoiton jakautuminen segmenteittäin 1.1.–31.12.2018:

M€	1–12/2018	1–12/2017	Vertailukelpoinen muutos (%)
Talotekniikka – Eurooppa	35,4	42,8	-17,3 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	46,6	49,7	-6,2 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka (M\$))	54,9	56,5	-2,8 %
Uponor Infra	23,4	10,5	122,0 %
Muut	-5,2	-4,2	
Eliminoinnit	-0,9	-1,6	
Yhteensä	99,3	97,2	2,1 %

euroa (21,5 milj. dollaria). Vuonna 2017 investoinnit olivat arvoltaan 7,6 milj. euroa (8,6 milj. dollaria). Uponor teki Phyniin 8,1 milj. euron (10 milj. dollarin) lisäinvestoinnin ja korotti omistusosuuttaan 37,5 prosentista 50 prosenttiin helmikuussa 2018. Tällöin Uponorin kumulatiivinen investointi nousi 21,6 milj. euroon (25 milj. dollariin).

Vuonna 2018 bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat yhteensä 54,0 (63,4) milj. euroa. Nettoinvestointien määrä oli 53,3 (61,8) milj. euroa.

Panostukset tutkimukseen ja kehitykseen laskivat hieman ja olivat yhteensä 22,5 (23,2) milj. euroa eli 1,9 (2,0) prosenttia liikevaihdosta. Tärkeimmät tutkimus- ja kehitysalat olivat digitalisaatio ja esineiden internet (IoT) sekä uuden sukupolven sisäilmaston säätöjärjestelmät ja putkijärjestelmien liittimet, jotka lanseerataan maaliskuussa ISH-messuilla. Lisäksi Uponor jatkoi erilaisten tietomallinnusratkaisujen, uusien putkien ekstruusiotekniikoiden ja -prosessien sekä olemassa olevien alustojen kehittämistä.

Uponorin keskeisin pitkäaikainen rahoitusohjelma 31.12.2018 oli 100 milj. euron suuruinen, kahdenvälinen viiden vuoden laina, joka erääntyy kokonaisuudessaan heinäkuussa 2022. Kyseinen uusi laina korvasi kesäkuussa 2018 erääntyneen 80 milj. euron joukkovelkakirjalainan.

Edellä mainitun rahoitusohjelman lisäksi Uponorilla oli voimassa kaksi pitkäaikaista, kahdenvälistä lainaa, joista toinen oli 50 milj. euroa ja toinen 20 milj. euroa. Molemmat erääntyvät kesällä 2021. Lisäksi voimassa oli yhteensä neljä kahdenvälistä 50 milj. euron luottolimiittia yhteisarvoltaan 200 milj. euroa. Nämä varalla olevat rahoitusluotot erääntyvät vuosina 2021–2023. Katsauskauden aikana niistä ei ollut nostettuna yhtään.

Lyhytaikaisen rahoituksen tarpeeseen vastaa kotimainen 150 milj. euron yritystodistusohjelma, josta ei tilinpäätöshetkellä ollut käytössä yhtään. Uponorin tärkeimpien pankkilaitosten cash pool -järjestelyjen yhteissumma oli 34,9 milj. euroa. Tästä ei tilinpäätöshetkellä ollut käytössä yhtään. Rahavarat vuoden lopussa olivat yhteensä 38,1 (107,0) milj. euroa.

Konsernissa kiinnitetään erityistä huomiota myyntisaamisiin ja luottoriskeihin. Suurin osa Uponorin saatavista on turvattu luottovakuutuksin.

Konsernin korolliset nettovelat supistuivat 139,2 (151,5) milj. euroon. Omavaraisuusaste oli 45,1 (40,5) prosenttia ja nettovelkaantumisen eli gearing laski 39,4 (43,5) prosenttiin, jolloin rullaava neljän neljänneksen velkaantumisaste oli 53,0 (58,4) prosenttia. Velkaantumisasteen vuosineljänneksen keskiarvoksi muodostui 53,0 (58,4), kun sen vaihteluväli yhtiön taloudellisissa tavoitteissa on 30–70.

Katsauskauden tapahtumia

Uponor juhli 100 vuoden taivaltaan koko vuoden 2018.

Tammikuussa Uponorin Talotekniikka – Pohjois-Amerikka -segmenttiin kuuluva tytäryhtiö Uponor, Inc. sai päätökseen 16,3 milj. euron (17,4 milj. dollarin) arvoisen, kymmenennen tehdaslaajennuksen Apple Vallebyssä.

Samassa kuussa Uponorin ja Belkin International, Inc:n yhteisyritys Phyn esitteli ensimmäisen tuotteen, älykkään Phyn Plus -vedenvalvontayksikön. Tuote esiteltiin International Builders' Show'ssa Floridassa sekä Consumer Electronics Show'ssa Las Vegasissa. Tuote sai näissä tapahtumissa kaksi palkintoa. Phyn Plus tuli Yhdysvalloissa markkinoille toisella vuosineljänneksellä ja Euroopassa se lanseerataan keväällä 2019.

Helmikuussa Uponor teki Phyniin 10 milj. dollarin lisäinvestoinnin, mikä nosti kumulatiivisen investoinnin määrän 21,6 milj. euroon (25 milj. dollariin). Tällä rahoitusosuudella Uponor sai Phynistä 50 prosentin omistusosuuden. Toisen puolikkaan omistaa Belkin.

Vuoden toisella neljänneksellä Talotekniikka – Pohjois-Amerikka -segmenttiin kuuluva Uponor Inc. avasi toisen tuotantolaitoksen Hutchinsoniin, Minnesotaan. PEX-putkien tuotanto alkoi hieman ennakoitua aikataulua nopeammin.

Verohallinto antoi 29.8. päätöksen Uponor Business Solutions Oy:n veroasiassa. Päätöksen tuloksena Uponorin vuonna 2011 kirjaamat verot, veronlisäykset ja viivekorot, yhteensä noin 11,4 milj. euroa, sekä palautuskorot, maksettiin takaisin yhtiölle.

Uponor ilmoitti 31.8., että Uponor Infra ja yhdysvaltalainen pääomasijoittaja Wynnchurch Capital allekirjoittivat liiketoimintakauppa-sopimuksen Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnasta. Velaton kauppahinta oli 62,5 milj. Kanadan dollaria (noin 41 milj. euroa).

Uponor ja Swegon Group AB allekirjoittivat Zent-Frenger GmbH:n koko osakekannan myyntiä koskevan kauppakirjan 5.9. Velaton kauppahinta oli 16 milj. euroa. Yrityskauppa saatiin päätökseen lokakuun lopussa 2018.

Syyskuussa Uponor Infra Oy ja Infra Pipe Solutions Ltd allekirjoittivat Weholite-lisenssisopimuksen, joka koskee Weholite-putkien ja -tuotteiden jatkuvaa valmistusta Pohjois-Amerikan markkinoille. Uponor Infran oman tuotannon lisäksi Weholite-lisenssivalmistajia on Isossa-Britanniassa, Islannissa, Omanissa, Etelä-Afrikassa, Male-siassa, Thaimaassa, Japanissa, Brasiliassa, Ranskassa, Turkissa, Tansaniassa ja nyt myös Kanadassa.

Uponor ilmoitti 13.12. päätöksestään lopettaa toimintansa Aasiassa vuoden 2019 aikana. Päätös pohjautuu yhtiön strategiaan keskittyä

kannattavaan kasvuun ydinliiketoiminta-alueillaan Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Lopetettaviin toimintoihin sisältyy toiminnot Kiinassa sekä myyntitoimistot Etelä-Koreassa, Hongkongissa ja Malesiassa.

Uponor Oyj:n hallitus päätti 19.12. jatkaa hallituksen vuonna 2014 hyväksymää yhtiön johdon suoriteperusteista osakekannustinohjelmaa. Uuden ohjelman kohderyhmään kuuluu noin 50 konsernin johtoryhmään ja johtajistoon kuuluvaa henkilöä. Uusi ohjelma kattaa kalenterivuodet 2019–2021, 2020–2022 ja 2021–2023. Uuteen ohjelmaan mahdollisesti perustuva osakepalkkio kaudelta 2019–2021 maksetaan vuonna 2022. Ohjelman tarkoituksena on jatkaa Uponorin toimivan johdon ja osakkeenomistajien tavoitteiden yhdenmukais- tamista ja siten kasvattaa yrityksen arvoa, vahvistaa kannattavaa kasvua ja sitouttaa ohjelmaan avainhenkilöstöä.

Henkilöstö ja organisaatio

Konsernin palveluksessa oli vuoden lopussa 3 928 (4 075) työntekijää eli 147 henkeä vähemmän kuin vuoden 2017 lopussa täysipäiväiseksi muutettuna. Työntekijöiden määrän väheneminen johtui Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan ja Zent-Frengerin myynneistä. Keskimäärin henkilöstön määrä vuoden aikana oli 4 074 (3 990).

Konsernin johtoryhmässä tapahtui vuoden 2018 aikana kaksi muutosta. Fernando Roses, johtaja, Teknologia- ja kehitystoiminto, jätti Uponorin huhtikuussa ja hänen seuraajansa Richard Windischhofer aloitti Uponorissa tammikuussa 2019. Jan Peter Tewes, johtaja, Talotekniikka – Eurooppa, jätti Uponorin syyskuussa ja hänen seuraajansa Karsten Hoppe aloitti Uponorissa helmikuussa 2019.

Konsernin henkilöstö täysipäiväiseksi muutettuna jakaantui maittain seuraavasti: USA 23 % (20 %), Saksa 22 % (23 %), Suomi 15 % (15 %), Ruotsi 14 % (13 %), Puola 6 % (6 %), Espanja 3 % (3 %), Tanska 3 % (3 %), Venäjä 2 % (2 %), Kiina 2 % (2 %), Tšekki 2 % (2 %) ja muut maat 8 % (9 %).

Konsernissa kirjattujen palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma sosiaalikulut mukaan lukien oli tilikaudella 259,5 (245,7) milj. euroa.

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

Tässä osiossa kuvataan Uponorin yritys vastuutoimintoja Suomen kirjanpitolain 3a luvun edellyttämällä tavalla muita kuin taloudellisia tietoja koskien.

Uponorin liiketoimintamalli ja arvonluonti

Uponor toimii alalla, jolla on suuri vaikutus kestävän kehityksen mukaiseen asumiseen ja elämiseen. Uponorin tavoitteena on rikastuttaa ihmisten elämää tarjoamalla asiakkaiden hyvinvointia parantavia korkealaatuisia sisäilmasto-, käyttövesi- ja yhdyskunta- tekniikkaratkaisuja. Uponorilla kestävä kehitys on keskeisellä sijalla tämän tavoitteen toteuttamisessa. Yhtiö on sitoutunut pitkäaikaiseen arvonluontiin ja edistämään kestävämpää maailmaa innovaatioiden ja kumppanuussuhteiden kautta.

Vuonna 2017 Uponor toteutti sidosryhmissään olennaisuusanalyysin. Analyysi muodostaa yhdessä YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden kanssa Uponorin kestävän kehityksen viitekehityksen. Vuonna 2018 Uponor tarkasteli kestävän kehityksen strategiaansa ja määritteli neljä painopistealuetta: puhdas vesi ja puhtaanapito, vastuullinen tuotanto ja kulutus, ilmastotoimet sekä ihmisarvoinen työ ja talouskasvu. Valituilla

painopistealueilla on liiketoiminnassa suurin vaikutuspotentiaali sekä merkittävät mahdollisuudet, ja ne ovat linjassa Uponorin liiketoiminta- alueen kanssa. Vuonna 2019 Uponor jatkaa tätä työtä ja määrittää kullekin painopistealueelle mitattavat tavoitteet.

Uponor on jaettu kolmeen liiketoimintasegmenttiin (Talotekniikka – Eurooppa, Talotekniikka – Pohjois-Amerikka ja Uponor Infra) vastuu- alueiden ja asiakkaiden mukaan. Henkilöstöön, brändiin, kestävään kehitykseen ja teknologiaan liittyvät päätökset tehdään konsernitasona, jotta Uponorin globaalia läsnäoloa ja pitkäaikaisista tuotekehityshank- keista saatavat hyödyt pystytään maksimoimaan.

Lisätietoa Uponorin arvonluontimallista löytyy vuosikertomuksesta.

Toimintaperiaatteet ja due diligence -prosessit

Uponor noudattaa paikallisia lakeja ja määräyksiä, ja yhtiön toimintaohjeet sekä muut konsernin käytännöt muodostavat toimintaperiaatteiden perustan. Vuonna 2018 Uponor liittyi myös YK:n Global Compact -aloitukseen.

Ympäristö

Uponor ottaa tuotetarjonnassaan huomioon ympäristönäkökohdat ja pyrkii jatkuvasti vähentämään toimintansa kokonaisvaikutusta. Uponorilla on maailmanlaajuisesti 18 tuotantolaitosta, ja niiden keskeiset ympäristövaikutukset ovat kasvihuonekaasupäästöt, jätteet ja vedenkäyttö. Uponorin tavoitteena on vähentää suoria ja epäsuoria kasvihuonekaasupäästöjä 20 prosenttia liikevaihdosta vuoteen 2020 mennessä vuoden 2015 tasoista.

Ympäristö- ja energiavoitteiden saavuttamiseksi Uponorissa on otettu käyttöön ISO 14001 -standardin mukainen ympäristöjärjestelmä ja ISO 50001 -standardin mukainen energianhallintajärjestelmä. Vuonna 2018 tuotantolaitoksista 14 oli ISO 14001 -sertifioituja ja 7 ISO 50001 -sertifioituja. Laatu- ja ympäristöohjeistus kattaa Uponorin ympäristöasiat. Sisäisiä ja ulkoisia auditointeja tehdään vuosittain, jotta varmistetaan laatu- ja ympäristöohjeistuksen noudattaminen. Toimittajilta saatujen tietojen mukaan kaikki Uponorin tuotteet ja järjestelmät ovat eurooppalaisessa REACH-asetuksessa määritettyjen vaatimusten mukaisia. Vaikka Pohjois-Amerikassa ei ole omaa REACH-asetuksen tyyppistä kemikaalilainsäädäntöä, Uponor noudattaa asetusta soveltuvin osin koko konsernissa.

Lisäksi Uponor kehittää muun muassa kierrätettäviä pakkausjärjestelmiä ja vaihtoehtoisia muoviraaka-aineita kiertotalouden edistämiseksi.

Henkilöstö- ja sosiaaliasiat

Uponor painottaa yhdenvertaista kohtelua ja edistää työntekijöidensä turvallisuutta ja hyvinvointia. Työntekijöiden terveys ja turvallisuus on etusijalla, ja Uponorin tavoitteena on nolla työtapaturmaa. Laatu- ja ympäristöohjeistus kattaa henkilöstön terveys- ja turvallisuusasiat.

Uponorin henkilöstöstrategia perustuu kolmeen pääteemaan: johtajuus, sopivat osajat ja kulttuuri. Henkilöstöstrategiallaan yhtiön tavoitteena on varmistaa, että se houkuttelee ja sitouttaa sopivia osajia, jotka tukevat Uponorin liiketoimintatavoitteita hyvän johtajuuden ja suorituskykyisen kulttuurin avulla.

Uponor järjestää joka toinen vuosi henkilöstökyselyn saadakseen työntekijöiltä palautetta heihin liittyvissä kysymyksissä. Seuraava kysely on suunniteltu vuodelle 2019.

Ihmisoikeudet

Uponor kunnioittaa ihmisoikeuksia, jotka on määritelty esimerkiksi YK:n yleismaailmallisessa ihmisoikeuksien julistuksessa. Uponor on vastuullinen työnantaja ja tukee työntekijöidensä yhdenvertaisia mahdollisuuksia. Syrjintää ei sallita. Uponor ei salli arvoketjussaan lapsi- tai pakkotyötä tai muuta toimintaa, joka rikkoo työntekijöiden perusoikeuksia.

Uponorilla on toimittajapolitiikka, jonka tavoitteena on varmistaa, että toimittajat täyttävät myös Uponorin eettiset, sosiaaliset, ympäristö- ja laatustandardit sekä noudattavat kaikkia paikallisia lakeja ja säännöksiä.

Vuonna 2018 Uponor otti käyttöön ilmiäntokanavan, jonka avulla työntekijät voivat ilmoittaa anonyymisti vaatimustenvastaisesta käyttäytymisestä.

Korruption ja lahjonnan torjunta

Uponorilla on nolattoleranssi korruption ja lahjonnan suhteen. Uponorin väärinkäytöksiä koskevan ohjeistuksen tarkoituksena on määrittää yhtiön asennoituminen väärinkäytöksiä kohtaan, pyrkimys ehkäistä väärinkäytökset ja Uponorin työntekijöiden vastuut väärinkäytösten ehkäisyssä.

Uusi ilmiäntokanavan antaa työntekijöille mahdollisuuden ilmoittaa anonyymisti vaatimustenvastaisesta käyttäytymisestä.

Toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset

Ympäristöasiat

Uponorin yhteisyritys toi Yhdysvaltain markkinoille älykkään vedenvalvontayksikön, Phyn Plusin. Phyn Plus auttaa asiakkaita valvomaan vedenkulutusta ja havaitsee vuodot jo varhaisessa vaiheessa auttaen näin säästämään vettä. Lisäksi Uponor toi markkinoille muita tuotteita, jotka auttavat asiakkaita vähentämään energiankulutusta, kuten Uponor Combi Port. Uponor keskittyy tutkimus- ja kehitystyössään edelleen kestäväen kehityksen teemojen huomioimiseen.

Uponor pyrkii jatkuvasti vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä ja jätteitä. Vuonna 2018 Uponorin epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt vähenivät, koska sertifioitun vihreän sähkön ostaminen lisääntyi ja päästökertoimia päivitettiin vastaamaan paremmin sijaintiperusteisia ja hankintaperusteisia scope 2 -lukuja. Samaan aikaan suorat kasvihuonepäästöt kasvoivat, koska tuotteiden valmistusmäärät lisääntyivät ja raportoinnin piiriin lisättiin kaksi uutta tuotantolaitosta.

Jätteiden kokonaismäärä säilyi aika lailla ennallaan vuonna 2018. Vaarallisen jätteen määrä palautui entiselle tasolle, kun käytöstä pois- ollu prosessivesilaitos saatiin purettua ja siihen liittynyt likainen maa-aines poistettua vuonna 2017. Prosessivesilaitos oli 1990-luvulla Uponorin ja kahden jo pois myydyin liiketoiminnan yhteiskäytössä.

Vuonna 2018 vedenkulutus lisääntyi etupäässä Hutchinsonissa ja Virbossa. Hutchinsonissa havaittiin vuotoja jäähdytysvesitorneissa, minkä vuoksi tuotantolaitos käytti viilennykseen parin kuukauden ajan avointa vesikiertojärjestelmää suljetun järjestelmän sijasta, kunnes jäähdytysvesisäiliöt säätiin vaihdettua. Kaikki vuodot on saatu korjattua ja vaihtotyöt tehtyä Hutchinsonissa. Virbossa ennätyksellisen kuuma kesä johti vedenkulutuksen lisääntymiseen.

Vuonna 2018 toimintajärjestelmän tarkastuksessa havaittiin yksi ympäristöparikkomus Tanskassa ja korjaavat toimenpiteet toteutettiin.

Sosiaaliset ja henkilöstöön liittyvät asiat

Turvallisuus on Uponorin ensisijainen tavoite. Vuonna 2018 Uponorin tapaturmataajuus oli 12,7 (8,9). Tämä johtui lisääntyneistä onnettomuuksista kodin ja työpaikan välisillä matkoilla sekä työmatkoilla. Uponor pyrkii myös parantamaan tuotteidensa asentajien terveyttä ja turvallisuutta esimerkiksi uusilla asennusvalmiilla tuotteilla, joita on helpompi käsitellä kuin muita samanlaisia tuotteita.

Uponor investoi sisäisiin koulutuksiin ja käynnisti esimieskoulutuksen pilottihankkeen Suomessa ja Tanskassa. Tavoitteena on saada nämä koulutukset pakolliseksi kaikille esimiehille henkilöstön johtamistaitojen kehittämiseksi.

Uponor on tehnyt henkilöstökyselyn joka toinen vuosi ja vuosi 2018 oli välivuosi. Yhtiö on käynnistänyt hankkeen henkilöstökyselykonseptin uudistamiseksi vuoden 2019 aikana.

Ihmisoikeudet

Uponorin toiminnoissa ei havaittu ihmisoikeusrikkomuksiin liittyviä tapahtumia päivittäisissä toimintaprosesseissa, sisäisen tarkastuksen tutkimuksissa tai ilmiäntokanavan kautta tulleissa ilmoituksissa.

Korruption ja lahjonnan torjunta

Uponorin toiminnoissa ei havaittu korruptioon tai lahjontaan liittyviä tapahtumia päivittäisissä hallintoprosesseissa, sisäisen tarkastuksen tutkimuksissa tai ilmiäntokanavan kautta tulleissa ilmoituksissa.

Muihin kuin taloudellisiin aiheisiin liittyvät pääasialliset riskit

Ympäristöasiat

Paikallisen lainsäädännön ja määräysten noudattamatta jättämisestä voi aiheutua Uponorille sekä sakkoja että maineeseen ja liiketoimintaan liittyviä riskejä.

Uponor lieventää ympäristöriskejä koulutuksilla sekä noudattamalla ISO 14001-, ISO 9001- ja ISO 50001-prosesseja ja -sertifiointeja tuotantolaitoksissaan.

Sosiaaliset ja henkilöstöön liittyvät asiat

Terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät asiat voivat aiheuttaa Uponorille riskejä. Tiettyjä haasteita voi esiintyä myös osajien houkuttelemisessa ja heidän organisaatioon sitouttamisessa

Uponor lieventää terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä riskejä sisäisten koulutusten, läheltä piti -tapauksen raportoinnin ja sisäisten prosessien jatkuvan parantamisen avulla. Lisäksi Uponor panostaa houkuttelevan yrityskulttuurin ja työnantajamielikuvan sekä erilaisten urapolkujen rakentamiseen.

Ihmisoikeudet

Mahdolliset ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien loukkaukset voivat vaikuttaa Uponorin maineeseen ja liiketoimintamahdollisuuksiin.

Uponor lieventää riskejä kehittämällä sisäisiä koulutuksia ja prosesseja sekä toimitusketjun tarkastuksia. Lisäksi käytössä on sisäinen nimetön ilmiäntokanava.

Korruption ja lahjonnan torjunta

Uponorin työntekijöiden tai kumppanien epäeettinen käyttäytyminen voi vaikuttaa negatiivisesti Uponorin maineeseen ja liiketoimintamahdollisuuksiin.

Uponor lieventää näitä riskejä huolellisella rekrytointiprosessilla, sisäisillä koulutuksilla ja valvomalla kumppaneitaan. Lisäksi on käytössä sisäinen nimetön ilmiantokanava.

Keskeiset muut kuin taloudelliset tulosmittarit

Mitattava asia	Yksikkö	2018	2017	2016	2015	2014
Ympäristömittarit						
Energian kokonaiskulutus	1 000 MWh	226,9	200,0	199,0	185,0	184,2
– Ostettu sähkö	1 000 MWh	180,6	157,5	149,6	138,3	130,6
– josta sertifioitua vihreää sähköä	1 000 MWh	33,8	20,9	14,5	11,5	11,1
– Itse tuotettu sähkö	1 000 MWh	0,0	0,4	0,9	1,1	1,0
– Fossiilisten polttoaineiden käyttö	1 000 MWh	46,2	42,5	49,5	47,4	53,6
– Lämmitys	1 000 MWh	30,5	27,9	34,2	32,2	35,9
– josta uusiutuvan osuus	%	11,4	16,5	14,7	13,4	12,9
– Omat ajoneuvot (mukaan lukien leasing)	1 000 MWh	15,8	14,6	15,2	15,2	17,7
Käytetyt raaka-aineet	1 000 tonnia	151,2	140,9	132,7	127,1	122,5
Veden kulutus	1 000 m ³	207,1	155,2	168,4	190,9	190,0
Kasvihuonekaasupäästöt yhteensä (suorat)	1 000 tonnia	8,5	7,5	8,7	8,5	9,6
Kasvihuonekaasupäästöt yhteensä (epäsuorat)	1 000 tonnia	30,8	32,1	32,2	33,5	31,1
Jätettä yhteensä	1 000 tonnia	20,2	18,8	16,4	16,4	15,1
– Kierrätetty jäte	%	97,6	92,4	97,4	97,5	95,3
– Kaatopaikkajäte	%	2,4	7,6	2,6	2,5	4,7
Vaaralliset jätteet jätteen kokonaismäärästä	%	1,4	4,5	1,4	1,1	1,1
Sosiaaliset mittarit						
Henkilöstön vaihtuvuus	%	13,0	11,2	4,5	5,0	3,3
Tapaturmat		88	64	54	86	74
Tapaturmia suht. (LTIF)	milj. työtuntia kohti	12,7	8,9	7,8	13,1	10,6

Vuonna 2018 raportoinnin piiriin lisättiin kaksi uutta tehdasta. Kierrätetyn jätteen osuus koostuu energiajätteestä ja uusiokäyttöön kierrätettävästä materiaalista. Joitakin viime vuosien lukuja on muutettu johtuen siitä, että käyttöön on otettu tarkempia mittaus- ja raportointitapoja. Luvuissa ei ole mukana Kanadan ja Kiinan tuotantolaitoksia, koska Uponor Infra myi Pohjois-Amerikan liiketoimintansa vuonna 2018 ja Aasian liiketoiminnon lopetetaan vuoden 2019 aikana. Uponor pyrkii sisällyttämään kaikki tuotantolaitokset raportoinnin piiriin vuonna 2019. Tällä hetkellä, raportointi kattaa 15 tuotantolaitosta 18:sta. Uponor raportoi scope 2 -päästönsä käyttäen sijaintiperustaista metodologiaa "GHG Protocol/IEA (05/2018) - IEA2017", mutta niissä maissa, joissa Uponor ostaa vihreää sähköä käytetään hankintaperustaisia kertoimia. Kokonaistyöaika on laskettu yhdistämällä kaikkien aktiivisten työntekijöiden kokonaistyöaika ja Uponorin suurimpien toimintamaiden keskiarvoinen kokonaisvuosityöaika.

Liiketoimintaan kohdistuvat riskit

Erilaiset strategiset, operatiiviset, taloudelliset ja vahinkoriskit voivat vaikuttaa Uponorin taloudelliseen tulokseen.

Strategiset riskit

Globaalin talouden ja rahoitusmarkkinoiden epävarmuus saattaa vaikuttaa kielteisesti Uponorin toimintaan, tulokseen, taloudelliseen asemaan ja rahoituslähteisiin. Epävarmuustekijöitä on edelleen vuonna 2019, esimerkiksi Brexit ja mahdollinen Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kauppasota.

Uponorin tärkeimmät toiminta-alueet ovat Eurooppa ja Pohjois-Amerikka, joissa poliittinen riski luokitellaan pääsääntöisesti suhteellisen vähäiseksi. Ukrainan kriisi jatkuu, ja Yhdysvaltojen ja Euroopan unionin Venäjän vastaiset pakotteet sekä Venäjän vastapakotteet vaikuttavat yhä liiketoimintaympäristöön Venäjällä sekä Venäjän kanssa käytäviin liiketoimiin. Venäjän osuus Uponorin liikevaihdosta oli vuonna 2018 noin 1,9 prosenttia.

Uponorin tuotteiden kysyntä on riippuvainen rakennusalan suhdanteista. Uponor lieventää tätä riskiä jakamalla liiketoimintansa kahdelle maantieteelliselle pääalueelle: Eurooppaan ja Pohjois-Amerikkaan. Uponorilla on myös kolme liiketoiminta-alueita: käyttövesi-, sisäilma- ja yhdyskuntatekniikkaratkaisut. Uponorin tuotteita käytetään sekä uusissa rakennushankkeissa että korjausrakentamisen hankkeissa, ja jälkimmäisessä kysyntä on yleensä vakaampaa kuin sykliemmässä uudisrakentamisessa.

Lisääntyvä kilpailupaine, esimerkiksi private label -tuotteista johtuva, aiheuttaa riskin Uponorille. Yhtiö lieventää tätä riskiä investoimalla jatkuvasti tutkimus- ja tuotekehitykseen ja lisäämällä valmiuksiaan liike- ja kerrostalorakentamisen segmentissä.

Koska Uponorin liikevaihto jakaantuu laajalle joukolle asiakkaita, joista huomattava osa on jakelijoita (tukkuliikkeitä), myös Uponorin tuotteiden loppukysyntä on hajautunut laajalle.

Digitalisaatiota, uusia teknologioita ja näihin liittyviä valmiuksia tarvitaan Uponorin uusien liiketoimintamahdollisuuksien luomiseen. Avainasemassa Uponorin tulevan menestyksen kannalta on yhtiön

kyky houkutella osajia muutoksen tekijöiksi ja sitouttaa nämä yhtiöön. Uponor hallitsee tätä riskiä rakentamalla työnantajamielikuvaansa ja auttamalla nykyisiä työntekijöitään kehittämään esimerkiksi heidän johtamistaitojaan. Uponor pyrkii myös rakentamaan sopivan kumppaniverkoston täydentämään omaa osaamistaan.

Useimmissa maissa paikalliset lait ja säännökset vaikuttavat Uponorin käyttövesiratkaisuihin liittyviin toimiin. Suurelle osalle myytävistä tuotteista tarvitaan esimerkiksi kansallinen tuotehyväksyntä. Tästä syystä yhtiö seuraa tarkasti tuotteisiin ja raaka-aineisiin liittyviä valmisteluvaiheessa olevia lakeja ja säännöksiä ja pyrkii ennakoimaan niiden mahdolliset vaikutukset sekä Uponorin että sen asiakkaiden toimintaan. Uponor osallistuu myös aktiivisesti toimialakohtaisten järjestöjen ja ammattiliittojen työhön ja pyrkii siten vaikuttamaan paikallisiin ja kansainvälisiin päättäjiin energia-, terveys- ja käyttövesiasioissa.

Operatiiviset riskit

Muoviputkijärjestelmien valmistuksessa käytettävien raaka-aineiden hinnat ovat alttiita muutoksille, joista tärkeimpiä ovat mm. petrokemian tuotteiden ja metallien hintojen vaihtelu, toimituskapasiteetti ja markkinoiden kysyntä. Viime vuosina Uponor on kyennyt siirtämään hintavaihteluiden vaikutukset suurelta osin myyntihintoihinsa kohtuullisella viiveellä. Uponor suojautuu metallien ja muoviraaka-aineiden hintariskiä vastaan mahdollisuuksien mukaan sekä kiinteähintaisilla hankintasopimuksilla että rahoitusvälineillä. Pohjoismaissa Uponor hallitsee sähkön hintavaihteluriskiä jatkuvatoimisesti ja järjestelmällisesti rahoitusinstrumenteilla.

Komponenttien, raaka-aineiden ja palveluiden hankinnassa Uponorin tavoitteena on käyttää materiaaleja ja raaka-aineita, joilla on useampia toimittajia. Toimittajien edellytetään noudattavan Uponorin toimintaperiaatteita ja puitesopimuksia. Mikäli toimittajia on vain yksi, pyritään siihen, että ko. toimittajalla on vähintään kaksi tuotantolaitosta, jotka valmistavat Uponorin käyttämiä hyödykkeitä. Uponorilla on käytössään materiaalien ja raaka-aineiden laadunvarmennusjärjestelmä sekä toimittajien hyväksymisprosessi.

Uponor on astunut IoT-aikakauteen tuomalla markkinoille uusia älykkäitä tuotteita. Näin ollen Uponor valvoo useita kyberriskejä, kuten kyber-, tieto- ja informaatiouhkia. Liiketoimintojen hallintaan käytetään useita IT-järjestelmiä, joista tärkeimmät ovat Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa käytetyt ERP-järjestelmät. Järjestelmien kriittisyyden analysoiminen ja riskien minimointiin liittyvät varautumisjärjestelyt sisältyvät aina suurimpien IT-järjestelmien käyttöönottoon ja elinkaaren hallintaan.

Uponor on ottanut käyttöön nollatoleranssin koskien terveyttä ja turvallisuutta, säädöstenmukaisuutta ja ympäristöriskejä. Uponorille ilmastoon tai puhtaaseen veteen liittyvät riskit edustavat myös potentiaalisia mahdollisuuksia, jotka perustuvat yhtiön vedensäästöön, vesihygienian parantamiseen ja energiansäästöön kehitettyjen tuotteiden ja ratkaisujen käyttöön.

Uponor noudattaa ISO 9001 -laatuja järjestelmää ja ISO 14001 -ympäristöjärjestelmää, mikä takaa jatkuvan laadun, parantaa tuotannon turvallisuutta, ympäristölainsäädännön noudattamista ja tuottavuutta sekä vähentää ympäristövaikutuksia ja muita toiminnan riskejä. Saksan tuotantolaitoksissa alettiin soveltaa ISO 50001 -standardin mukaista energianhallintajärjestelmää, joka on tarkoitus ottaa käyttöön kaikissa Uponorin tuotantolaitoksissa vuoteen 2020 mennessä.

Projektiliiketoiminnassa Uponorin tavoitteena on hallita mm. projektikohtaisia aikataulutukseen ja kustannuksiin liittyviä riskejä. Tällaiset riskit pyritään ottamaan huomioon projekti- ja alihankkija-sopimuksissa. Lisäksi Uponor tehostaa aktiivisesti työntekijöidensä projektinjohtamistaitoja.

Rahoitusriskit

Uponorin rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan aina riittävien luottolimiittireservien ja lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman avulla, sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa erilaisia rahoitusmuotoja ja useita hyvän luottoluokituksen omaavia vakavaraisia vastapuolia.

Yhtiön maksuvalmiutta hallitaan tehokkailla kassanhallintaratkaisulla ja riskiä karttavalla sijoituspolitiikalla. Sijoituskohteina on ainoastaan matalariskisiä kohteita, jotka voidaan tarvittaessa muuntaa käteisvaroiksi nopeasti ja selkeään markkinahintaan.

Korkomuutokset vaikuttavat Uponorin korkokuluihin ja kiinteähintaisen rahoituserien käypään arvoon. Korkoriskejä hallitaan käyttämällä sekä kiinteä- että vaihtuvakorkoisia rahoitusinstrumentteja.

Yhtiön toiminnan kansainvälisyys altistaa sen eri valuuttojen välisille valuuttariskeille. Uponorin liikevaihdosta 61,4 prosenttia syntyy muussa valuutassa kuin euroissa. Tällöin kuitenkin tyypillisesti myös valtaosa ko. liikevaihtoon kohdistuvista kuluista on kyseisessä paikallisessa valuutassa. Tämä vähentää oleellisesti liiketoiminnan valuuttariskiä. Konsernin rahoitusosasto vastaa konsernitason valuuttaturssiriskien hallinnasta ja suojaamisesta. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiallisesti valuuttatermiineitä ja -optioita.

Uponor altistuu myös valuuttakurssien muunnos- eli translaatio-riskille, joka ilmenee muunnettaessa euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden tulosta euromääräiseksi. Uponorin suojauspolitiikan mukaisesti euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata. Poikkeuksena tähän ovat nettoinvestoinneiksi luettavat sisäiset lainat, jotka on sisällytetty suojauslaskentaan. Suojautumisessa valuuttakurssiriskeiltä kumppaneiksi valitaan vain hyvän luottoluokituksen omaavia vakavaraisia pankkeja.

Vahinkoriskit

Vuoden 2018 lopussa Uponorilla oli 18 tuotantolaitosta. Näissä tuotantolaitoksissa tuotetuista tuotteista muodostuu suurin osa konsernin liikevaihdosta. Konsernitason vahinko- ja keskeytysvakuutuksia ohjataan keskitetysti, minkä tavoitteena on kattava vakuutusuoja mahdollisten konerikko-, tulipalo- yms. riskien toteutumisesta aiheutuville taloudellisille vahingoille.

Toinen merkittävä vahinkoriski liittyy Uponorin valmistamien ja myymien tuotteiden tuotevastuuseen, joka on niin ikään vakuutettu keskitetysti konsernitason tasolla.

Vahinko- ja keskeytysriskejä pyritään ehkäisemään monin eri keinoin, kuten yksikkökohtaisilla jatkuvuussuunnitelmissa, henkilöstön turvallisuuskoulutuksella, tuotantolaitteiden säännöllisillä huolto-ohjelmilla ja varmistamalla tärkeimpien varaosien jatkuva saatavuus.

Uponor on mukana useissa oikeusprosesseissa eri maissa. Vuoden 2018 aikana ei toteutunut sellaisia riskejä eikä ollut vireillä oikeudenkäyntejä tai muita oikeudellisia tai viranomaistoimenpiteitä, joilla nykytiedon mukaan olisi ollut olennainen merkitys Uponorille.

Hallinto ja tilintarkastus

Uponorin varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 13.3.2018. Yhtiön hallitukseen valittiin uudelleen Pia Aaltonen-Forsell, Markus Lengauer, Eva Nygren ja Annika Paasikivi. Uusina jäseninä hallitukseen valittiin Ruotsin kansalainen Johan Falk ja Suomen kansalainen Casimir Lindholm, sillä Jorma Eloranta ja Jari Rosendal eivät olleet käytettävissä jatkokaudelle. Yhtiökokous valitsi hallituksen puheenjohtajaksi Annika Paasikiven. Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin nyt 9. perättäistä kertaa tilintarkastusyhteisö Deloitte Oy. Päävastuulliseksi tilintarkastajaksi nimitettiin nyt kolmatta kertaa KHT Jukka Vattulainen.

Uponor laatii erillisen selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkka- ja palkkioselvityksen. Ne ovat saatavilla tilinpäätöksen julkistuksen jälkeen yhtiön verkkosivuilla osoitteessa sijoittajat.uponor.fi > Hallinto > Hallinto- ja ohjausjärjestelmä.

Uponor noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n vuonna 2015 antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia, poiketen siitä suositusten 13 ja 15 osalta. Suositusten 13 mukaan hallituksen olisi arvioitava vuosittain toimintansa ja työmenetelmänsä. Vuoden 2018 aikana hallituksessa oli useita muutoksia, ja hallitus päätti, että arviointi tehdään 2019 alussa, jolloin uudella kokoonpanolla on takanaan useampia kokouksia. Tästä syystä arviointia ei tehty vuonna 2018, mutta jatkossa vuosittaiset arvioinnit toteutetaan. Suositusten 15 mukaan hallituksen valiokunnissa olisi kussakin oltava vähintään kolme jäsentä. Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnassa on kuitenkin kaksi jäsentä suosituksessa mainitun kolmen sijasta. Uponor katsoo, että kaksi jäsentä riittää varmistamaan valiokunnan asiantuntemuksen. Lisäksi valiokunta voi tarvittaessa pyytää näkemyksiä valiokunnan ulkopuolisilta tahoilta. Valiokunta toimii hallituksen valmistelu- ja tukielimenä. Kaikki olennaiset palkitsemiseen liittyvät asiat käsittelee yhtiön hallitus.

Osakepääoma ja osakkeet

Uponorin osakevaihto Nasdaq Helsinki -arvopaperipörssissä vuonna 2018 oli 40,8 (35,1) milj. kappaletta, yhteensä 499,0 (545,5) milj. euroa. Osakkeen kurssi vuoden 2018 lopussa oli 8,62 (16,78) euroa ja osakekannan markkina-arvo oli 631,0 (1 228,4) milj. euroa.

Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 20 341 (19 191) osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 23,5 (26,4) prosenttia. Tarkemmat osakekohtaiset tiedot löytyvät tilinpäätöksestä.

Uponor Oyj:n osakepääoma vuonna 2018 oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944. Näissä ei tapahtunut muutoksia vuoden aikana.

Hallituksen valtuutukset

Varsinainen yhtiökokous valtuutti 13.3.2018 hallituksen päättämään enintään 3,5 miljoonan oman osakkeen hankkimisesta. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, kuitenkin enintään 18 kuukautta. 24.10.2018 hallitus päätti aloittaa omien osakkeiden takaisinoston yhdessä tai useammassa erässä. Hankittavien osakkeiden enimmäismäärä oli 200 000. Ostot saatiin päätökseen 5.11.2018 ja yhteensä 200 000 Uponorin omaa osaketta hankittiin.

Lisäksi hallitus valtuutettiin päättämään enintään 7,2 miljoonan uuden osakkeen antamisesta tai omien osakkeiden luovuttamisesta. Osakkeiden kokonaismäärä vastaa noin 9,8 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Hallitus valtuutettiin päättämään kaikista osakeannin ehdoista. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouk-

sen päättymiseen saakka. Uponor Oyj:n hallitus päätti 15.2.2018 luovuttaa yhtiön omia osakkeita osana yhtiön osakesidonnaista kannustinohjelmaa vuosille 2015–2017. Yhteensä 14 365 yhtiön hallussa olevaa osaketta luovutettiin yhtiön 11 avainhenkilölle.

Tarkemmat tiedot yhtiökokouksesta löytyvät yhtiön verkkosivuilta osoitteesta <https://investors.uponor.com/fi/hallinto/yhtiokokous/yhtiokokous-2018>.

Omat osakkeet

Vuoden lopussa Uponorin hallussa oli 244 756 omaa osaketta, mikä vastaa noin 0,33 prosenttia osake- ja äänimäärästä.

Johdon osakeomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja sekä heidän yhtiön tiedossa olevat määräysvalta-yhteisönsä omistivat vuoden lopussa yhteensä 101 079 (134 288) Uponor-osaketta. Näiden osakkeiden osuus kaikista osakkeista ja osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä oli 0,14 prosenttia.

Osakesidonnainen kannustinohjelma

Uponor Oyj:n hallitus on viime vuosina päättänyt useista, yhtiön johdolle tarkoitetuista pitkän aikavälin kannustinohjelmista. Yksityiskohtaiset tiedot suunnitelmista on esillä yhtiön sijoittajille suunnatulla verkkosivustolla.

Joulukuussa 2018 Uponor Oyj:n hallitus päätti jatkaa hallituksen vuonna 2014 hyväksymää yhtiön johdon suoriteperusteista osakekannustinohjelmaa. Uuden ohjelman kohderyhmään kuuluu noin 50 konsernin johtoryhmään ja johtajistoon kuuluvaa henkilöä. Uusi ohjelma kattaa kalenterivuodet 2019–2021, 2020–2022 ja 2021–2023. Mahdollinen osakepalkkio vuosilta 2019–2021 maksetaan vuonna 2022 osittain osakkeina ja osittain käteisenä.

Ohjelman tarkoituksena on jatkaa Uponorin johdon ja osakkeenomistajien tavoitteiden yhdenmukaistamista ja siten kasvattaa yrityksen arvoa, vahvistaa kannattavaa kasvua ja sitouttaa ohjelmaan osallistuvat johtajat yritykseen pitkäkestoisesti. Kilpailukykyinen kannustinohjelma palkitsee johtoa yhtiön strategisten kannattavuus- ja kasvutavoitteiden saavuttamisesta mahdollistaen yrityksen osakkeiden ansaitsemisen ja henkilökohtaisen osakemäärän kasvattamisen.

Lähiajan näkymät

Koko vuoden 2018 ajan Uponorin keskeiset markkinat, Eurooppa ja Pohjois-Amerikka, pysyivät vahvalla tasolla. Poliittisia epävarmuuskäijät jatkuvat, mikä vaikeuttaa näkymien ennustamista vuodelle 2019. Muun muassa Brexit, tariffikorotusten aiheuttamat haasteet ja Kiinan talouskehitys voivat muuttaa tilannetta, jopa hyvin nopeasti.

Olettaen, että talouden kehitys ja poliittinen tilanne Uponorin päämarkkina-alueilla jatkuu häiriintymättä, Uponor antaa seuraavan ohjeistuksen vuodelle 2019:

Ilman valuuttakurssien vaikutusta Uponor odottaa liikevaihdon saavuttavan vuoden 2018 liikevaihdon tason ilman myytyjä Uponor Infran Pohjois-Amerikan ja Zent-Frengerin liiketoimintoja (1 107,7 milj. euroa) ja vertailukelpoisen liikevoiton paranevan vuoden 2018 vertailukelpoisesta liikevoitosta ilman myytyjä Uponor Infran Pohjois-Amerikan ja Zent-Frengerin liiketoimintoja (83,5 milj. euroa).

Uponor Oyj
Hallitus

Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

Emoyhtiön, Uponor Oyj:n, voitonjakokelpoiset varat ovat 148 489 984,74 euroa, josta tilikauden voitto on 37 091 940,94 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

- osinkona jaetaan 0,51 euroa / osake yhteensä	37 210 715,88 euroa
- omaan pääomaan jäävä määrä	111 279 268,86 euroa
	<hr/>
	148 489 984,74 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Vantaa, 13. helmikuuta 2019

Annika Paasikivi	Markus Lengauer	Pia	Johan Falk	Casimir Lindholm	Eva Nygren	Jyri Luomakoski
Puheenjohtaja	Varapuheenjohtaja	Aaltonen-Forsell				Toimitusjohtaja

Konsernin taloudelliset tunnusluvut

	2018	2017	2016	2015	2014
Konsernitulos (jatkuvat toiminnot), M€					
Liikevaihto	1 196,3	1 170,4	1 099,4	1 050,8	1 023,9
Toiminnan kulut	1 063,6	1 038,4	991,0	942,7	926,4
Poistot ja arvonalentumiset	42,4	39,2	41,6	39,1	36,5
Liiketoiminnan muut tuotot	16,4	3,1	4,2	2,4	2,4
Liikevoitto	106,7	95,9	71,0	71,4	63,4
Vertailukelpoinen liikevoitto	99,3	97,2	90,7	75,8	67,7
Rahoitustuotot ja -kulut	-8,5	-5,4	-10,0	-8,9	-7,4
Tulos ennen veroja	93,5	88,2	60,4	62,8	56,3
Tulos jatkuvista toiminnoista	63,2	65,4	41,5	37,1	36,3
Tilikauden tulos	63,2	65,4	41,9	36,9	36,0
Konsernitase, M€					
Pitkäaikaiset varat	310,6	305,2	312,5	274,8	253,7
Liikearvo	83,5	93,6	93,7	83,3	83,1
Vaihto-omaisuus	147,9	132,7	139,3	112,4	117,4
Rahavarat	38,1	107,0	16,3	49,2	60,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	206,5	227,3	205,7	188,1	167,4
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	297,6	280,2	263,3	248,0	231,1
Määräysvallattomien omistajien osuus	56,0	68,2	63,6	63,7	66,8
Varaukset	30,2	28,9	28,8	25,0	16,2
Pitkäaikaiset korolliset velat	175,6	176,6	158,2	91,2	126,3
Lyhytaikaiset korolliset velat	1,7	81,9	17,6	48,3	15,9
Korottomat velat	225,5	230,0	236,0	231,6	225,5
Taseen loppusumma	786,6	865,8	767,5	707,8	681,8
Muita tunnuslukuja					
Liikevoitto (jatkuvat toiminnot), %	8,9	8,2	6,5	6,8	6,2
Vertailukelpoinen liikevoitto (jatkuvat toiminnot), %	8,3	8,3	8,2	7,2	6,6
Tulos ennen veroja (jatkuvat toiminnot), %	7,8	7,5	5,5	6,0	5,5
Oman pääoman tuotto (ROE), %	18,0	19,4	13,1	12,1	12,3
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	17,2	16,3	14,1	15,5	14,2
Omavaraisuusaste, %	45,1	40,5	42,8	44,3	43,9
Nettovelkaantumisaste, %	39,4	43,5	48,8	29,3	27,6
Korolliset nettovelat, M€	139,2	151,5	159,5	91,3	82,0
- % liikevaihdosta	11,6	12,9	14,5	8,7	8,0
Liikevaihdon muutos, %	2,2	6,5	4,6	2,6	13,0
Vienti Suomesta, M€	54,2	45,1	47,6	55,5	55,5
Ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihto, M€	1 049,4	1 037,5	976,3	910,7	870,1
Ulkomaantoiminta yhteensä, M€	1 064,7	1 049,7	990,1	927,3	888,8
Ulkomaantoiminnan osuus, %	89,0	89,7	90,1	88,2	86,8
Henkilöstö 31.12.	3 928	4 075	3 868	3 735	3 982
Henkilöstö keskimäärin	4 074	3 990	3 869	3 842	4 127
Investoinnit (jatkuvat toiminnot), M€	54,0	63,4	50,7	50,1	35,7
- % liikevaihdosta	4,5	5,4	4,6	4,8	3,5

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ja täsmätykset IFRS-tilinpäätöslukuihin

	2018	2017	2016	2015	2014
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät					
- rakennejärjestelyt	-8,2	-3,4	-19,7	-6,2	-4,3
- pitkäaikaisten varojen myyntivoitot	15,7	2,1	-	1,9	-
- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	7,4	-1,3	-19,7	-4,3	-4,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, yhteensä	7,4	-1,3	-19,7	-4,3	-4,3
Vertailukelpoinen bruttokate					
- Bruttokate	400,8	394,1	376,0	370,2	340,1
- Vähennettynä: Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät bruttokatteessa	-	-1,0	-7,9	-0,8	-
Vertailukelpoinen bruttokate	400,8	395,1	383,9	371,0	340,1
% liikevaihdesta	33,5	33,7	34,9	35,3	33,2
Vertailukelpoinen liikevoitto					
- Liikevoitto	106,7	95,9	71,0	71,4	63,4
- Vähennettynä: Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	7,4	-1,3	-19,7	-4,3	-4,3
Vertailukelpoinen liikevoitto	99,3	97,2	90,7	75,8	67,7
% liikevaihdesta	8,3	8,3	8,2	7,2	6,6

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2018	2017	2016	2015	2014
Osakepääoma, M€	146,4	146,4	146,4	146,4	146,4
Osakemäärä 31.12., 1 000 kpl	73 207	73 207	73 207	73 207	73 207
Osakemäärä omilla osakkeilla oikaistuna, 1 000 kpl					
- vuoden lopussa	72 962	73 148	73 138	73 109	73 067
- keskimäärin	73 123	73 130	73 133	73 106	73 067
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä, M€	297,6	280,2	263,3	248,1	231,1
Osakevaihto, M€	499,0	545,5	297,7	384,1	229,3
Osakevaihto, 1 000 kpl	40 763	35 077	20 339	27 590	18 843
- keskimääräisestä lukumäärästä, %	55,7	48,0	27,8	37,7	25,8
Osakekannan markkina-arvo, M€	631,0	1 228,4	1 208,6	995,6	841,1
Oikaistu tulos per osake (laimennettu), €	0,72	0,83	0,58	0,51	0,50
Oma pääoma per osake, €	4,07	3,83	3,60	3,39	3,16
Osinko, M€	37,2 ¹⁾	35,8	33,6	32,2	30,7
Osinko per osake, €	0,51 ¹⁾	0,49	0,46	0,44	0,42
Efektiiivinen osinkotuotto, %	5,9	2,9	2,8	3,2	3,7
Osinko per tulos, %	70,8	59,0	79,3	86,3	84,0
PE-luku	12,0	20,2	28,5	26,7	23,0
Osakkeiden antikorjatut vaihtokurssit, €					
- ylin	17,62	17,79	17,35	17,30	14,94
- alin	8,13	13,30	11,13	10,42	9,11
- keskiarvo	12,24	15,55	14,64	13,92	12,17

Tunnuslukujen laskentaperusteet on esitetty sivulla 42. Taulukon huomautukset: ¹⁾ hallituksen ehdotus: Keskimääräisessä osakemäärässä on otettu huomioon ostettujen omien osakkeiden vaikutus.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Uponorin osakevaihto NASDAQ OMX Helsinki -arvopaperipörssissä vuonna 2018 oli 40 762 755 kappaletta, yhteensä 499,0 milj. euroa. Osakkeen kurssi vuoden 2018 lopussa oli 8,62 euroa ja osakekannan markkina-arvo 631,0 milj. euroa. Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 20 341 osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 23,5 (25,8) %

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2018

Osakkeenomistaja	Osakemäärä, kpl	%-osuus osakkeista	%-osuus äänistä
Oras Invest Oy	17 506 780	23,9	23,9
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	3 862 072	5,3	5,3
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	3 182 639	4,3	4,3
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 732 000	2,4	2,4
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	1 423 648	1,9	1,9
KEVA	940 833	1,3	1,3
Paasikivi Pekka	846 500	1,2	1,2
Valtion Eläkerahasto	655 000	0,9	0,9
Paasikivi Jukka	588 173	0,8	0,8
Paasikivi Pertti	558 888	0,8	0,8
SEB Finlandia sijoitusrahasto	527 923	0,7	0,7
Nordea Bank Abp	505 100	0,7	0,7
Muut	40 632 632	55,5	55,8
Yhteensä	72 962 188	99,7	100,0
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	244 756	0,3	-
Kaikki yhteensä	73 206 944	100,0	100,0

Hallintarekisteröidyt arvo-osuudet 31.12.2018

Nordea Bank AB (publ.), Suomen sivuliike	9 829 665	13,4	13,4
Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ.), Helsingin sivukonttori	5 360 423	7,3	7,3
Svenska Handelsbanken AB (publ.), Filial verksamheten i Finland	1 216 255	1,7	1,7
Muut	591 302	0,8	0,8
Yhteensä	16 997 645	23,2	23,2

Yhtiökokouksessa käytettävissä oleva äänten enimmäismäärä on 31.12.2018 tilanteen mukaan 72 962 188 ääntä. Tilikauden päättyessä yhtiön hallussa oli 244 756 omaa osaketta, jotka vastaavat yhtä montaa ääntä. Omilla osakkeilla ei ole äänivaltaa yhtiökokouksessa.

Paasikiven suku omistaa yhtiötä sekä suoraan että Oras Invest Oy -yhtiön kautta, yhteensä 26,9 (25,1) prosenttia.

Osakkeenomistus sektoreittain 31.12.2018

Sektori	Osakemäärä, kpl	Osuus osakkeista, %
Yksityiset yritykset	20 819 039	28,4
Julkiset yritykset	1 936	0,0
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	10 070 763	13,8
Julkisyhteisöt	7 725 939	10,6
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2 533 189	3,5
Kotitaloudet	14 870 862	20,3
Ulkomaat (myös hallintarekisteröidyt)	17 185 216	23,5
Yhteensä	73 206 944	100,0

Osakkeenomistus suuruusluokittain 31.12.2018

Osakemäärä kpl/osakas	Osakemäärä yhteensä, kpl	Osuus osakkeista, %	Osakasmäärä	Osuus osakkaista, %
1–100	346 500	0,5	5 948	29,2
101–1 000	4 659 471	6,4	11 377	55,9
1 001–10 000	7 381 076	10,1	2 772	13,6
10 001–100 000	5 475 675	7,5	203	1,0
100 001–1 000 000	11 230 740	15,3	33	0,2
1 000 001–	44 113 482	60,3	8	0,1
Yhteensä	73 206 944	100,0	20 341	100,0

Osakepääoman kehitys 2014–2018

	Pvm	Muutoksen syy	Muutos, euroa	Osakepääoma, euroa	Osakkeiden lukumäärä, kpl
2018	31.12.			146 446 888	73 206 944
2017	31.12.			146 446 888	73 206 944
2016	31.12.			146 446 888	73 206 944
2015	31.12.			146 446 888	73 206 944
2014	31.12.			146 446 888	73 206 944

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

Suomen osakeyhtiölain ja Uponor Oyj:n (jäljempänä ”yhtiö”) yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön valvonta ja johto on jaettu osakkeenomistajien, hallituksen ja toimitusjohtajan kesken. Yhtiön osake noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:ssä, ja yhtiö noudattaa sen antamia listattuja yhtiöitä koskevia sääntöjä ja määräyksiä.

Lisäksi yhtiö noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n vuonna 2015 antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (www.cgfinland.fi) poislukien suositukset 13 ja 15. Suosituksen 13 mukaan hallituksen on arvioitava vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan. Vuonna 2018 hallituksen kokoonpanossa tapahtui useita muutoksia, jonka vuoksi hallitus päätti, että arviointi suoritetaan vuoden 2019 alussa, kun useampia kokouksia on pidetty uudella kokoonpanolla. Sen vuoksi arviointia ei tehty vuonna 2018, mutta vuosittaiset arvioinnit tullaan tekemään jatkossa. Suosituksen 15 mukaan valiokunnassa on oltava vähintään kolme jäsentä. Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnassa on kuitenkin kaksi jäsentä suosituksen mukaisen kolmen jäsenen sijasta. Yhtiö katsoo, että riittävä asiantuntemus palkitsemisvaliokunnan osalta on turvattu kahdella jäsenellä, ja valiokunta voi halutessaan hakea näkemyksiä myös valiokunnan ulkopuolelta. Valiokunta on hallituksen päätöksentekoa valmisteleva ja avustava elin ja kaikki olennaiset palkitsemiseen liittyvät asiat käsitellään hallituksessa.

Yhtiökokous

Osakkeenomistajat käyttävät valtaansa yhtiökokouksessa, joka on yhtiön ylin päättävä elin. Suomen osakeyhtiölain mukaan yhtiökokouksessa päätetään:

- yhtiöjärjestyksen muuttamisesta
- tilinpäätöksen vahvistamisesta
- osingonjaosta
- osakeanneista
- yhtiön omien osakkeiden hankinnasta ja luovuttamisesta
- osake- ja optio-ohjelmista
- hallituksen jäsenten valinnasta ja heidän palkkioistaan, ja
- yhtiön tilintarkastajan valinnasta ja tilintarkastajan palkkiosta.

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän kirjallisesti sitä vaatii hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

Osakkeenomistajilla, joilla yksin tai yhdessä on vähintään 10 prosenttia yhtiön osakkeista, on oikeus kirjallisesti vaatia ylimääräisen yhtiökokouksen koolle kutsumista ilmoittamansa tietyn asian käsittelemistä varten.

Osakkeenomistaja saa käyttää äänioikeuttaan yhtiökokouksessa valtuuttamansa asiamiehen välityksellä, ja hänellä tai hänen valtuuttamallaan asiamiehellä saa kokouksessa olla avustaja.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siellä äänioikeuttaan, on ilmoitauduttava yhtiölle viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä.

Hallitus

Kokoonpano

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään seitsemän jäsentä. Hallituksen jäsenet valitaan yhden vuoden toimikaudeksi, joka alkaa sen yhtiökokouksen päättyessä, jossa heidät valitaan, ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen jäsenet voidaan valita tai erottaa ainoastaan osakkeenomistajien yhtiökokouksessa tekemällä päätöksellä. Hallituksen jäsenten toimikausien lukumäärää ei ole rajoitettu, eikä hallituksen jäsenillä ole erikseen määriteltyä eläkeikää. Yhtiökokous valitsee hallituksen puheenjohtajan, ja hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan vuodeksi kerrallaan.

Maaliskuun 2018 varsinainen yhtiökokous valitsi hallitukseen kuusi jäsentä:

- Pia Aaltonen-Forsell, s. 1974, VTM, MBA, talousjohtaja, Ahlstrom-Munksjö Oyj 28.2.2019 asti, talousjohtaja, Outokumpu Oyj 1.3.2019 lukien, Uponorin hallituksen jäsen 2017 lukien
- Johan Falk, s. 1971, DI, MBA, toimitusjohtaja, OneMed Group, Uponorin hallituksen jäsen 2018 lukien
- Markus Lengauer, s. 1965, DI (Master of Engineering), tekniikan tohtori (Doctorate in Mechanical Engineering), toimitusjohtaja, Oras Group 31.12.2018 asti, hallituksen jäsen, Oras Group 1.1.2019 lukien, Uponorin hallituksen jäsen 2015 lukien
- Casimir Lindholm, s. 1971, KTM, MBA, toimitusjohtaja, Eltel AB, Uponorin hallituksen jäsen 2018 lukien
- Eva Nygren, s. 1955, arkkitehti, Uponorin hallituksen jäsen 2011 lukien
- Annika Paasikivi, s. 1975, B.A., M.Sc. (VTM), toimitusjohtaja, Oras Invest Oy ja toimitusjohtaja, Finow Oy, Uponorin hallituksen jäsen 2014 lukien. Hänet valittiin myös hallituksen puheenjohtajaksi.

Lisätietoja Uponorin hallituksen jäsenistä on sivulla 14 tai osoitteessa sijoittajat.uponor.fi.

Yhtiö noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamia suosituksia hallituksen jäsenistä, heidän riippumattomuudestaan ja asemastaan yhtiön toimivaan johtoon kuulumattomina henkilöinä. Hallituksen arvioinnin perusteella kaikki nykyiset hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä ja kaikki nykyiset hallituksen jäsenet Annika Paasikiveä ja Markus Lengaueria lukuun ottamatta ovat myös riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Suomen lainsäädännön mukaan kaikilta hallituksen jäseniltä edellytetään, että he toimivat yhtiön, sen tytäryhtiöiden (”konsernin”) ja yhtiön kaikkien osakkeenomistajien parhaan edun mukaisesti, ja heidän edellytetään ilmoittavan mahdollisista eturistiriidoista.

Varsinainen yhtiökokous päättää hallituksen jäsenten palkkioista. Vuoden 2018 yhtiökokouksen päätöksen mukaan hallituksen vuosipalkkiot ovat seuraavat: puheenjohtaja saa 90 000 euron, varapuheenjohtaja 51 000 euron, tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja 51 000 euron ja jäsenet 46 000 euron vuosipalkkion. Yhtiökokous päätti, että vuosipalkkio maksetaan siten, että noin 40 prosentilla

Oheisessa taulukossa on esitetty hallituksen jäsenille vuonna 2018 maksetut palkkiot:

Hallitus	Tarkastus- valiokunta	Henkilöstö- ja palkitsemis- valiokunta	Käteis- palkkio	Palkkio osakkeina	Palkkio osakkeina	Palkkio
						hallituksen ja valiokuntien kokouksista
			€	Määrä	Arvo, €	Yhteensä €
Eloranta, Jorma, puheenjohtaja 13.3.2018 saakka		Puheenjohtaja 13.3.2018 saakka	-	-	-	1 800
Aaltonen-Forsell, Pia	Puheenjohtaja 13.3.2018 alkaen		30 275	1 416	20 399	13 800
Falk, Johan 13.3.2018 alkaen			27 309	1 277	18 396	6 600
Lengauer, Markus varapuheenjohtaja 13.3.2018 alkaen	Jäsen		30 275	1 416	20 399	13 800
Lindholm, Casimir 13.3.2018 alkaen		Jäsen 13.3.2018 alkaen	27 309	1 277	18 396	7 200
Nygren, Eva			27 309	1 277	18 396	9 000
Paasikivi, Annika, puheenjohtaja 13.3.2018 alkaen	Jäsen, puheenjohtaja 13.3.2018 saakka	Puheenjohtaja 13.3.2018 alkaen	53 439	2 498	35 986	19 800
Rosendal, Jari 13.3.2018 saakka	Jäsen 13.3.2018 saakka		-	-	-	1 800
Yhteensä			195 916	9 161	131 972	73 800

vuosipalkkion määrästä hankitaan hallituksen jäsenten nimiin ja lukuun yhtiön osakkeita ja että noin 60 prosenttia vastaava määrä maksetaan rahana.

Lisäksi yhtiökokous päätti maksaa hallituksen jäsenille kokouspalkkiota kaikista kokouksista. Palkkio jäsenen kotimaassa pidetystä kokouksesta on 600 euroa, muualla samalla mantereella pidetystä kokouksesta 1 200 euroa ja toisella mantereella pidetystä kokouksesta 2 400 euroa. Puhelinkokousten kokouspalkkio on sama kuin jäsenen kotimaassa pidetyn kokouksen palkkio. Yhtiökokous päätti myös, että hallituksen puheenjohtajalle maksetaan kustakin hallituksen kokouksesta sekä hallituksen valiokuntien puheenjohtajille kustakin asianomaisen valiokunnan kokouksesta lisäksi 600 euron palkkio.

Matkakulut korvataan Uponorin matkaohjesäännön mukaisesti.

Yhtiökokous päätti myös, että aiemman käytännön mukaisesti yhtiö maksaa hallituksen jäsenille edelleen vapaaehtoista vakuutusta, joka oikeuttaa kaikki hallituksen jäsenet Suomen TyEl-eläkkeeseen eläkkeelle jäämisen yhteydessä.

Uponorin noudattaman politiikan mukaisesti palkkio maksetaan vain yhtiön toimivaan johtoon kuulumattomille hallituksen jäsenille.

Hallituksen jäsenet eivät ole mukana yhtiön osakesidonnaisessa kannustinjärjestelmässä.

Tehtävät

Osakeyhtiölain mukaan yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä vastaa hallitus. Hallituksen tärkein tehtävä on ohjata konsernin strategiaa tavalla, joka pitkällä aikavälillä luo edellytykset konsernille asetettujen taloudellisten tavoitteiden saavuttamiselle sekä arvon tuottamiselle osakkeenomistajille ottaen samalla huomioon eri sidosryhmien odotukset. Lakisääteisten tehtäviensä lisäksi hallitus päättää kaikista muista merkittävistä asioista.

Hallituksen työjärjestyksen mukaan hallitukselle kuuluvat muun muassa:

- hallituksen ja johtoryhmän menettelyohjeiden käsittely ja vahvistaminen vuosittain
- konsernin arvojen hyväksyminen ja niiden toteuttamisen valvonta
- konsernin strategian hyväksyminen ja sen toteuttamisen ja päivittämisen valvonta
- yhtiön osingonjakopolitiikasta päättäminen
- osingonjakoa sekä osingon määrää ja maksupäivää koskevan ehdotuksen laatiminen yhtiökokoukselle
- konsernin strategiaan perustuvan vuosittaisen toimintasuunnitelman ja budjetin hyväksyminen sekä niiden toteuttamisen valvonta
- investointien vuosittaisen enimmäismäärän sekä tämän enimmäismäärän ylittävien investointien hyväksyminen
- investointien ja leasing-järjestelyjen hyväksyminen, kun niiden nykyarvo ylittää yhtiön allekirjoitus- ja hyväksymisohjeessa mainitun rajan
- yrittösten, yhteisyritysten, yhteistyö- ja lisenssijärjestelyjen sekä omaisuuden myynnin hyväksyminen, kun liiketapahtuman arvo ylittää yhtiön allekirjoitus- ja hyväksymisohjeessa mainitun rajan
- konsernin yleisen organisaatorakenteen hyväksyminen
- yhtiön toimitusjohtajan nimittäminen ja erottaminen sekä toimitusjohtajasopimuksen ehtoista päättäminen
- yhtiön toimitusjohtajan vuosipalkan valmistelu ja hyväksyminen
- johtoryhmän jäsenten nimittämisen ja erottamisen hyväksyminen
- johtoryhmän jäsenten vuosipalkkioiden hyväksyminen
- yhtiön toimitusjohtajaa koskevan seuraajasuunnitelman valmistelu ja hyväksyminen
- ohtoryhmän jäseniä koskevien seuraajasuunnitelmien hyväksyminen
- osavuositarkastusten, puolivuositarkastuksen, vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen hyväksyminen

- r) ulkoisen tilintarkastajan tapaaminen vähintään kerran vuodessa suljetussa istunnossa ilman johtoa
- s) ehdotusten valmisteleminen yhtiökokoukselle
- t) yhtiön toimitusjohtajan, hallituksen jäsenten ja hallituksen puheenjohtajan toiminnan vuosittainen arviointi
- u) konsernin toimintaperiaatteiden, kuten palkitsemisjärjestelmien, hyväksyminen
- v) muut hallituksen puheenjohtajan tai yhtiön toimitusjohtajan esittämät asiat.

Kokoukset ja päätöksenteko

Hallitus kokoontuu keskimäärin kymmenen kertaa vuodessa. Jotkin kokouksista voivat olla puhelinkokouksia. Kokouksista kaksi tulisi järjestää liiketoimintayksikössä, kulloinkin eri yksikössä. Hallitus voi myös milloin tahansa kokoontua ilman yhtiön johtoa ja tehdä päätöksiä pitämättä kokousta. Kokouksista pidetään englanninkielistä pöytäkirjaa.

Vuonna 2018 hallitus piti yhteensä yhdeksän kokousta, joista kaksi pidettiin liiketoimintayksikössä ja kaksi puhelinkokouksina. Poissaolo- ja kirjattiin yksi (Casimir Lindholm) ja osittaisia poissaoloja kaksi (Pia Aaltonen-Forsell yksi ja Johan Falk yksi). Hallitus teki lisäksi kolme päätöstä pitämättä kokousta.

Toimitusjohtaja valmistele hallituksen kokousten esityslistat, jotka hallituksen puheenjohtaja tarkastaa. Kuka tahansa hallituksen jäsen voi ehdottaa tietyn asian sisällyttämistä kokouksen esityslistaan, ja se otetaan esityslistalle mahdollisuuksien mukaan. Hallituksen kokouksiin liittyvä materiaali on toimitettava hallituksen jäsenille hyvissä ajoin ennen kokousta.

Yhtiön toimitusjohtaja ja hallituksen sihteeri osallistuvat hallituksen kokouksiin säännöllisesti. Muut yhtiön johtoon kuuluvat henkilöt voivat osallistua hallituksen kokouksiin hallituksen puheenjohtajan kutsusta.

Hallituksen jäsenet voivat halutessaan olla yhteydessä johtoryhmän jäseniin ja päinvastoin. Tavallisuudesta poikkeavasta yhteydenotosta raportoidaan toimitusjohtajalle.

Hallitus on päätösvaltainen, kun yli puolet sen jäsenistä on läsnä. Päätökset tehdään yksinkertaisella enemmistöllä, ja äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Hallituksen monimuotoisuutta koskevat periaatteet

Hallituksen kokoonpanoa suunniteltaessa yhtiön nimitystoimikunta arvioi hallituksen kokoonpanoa yhtiön nykyisen ja tulevan liiketoiminnan tarpeiden näkökulmasta sekä ottaa huomioon hallituksen monimuotoisuuden.

Hallituksen monimuotoisuutta tarkastellaan eri näkökulmista. Uponorin hallituksen jäsenillä tulee olla riittävä ja toisiaan täydentävä kokemus ja osaaminen Uponorin liiketoiminnan kannalta tärkeimmiltä toimialoilta ja markkinoilta. Lisäksi olennainen tekijä on jäsenten henkilökohtaiset ominaisuudet ja niiden monimuotoisuus.

Osaamisalueet

- Yrityksen arvonluonti- prosessien tuntemus
- Toimiala
- Keskeiset markkinat ja teknologiat
- Talous ja rahoitus
- Hyvä hallintotapa

Henkilökohtainen tausta

- Ammatti
- Koulutus
- Sukupuoli
- Ikä
- Luonne

Tavoite

Yhtiön tavoitteena on, että hallituksessa ovat edustettuina monipuolisesti eri toimiala- ja markkinaosaaminen, eri ammatti- ja koulutustasut, laaja ikäjakauma ja molemmat sukupuolet. Sukupuolijakauman osalta tavoitteena on, että kumpaakin sukupuolta on edustettuna vähintään kaksi jäsentä.

Monimuotoisuusperiaatteiden toteutumista seurataan ja niistä raportoidaan yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetussa selvityksessä.

Hallituksen valiokunnat

Tarkastusvaliokunta

Hallitus päätti 13.3.2018 jatkaa tarkastusvaliokunnan toimintaa työjärjestyksen säilyessä ennallaan. Tarkastusvaliokunnan jäseniksi valittiin Pia Aaltonen-Forsell, Annika Paasikivi sekä Markus Lengauer, joista Pia Aaltonen-Forsell valittiin valiokunnan puheenjohtajaksi.

Tarkastusvaliokunnan työjärjestyksen mukaan tarkastusvaliokunnan tehtävänä on:

- seurata tilinpäätösraportoinnin prosessia ja että raportointiprosessi tuottaa oikeaa tietoa, käsitellä poikkeukselliset ja olennaiset erät ja niiden kirjaus sekä hyväksyä tärkeät laskentaperiaatteet
- tarkastaa ja valvoo vuosikertomusten ja tilinpäätösten, puolivuosisikatsauksen sekä osavuosisikatsausten laatua ja integriteettiä
- seurata yhtiön taloudellista tilaa ja maksukykyisyyttä sekä valmistella asioita ja ehdotuksia hallitukselle tarpeen mukaan
- seurata konsernin sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta, suunnitelmia ja prosesseja
- tarkistaa yhtiön antama selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, joka sisältää kuvauksen taloudellisen raportoinnin prosessiin liittyvistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä
- hyväksyä sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma ja budjetti, antaa ohjeita sisäiselle tarkastukselle ja tarkastaa ja seurata sisäisen tarkastuksen toimintoja, suunnitelmia ja raportteja, saada sisäisen tarkastuksen tilanneraportteja kussakin kokouksessa sekä tavata sisäinen tarkastaja vähintään kahdesti vuodessa
- tarkastaa ulkoisen tilintarkastuksen suunnitelma ja seurata tilinpäätöksen ja konsernitiilinpäätöksen lakisäätöistä tilintarkastusta, hyväksyä ulkoisen tilintarkastuksen budjetti sekä erilliset toimeksiannot, jotka ylittävät tarkastusvaliokunnan erikseen asettamat rajat
- tavata ulkoinen tilintarkastaja neljännesvuosittain ja tarkastaa kaikki ulkoisen tilintarkastajan antamat olennaiset raportit

- arvioida lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuutta ja erityisesti oheispalvelujen tarjoamista tarkastettavalle yhtiölle
- valmistella tilintarkastajan valintaa koskeva päätösehdotus
- seurata yhtiöön sovellettavien lakien ja säännösten sekä yhtiön eettisen ohjeiston noudattamista, ja
- tavata yhtiön johtoa, erityisesti toimitusjohtajaa ja talousjohtajaa, mutta myös muita sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vastaavia henkilöitä.

Tarkastusvaliokunnan kokousten kutsu ja materiaalit lähetetään kaikille hallituksen jäsenille, joilla kaikilla on oikeus osallistua tarkastusvaliokunnan kokouksiin.

Valiokunta piti vuoden 2018 aikana neljä kokousta, joista yksi oli puhelin kokous. Poissaoloja ei kirjattu lainkaan.

Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta

Hallitus päätti 13.3.2018 jatkaa henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan toimintaa työjärjestyksen säilyessä ennallaan. Valiokunnan jäseniksi valittiin Annika Paasikivi (puheenjohtaja) ja Casimir Lindholm.

Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävät ovat (työjärjestys):

- valmistella toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten nimitykset sekä niihin liittyvät työsuhteen ehdot
- valmistella tarpeen mukaan hallituksen käsittelyyn tulevia henkilöstöön, ylimmän johdon arviointiin ja seuraajasuunnitteluun liittyviä kysymyksiä
- valmistella toimitusjohtajan ja muun johdon palkkausta ja muita taloudellisia etuja koskevia asioita
- valmistella yhtiön palkitsemisjärjestelmiä koskevia asioita
- arvioida toimitusjohtajan ja muun johdon palkitsemista sekä huolehtia palkitsemisjärjestelmien tarkoituksenmukaisuudesta
- tarkastaa palkka- ja palkkioselvitys
- vastata palkka- ja palkkioselvitykseen liittyviin kysymyksiin yhtiökokouksessa.

Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden 2018 aikana kuusi kertaa eikä poissaoloja kirjattu lainkaan.

Nimitystoimikunta

Maaliskuussa 2012 yhtiökokous päätti perustaa osakkeenomistajista tai osakkeenomistajien edustajista koostuvan pysyvän nimitystoimikunnan valmistelemaan vuosittain hallituksen jäsenten valintaa ja hallituksen jäsenten palkitsemista koskevia ehdotuksia.

Nimitystoimikunnan tehtävänä on:

- yhtiökokoukselle tehtävän hallituksen jäseniä koskevan ehdotuksen valmistelu
- yhtiökokoukselle tehtävän hallituksen jäsenten palkitsemisasiota koskevan ehdotuksen valmistelu
- hallituksen jäsenten seuraajaehdokkaiden etsiminen, sekä
- yhtiökokoukselle tehtävän hallituksen jäseniä ja jäsenten palkitsemisasiota koskevien ehdotusten esittely.

Nimitystoimikuntaan valitaan kolme suurinta osakkeenomistajaa tai tällaisen osakkeenomistajan edustajaa. Toimikuntaan kuuluu lisäksi asiantuntijajäsenenä hallituksen puheenjohtaja. Osakkeenomistajia edustavien jäsenten nimeämisoikeus on kolmella suurimmalla osakkeenomistajalla, jotka on rekisteröity varsinaista yhtiökokousta edeltävän kalenterivuoden elokuun 31. päivänä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon ja joiden osuus on laskettu osakasluettelon kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä. Mikäli osakkeenomistaja, jolla on arvopaperimarkkinalain mukainen velvollisuus ilmoittaa tietyistä omistusmuutoksista (liputusvelvollinen omistaja), esittää varsinaista yhtiökokousta edeltävänä kalenterivuonna viimeistään elokuun 30. päivänä yhtiön hallitukselle asiaa koskevan kirjallisen vaatimuksen, lasketaan tällaisen osakkeenomistajan useisiin rahastoihin tai rekistereihin merkityt omistukset yhteen ääniosuutta laskettaessa. Mikäli osakkeenomistaja ei halua käyttää nimeämisoikeuttaan, nimeämisoikeus siirtyy osakasluettelon mukaan seuraavaksi suurimmalle omistajalle, jolla muutoin ei olisi nimeämisoikeutta. Nimitystoimikunta on päätösvaltainen kun enemmistö jäsenistä on paikalla.

Nimitystoimikunnan koollekutsujana toimii hallituksen puheenjohtaja ja toimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan.

Nimitystoimikunnan tulee pääsääntöisesti antaa ehdotuksensa yhtiön hallitukselle tammikuun loppuun mennessä, kuitenkin aina viimeistään neljä viikkoa ennen yhtiökokousta sinä vuonna, jolloin varsinainen yhtiökokous pidetään.

Uponor Oyj:n hallituksen näkemyksen mukaan on yhtiön ja sen osakkeenomistajien edun mukaista, että yhtiön suurimmat osakkeenomistajat osallistuvat hallituksen jäsenten nimitys- ja palkitsemisasioiden valmisteluun.

Syyskuussa 2018 nimitystoimikuntaan nimettiin Jari Paasikivi (Oras Invest Oy), puheenjohtaja, Henrika Vikman (Nordea Funds Oy) ja Reima Rytsölä (Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma). Hallituksen puheenjohtaja Annika Paasikivi toimii lisäksi asiantuntijajäsenenä.

Nimitystoimikunta kokoontui kaksi kertaa vuoden 2018 aikana. Yhtään poissaoloa ei kirjattu. Lisäksi nimitystoimikunta teki yhden päätöksen pitämättä kokousta.

Toimitusjohtaja

Yhtiön toimitusjohtaja on MBA Jyri Luomakoski (s. 1967).

Toimitusjohtaja vastaa johtoryhmän avustamana konsernin juoksevan hallinnon hoitamisesta. Hän toimii hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan velvollisuus on huolehtia konsernin kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta järjestämisestä. Toimitusjohtaja on myös johtoryhmän puheenjohtaja.

Vuonna 2018 toimitusjohtaja Jyri Luomakoskelle maksettiin palkkana 437 685 euroa ja luontaisetuina 26 040 euroa, eli yhteensä 463 725 euroa. Vuodesta 2017 toimitusjohtajalle maksettiin lyhyen aikavälin kannustinohjelmasta 149 580 euroa. Hallituksen 12.2.2019 tekemän päätöksen mukaisesti toimitusjohtajalle myönnettiin lyhyen aikavälin kannustinohjelman perusteella 177 593 euroa vuodesta 2018. Tämän lisäksi toimitusjohtajalle myönnettiin pitkän aikavälin kannustinohjelman (LTIP 2015–2017) perusteella siirrettäväksi arvoosuustilille 3 138 osaketta; tämän lisäksi 4 222 osaketta vastaava arvo tilitettiin verottajalle ennakonpidätyksenä ja varainsiirtoverona.

Kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen ehtojen mukaan toimitusjohtaja ja yhtiö voivat kumpikin irtisanoa sopimuksen kuuden kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen. Jos yhtiö irtisanoo sopimuksen, se maksaa toimitusjohtajalle lainmukaisen irtisanomisan palkan lisäksi summan, joka vastaa toimitusjohtajalle irtisanomista edeltävän 12 kuukauden aikana maksettua kiinteää kokonaispalkkaa. Yhtiö voi myös purkaa sopimuksen välittömästi maksamalla 18 kuukauden kiinteää kokonaispalkkaa vastaavan korvauksen. Toimitusjohtajan eläkeikä määräytyy kulloinkin voimassaolevan työeläkelain (TyEL) mukaisesti. Sekä yhtiö että toimitusjohtaja ovat kumpikin erikseen oikeutettuja vaatimaan toimitusjohtajan eläkkeelle jäämistä 63 vuoden iässä. Yhtiö on myös ottanut toimitusjohtajalle maksuperusteisen eläkevakuutuksen, johon yhtiö maksaa vuosittain 40 000 euroa. Yhtiö on lisäksi päättänyt kapitalisaatio-eläkejärjestelystä toimitusjohtajalle, mistä yhtiö maksaa 50 000 euroa vuodessa.

Emoyhtiön toimitusjohtajan sijaisena vuonna 2018 toimi johtoryhmän jäsen ja Uponor Infra Oy:n toimitusjohtaja Sebastian Bondestam. Yhtiön toimitusjohtajan sijaiselle Sebastian Bondestamille on otettu maksuperusteinen eläkevakuutus. Yhtiö maksaa eläkevakuutukseen vuosittain hallituksen erikseen päättämän määrän, joka vuonna 2018 oli 8,66 prosenttia vuosipalkasta luontaisetuineen.

Johtoryhmä

Tehtävät

Johtoryhmä on pääasiassa vastuussa konsernin strategian laatimisesta ja toteuttamisesta. Merkittävät operatiiviset asiat käsitellään ja päätetään johtoryhmässä. Kukin johtoryhmän jäsen puolestaan vastaa oman vastuualueensa osalta konsernin juoksevien asioiden hoitamisesta.

Johtoryhmä käsittelee muun muassa seuraavia asioita:

- a) konsernin strategia ja sen toteuttaminen koko konsernissa
- b) budjetit, liiketoimintasuunnitelmat ja niiden toteuttaminen
- c) merkittävät organisaatiomuutokset ja muut sellaiset työolosuhteisiin liittyvät muutokset, jotka vaikuttavat suureen osaan yhtiön henkilöstöä, kuten
  - muutokset paikallisen tai alueellisen johtoryhmän kokoonpanossa
  - merkittävät rakennemuutokset yhtiön organisaatiossa
  - merkittävät irtisanomisohjelmat
- d) johtoryhmän jäsenelle raportoivien, ylemmässä johdossa tai yksikön johtotehtävissä toimivien henkilöiden nimittäminen ja erottaminen
- e) johdon (lukuun ottamatta johtoryhmän jäsenten) vuosipalkoista ja kannustinjärjestelmistä päättäminen
- f) investointien ja leasing-järjestelyjen hyväksyminen, kun niiden nykyarvo on yhtiön allekirjoitus- ja hyväksymisohjeessa mainittujen rajojen puitteissa
- g) yritysostojen, yhteisyritysten sekä yhteistyö- ja lisenssijärjestelyjen hyväksyminen. Jos niiden arvo ylittää yhtiön allekirjoitus- ja hyväksymisohjeessa mainitun rajan, johtoryhmä tekee hallitukselle asiaa koskevan ehdotuksen.
- h) konserniyhtiöiden muodostaminen tai purkaminen
- i) kiinteistöjen, juridisten yhtiöiden, osakkeiden ja muun omaisuuden myyminen yhtiön allekirjoitus- ja hyväksymisohjeessa mainittujen rajojen puitteissa

- j) alue- ja yksikkökohtaisten tulosten, markkinakehityksen ja kilpailuympäristön arviointi ja merkittävät korjaavat toimenpiteet (käsitellään johtoryhmän jokaisessa kokouksessa)
- k) tutkimus- ja kehitystoiminta sekä uuteen liiketoimintaan liittyvä priorisointi ja resursointi
- l) konsernin brändirakenteeseen liittyvät asiat
- m) oikeudenkäyntiasiat ja luonteeltaan merkittävät vaatimukset, myös alue- ja paikallistasolla
- n) muut hallituksen esittämät asiat.

Johtoryhmä valmistelee ehdotukset hallitukselle asioissa, jotka edellyttävät hallituksen päätöstä.

Kokoonpano

Johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja sekä hallituksen päättämä määrä muita johtohenkilöitä. Toimitusjohtaja toimii johtoryhmän puheenjohtajana. Johtoryhmän kokoonpano ja johtoryhmän jäsenten vastuualueet on esitelty tarkemmin sivulla 15 sekä osoitteessa sijoittajat.uponor.fi.

Kokoukset ja päätöksenteko

Johtoryhmä kokoontuu 8–12 kertaa vuodessa. Kokouksista pidetään vapaamuotoista pöytäkirjaa. Vuonna 2018 johtoryhmä kokoontui kymmenen kertaa.

Johtoryhmän tavoitteena on päästä yksimielisyyteen käsiteltävistä asioista. Puheenjohtaja vahvistaa kokouksen päätökset.

Hallituksen ja toimitusjohtajan arviointi

Hallitus arvioi toimitusjohtajan toimintaa muun muassa strategisen suunnittelun, johtamistaitojen ja taloudellisen tuloksen osalta erityisellä arviointilomakkeella. Lisäksi hallitus arvioi erikseen omaa toimintaansa sekä hallituksen puheenjohtajan toimintaa. Normaalisti nämä arvioinnit tehdään vuosittain, mutta vuonna 2018 arviointia ei tehty johtuen useista muutoksista hallituksen kokoonpanossa. Vuodesta 2019 eteenpäin arvioinnit suoritetaan jälleen vuosittain.

Palkitseminen

Palkitseminen konsernissa koostuu peruspalkasta, luontaiseduista ja lyhyen aikavälin kannustinohjelmasta, johon vaikuttaa työntekijän asema. Yksittäisen työntekijän palkitsemisen hyväksyy hänen esimiehensä esimies.

Hallitus hyväksyi 11.12.2015 uuden pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinohjelman, jonka ohjelman piiriin kuului enintään 25–30 konsernin johtoon kuuluvaa henkilöä. Ohjelma kattaa vuodet 2016–2018. Hallitus hyväksyi 12.12.2016 uuden pitkän aikavälin osakepohjaisen kannustinohjelman, jonka ohjelman piiriin kuului enintään 25–30 konsernin johtoon kuuluvaa henkilöä. Ohjelma kattaa vuodet 2017–2019. Hallitus hyväksyi 13.12.2017 jatkon pitkän aikavälin osakepohjaiseen kannustinohjelmaan, jonka piiriin kuului enintään 50 konsernin johtoon kuuluvaa henkilöä. Ohjelma kattaa vuodet 2018–2020. Lisäksi hallitus hyväksyi 19.12.2018 jatkon pitkän aikavälin osakepohjaiseen kannustinohjelmaan, jonka piiriin kuului enintään 50 konsernin johtoon kuuluvaa henkilöä. Ohjelma kattaa vuodet 2019–2021.

Ohjelmien tarkoituksena on sitouttaa johtajia sekä kannustaa ja palkita johtoa hyvistä yhtiön kannattavuutta ja strategian toteuttamista tukevista suorituksista. Lisäksi ohjelmat kannustavat avainjohtoa hankkimaan ja omistamaan Uponorin osakkeita, mikä edesauttaa johdon, yhtiön ja osakkeenomistajien tavoitteiden yhdenmukaistamista.

Konsernin työntekijällä ei ole oikeutta erilliseen palkkioon hallituksen jäsenyydestä konserniyhtiössä.

Hallitus päättää toimitusjohtajan työsuhteen ehdoista ja vuosittaisesta palkkiosta sekä hyväksyy johtoryhmän jäsenten vuosittaiset palkkiot toimitusjohtajan laatiman ehdotuksen pohjalta.

Sisäinen valvonta, riskienhallinta, sisäinen tarkastus ja ulkoinen tarkastus

Sisäinen valvonta

Uponorin sisäistä valvontaa koskevista periaatteista vastaa yhtiön hallitus. Uponorin sisäinen valvonta on määritelty prosessiksi, johon vaikuttavat yhtiön hallitus ja johto sekä kaikki konsernin työntekijät. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että yhtiön johto voi kohtuudella luottaa siihen, että:

- yhtiö toimii tehokkaasti, taloudellisesti ja yhtiön strategian mukaisesti
- yhtiön taloudellinen raportointi ja johdon tietojärjestelmät ovat luotettavia, kattavia ja oikea-aikaisia, sekä
- konserni noudattaa voimassa olevia lakeja ja säännöksiä.

Uponorin sisäisen valvontajärjestelmän tavoitteena on liiketoimintatavotteiden ja valvonnan välinen tasapaino. Sisäisen valvontajärjestelmän tavoitteena on:

- keskittyä liiketoiminnan kannalta keskeisimpiin riskeihin ja asioihin yhtiön strategian ja toiminnan tehokkuuden näkökulmasta
- edistää eettisiä arvoja, hyvää hallintotapaa sekä luotettavaa riskienhallintaa
- varmistaa, että lakeja, säännöksiä ja Uponorin sisäisiä periaatteita noudatetaan, sekä
- varmistaa, että yhtiön taloudellinen raportointi on luotettavaa, tukee sisäistä päätöksentekoa ja palvelee ulkoisten sidosryhmien tarpeita.

Uponorin valvontaympäristön ja yhtiön henkilökunnan vastuullisuuden perusta määritellään yhtiön toimintaperiaatteissa (Code of Conduct) ja yhtiön arvoissa.

Uponorin tavoitteena on sisällyttää valvonta kaikkeen päivittäiseen toimintaan. Tehokas sisäinen valvonta edellyttää, että työtehtävät on jaettu asianmukaisesti eri työntekijöille ja että mahdolliset eturistiriidat tunnistetaan ja poistetaan. Valvontaan liittyviä välineitä ovat esimerkiksi konsernitason ohjeet, kirjanpito- ja raportointiohjeet sekä johdon säännölliset liiketoimintakatsaukset. Näiden lisäksi esimerkiksi ulkoisiin sidosryhmiin, kuten asiakkaisiin, tavarantoimittajiin, viranomaisiin ja osakkeenomistajiin, liittyvät viestintävastuut on määritelty selkeästi.

Paikallistasolla jatkuvaa valvontaa toteutetaan organisaation kaikissa yksiköissä osana päivittäistä toimintaa. Konsernitason valvonnasta vastaa taloushallinto.

Mahdollisten erillisarviointien tarve, laajuus ja tiheys määritellään ensi sijassa riskien arvioinnin sekä jatkuvan valvonnan tehokkuuden perusteella. Sisäisessä valvonnassa havaitut puutteet raportoidaan ylemmälle organisaatiotasolle siten, että vakavista puutteista

raportoidaan yhtiön ylimmälle johdolle ja hallitukselle. Mahdollisia erillisarviointeja tekee sisäinen tarkastus, ja yhtiön hallitus tai johto voi käynnistää ne.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on järjestelmällinen tapa suojata yhtiön liiketoimintaan liittyvää omaisuutta ja tuloja menetyksiltä, jotta yhtiö saavuttaa tavoitteensa eikä sen toiminta keskeydy tarpeettomasti. Riskienhallintaan sisältyy myös riskinotto eli erilaisten mahdollisuuksien hyödyntäminen ottaen huomioon niiden riski-tuottosuhteen.

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että yhtiö voi toteuttaa strategiaansa ja saavuttaa taloudelliset tavoitteensa sekä toisaalta suojella yhtiötä operatiivisilta vahingoilta, jotka saattavat estää näiden tavoitteiden saavuttamisen. Lisäksi riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa yrityksen toiminnan jatkuvuus myös poikkeuksellisissa liiketoimintaympäristössä.

Yhtiön suurimmat riskitekijät on kartoitettu ja vastuut niistä on jaettu johtoryhmän jäsenten kesken. Riskikartoitus suoritetaan kahdesti vuodessa, toisen ja neljännen kvartaalin aikana. Kunkin johtoryhmän jäsenen velvollisuuksiin kuuluu oman riskivastuunsa hallinta ja asianmukainen organisointi koko konsernissa.

Konsernin riskienhallintaryhmään kuuluvat konsernin talousjohtaja, Uponor Infra Oy:n toimitusjohtaja, konsernin teknologia- ja kehitysjohtaja, päälakimies sekä rahoitus- ja riskienhallintajohtaja. Riskienhallintaryhmä vastaa konsernitason riskien seurannasta ja vähentämisestä ja raportoi johtoryhmälle ja hallitukselle.

Rahoitus- ja riskienhallintajohtaja tukee konsernin johtoryhmää riskienhallintapolitiikan ja -toimintaohjeiden laatimisessa sekä näihin liittyvien arviointi-, seuranta- ja raportointimenettelyjen kehittämisessä. Hän tukee myös alueorganisaatioita, yksiköitä ja konsernitoimintoja tarjoamalla näille riskienhallintaan liittyvää neuvontaa ja koulutusta. Lisäksi hän vastaa yhtiön globaalien vakuutusohjelmien järjestämisestä ja voimassaolosta.

Uponorin liiketoimintaan liittyvistä riskeistä löytyy yhteenveto sivuilta 21-22 sekä yhtiön sijoittajasivuilta osoitteesta sijoittajat.uponor.fi.

Taloudelliseen riskienhallintaan liittyvät liitetiedot löytyvät sivuilta 70-72 sekä yhtiön sijoittajasivuilta osoitteesta sijoittajat.uponor.fi.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on osa Uponorin sisäistä valvontajärjestelmää. Sen tarkoituksena on tukea hallitusta ja johtoa yhtiön sisäisen valvonnan sekä hallinto- ja ohjausjärjestelmän seurannassa. Sisäinen tarkastus keskittyy liiketoiminnan tärkeimpiin riskialueisiin. Saavuttaakseen tavoitteensa sisäinen tarkastus tekee riippumattomia liiketoimintayksiköiden ja tytäryhtiöiden tarkastuksia, prosessiarviointeja sekä kohdennettuja tarkastuksia, jotta yhtiön johtoryhmä ja hallitus voivat olla varmoja siitä, että valvontamenetelmät ovat tehokkaita. Lisäksi sisäinen tarkastus tekee erilaisia tarkastuksia varmistaakseen, että kaikessa toiminnassa noudatetaan yhtiön sisäisiä periaatteita ja ohjeita sekä voimassa olevia lakeja ja säännöksiä.

Sisäinen tarkastus on riippumaton ja objektiivinen varmistus- ja neuvontatoiminto, joka parantaa yhtiön toimintaa ja tuottaa sille lisäarvoa. Se arvioi ja parantaa yhtiön riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessien tehokkuutta järjestelmällisesti ja auttaa näin yhtiötä saavuttamaan tavoitteensa.

Sisäisen tarkastuksen tarkoitus, valtuudet ja vastuu on määritelty sisäisen tarkastuksen työjärjestyksessä. Työjärjestyksen hyväksyy tarkastusvaliokunta, jonka alaisuudessa sisäinen tarkastus toimii. Yhteenveto sisäisen tarkastuksen havainnoista esitetään tarkastusvaliokunnalle neljä kertaa vuodessa. Lisäksi sisäisellä tarkastuksella on oikeus ja velvollisuus raportoida merkittävistä tarkastustuloksista sekä johtoryhmälle että tarkastusvaliokunnalle. Tehtävänsä suorittamiseksi sisäinen tarkastus saa olla rajoituksetta yhteydessä yhtiön hallituksen jäseniin ja henkilöstöön sekä tutustua rajoituksetta kaikkiin Uponorin arkistoihin ja tiloihin.

Sisäisen tarkastuksen painopistealueina olivat vuonna 2018 konserninlaajuisten prosessien tarkastukset. Tämän lisäksi ulkomaisten tytäryhtiöiden tarkastukset olivat osa tarkastusohjelmaa. Tytäryhtiöiden tarkastuksissa keskityttiin konsernin politiikkojen noudattamiseen, liiketoiminnassa tapahtuneisiin muutoksiin sekä liiketoimintaprosessien, riskien ja kontrollien arviointiin.

Hallinnollisesti sisäinen tarkastus raportoi konsernin talousjohtajalle (CFO). Uponor on 1.1.2014 alkaen ulkoistanut sisäisen tarkastuksen Ernst & Young Oy:lle.

Ulkoisen tarkastus

Tarkastusvaliokunnan avustamana hallitus valmistelee ja tekee ehdotuksen ulkoiseksi tilintarkastajaksi, jonka varsinainen yhtiökokous valitsee. Ulkoisen tilintarkastajan on oltava Patentti- ja rekisterihallituksen hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Yhdessä tilintarkastajan kanssa yhtiön johto järjestää konserniyhtiöiden tilintarkastuksen paikallisen lainsäädännön kulloinkin edellyttämällä tavalla. Paikallisten yhtiöiden tilintarkastajat raportoivat suoraan tarkastamalleen juridiselle yhtiölle ja toimittavat kopion kustakin raportista konsernin taloushallinnolle liitettäväksi tarkastusrekisteriin.

Vuoden 2018 varsinaisessa yhtiökokouksessa yhtiön tilintarkastajaksi tilikaudelle 2018 valittiin tilintarkastusyhteisö Deloitte Oy. Yhtiön päävastuullinen tilintarkastaja on KHT Jukka Vattulainen.

Ulkoiselle tilintarkastajalle maksettiin vuoden 2018 lakisääteisistä tilintarkastuspalveluista 923 000 euroa ja tilintarkastuksen liitännäispalveluista ja muista palveluista 38 000 euroa, yhteensä 961 000 euroa.

Sisäpiirihallinto

Uponor Oyj noudattaa voimassa olevaa EU-sääntelyä, erityisesti markkinoiden väärinkäyttöasetusta (EU 596/2016 ”MAR”) ja muita Euroopan arvopaperivalvontaviranomaisen (”ESMA”) sääntöjä ja ohjeita. Lisäksi yhtiö noudattaa Suomen lainsäädäntöä, erityisesti arvopaperimarkkinalakia (746/2012 muutoksin) sekä rikoslakia (39/1889 muutoksin) mukaan lukien Nasdaq Helsinki Oy:n sisäpiiri- ja muita ohjeita sekä Suomen Finanssivalvonnan (”FIVA”) ja muiden viranomaisten standardeja ja ohjeita. Lisäksi Uponorilla on käytössä oma sisäpiiripolitiikka.

MAR-määritelmän mukaisiin johtajiin kuuluvat hallituksen jäsenet ja seuraavat johtohenkilöt: toimitusjohtaja, talousjohtaja sekä muut toimitusjohtajan kulloinkin määrittämät johtoryhmän jäsenet. 3.7.2016 alkaen johtajiin kuuluvat Talotekniikka – Euroopan johtaja, Talotekniikka – Pohjois-Amerikan johtaja ja Uponor Infra Oy:n johtaja. MAR edellyttää, että kaikki johtajat ja heidän lähipiirinsä ilmoittavat yhtiölle ja Finanssivalvonnanle omista tai omaan lukuunsa tekemistä yhtiön tai

yhtiöön liittyvistä rahoitusinstrumenttien transaktioista. Ilmoitukset on tehtävä viipymättä ja viimeistään kolmen työpäivän kuluttua transaktiosta (T+3). Uponor julkistaa pörssitiedotteet johdon ja sen lähipiirin transaktioista MAR-asetuksen mukaisesti.

3.7.2016 alkaen Uponor ei pidä enää pysyvää sisäpiirirekisteriä. Sen sijaan kaikki sisäpiirihankkeisiin liittyvät henkilöt merkitään hankekohtaisiksi sisäpiiriläisiksi. Hankekohtaiset sisäpiirirekisterit laaditaan ja säilytetään erillisen päätöksen perusteella kutakin sellaista hanketta tai tapahtumaa varten, jotka käsittävät sisäpiiritietoa. Kaikki Uponorin työntekijät, ulkopuolisten tahojen edustajat, sidosryhmät ja viranomaiset, joilla on sisäpiiritietoa hankkeesta tai pääsy hankekohtaisiin sisäpiiritietoihin, sekä henkilöt, jotka työskentelevät sisäpiirihankkeen toteuttamisessa, merkitään hankekohtaiseen sisäpiirirekisteriin.

Tulosjulkistusten (vuosi- ja puolivuositulokset, osavuositarkastukset, tilinpäätöstiedotteet) valmistelua tai säännöllistä pääsyä julkistamattomiin taloustietoihin ei pidetä sisäpiirihankkeena. Yhtiön määrittelemät henkilöt, joilla asemansa perusteella on tai joille on muutoin myönnetty oikeus päästä julkistamattomiin tulostietoihin, merkitään kuitenkin taloudellista tietoa saavien henkilöiden listaan yhtiön julkistamattomien tulostietojen arkaluontoisuuden vuoksi.

Uponor noudattaa ehdotonta kaupankäyntikieltoa (suljettu ikkuna -periaate), joka alkaa 30 kalenteripäivää ennen kutakin tulosjulkistusta ja tilinpäätöstiedotetta ja päättyy tällaisen katsauksen julkistamista seuraavan kaupankäyntipäivän lopussa. Suljettu kausi alkaa viimeistään kyseisen raportointijakson lopussa. Suljettu ikkuna -periaatetta noudatetaan sekä MAR-määritelmän mukaiseen johtoon, että taloudellista tietoa saaviin henkilöihin.

Uponorin sisäpiiripolitiikka on julkaistu yhtiön intranetissä. Kaikkien yhtiön työntekijöiden edellytetään toimivan näiden ohjeiden mukaisesti.

Oheisessa taulukossa on esitetty yhtiön johdon, mukaan lukien MAR-asetuksen määrittelyn mukaisen johdon, omistamat osakkeet vuonna 2018 (mukaan lukien heidän määräysvalta-yhteisönsä omistus).

Yhtiön johdon omistamat osakkeet vuonna 2018 (ml. MAR-asetuksen mukainen johto)

Hallitus

Nimi	Asema	Pvm	Osakkeet
		1.1.	37 455
Eloranta, Jorma	Hallituksen puheenjohtaja (13.3. saakka)	13.3.	37 455
		1.1.	1 060
Aaltonen-Forsell, Pia	Hallituksen jäsen	31.12.	2 476
		13.3.	0
Falk, Johan	Hallituksen jäsen (13.3. lukien)	31.12.	1 277
		1.1.	3 412
Lengauer, Markus	Hallituksen varapuheenjohtaja	31.12.	4 828
		13.3.	0
Lindholm, Casimir	Hallituksen jäsen (13.3. lukien)	31.12.	1 277
		1.1.	9 384
Nygren, Eva	Hallituksen jäsen	31.12.	10 661
		1.1.	39 377
Paasikivi, Annika	Hallituksen puheenjohtaja (13.3. lukien)	31.12.	41 875
		1.1.	8 053
Rosendal, Jari	Hallituksen jäsen (13.3. saakka)	13.3.	8 053

Johtoryhmä

Nimi	Asema	Pvm	Osakkeet
		1.1.	0
Blomqvist, Minna	Johtoryhmän jäsen	31.12.	2 000
		1.1.	16 889
Bondestam, Sebastian	Johtoryhmän jäsen	31.12.	18 301
		1.1.	19 317
Gray, Bill	Johtoryhmän jäsen	31.12.	21 259
		1.1.	35 547
Luomakoski, Jyri	Toimitusjohtaja	31.12.	38 685
		1.1.	17 788
Roses, Fernando	Johtoryhmän jäsen (13.4. saakka)	13.4.	19 381
		1.1.	0
Strandberg, Maija	Johtoryhmän jäsen	31.12.	0
		1.1.	13 519
Tewes, Jan Peter	Johtoryhmän jäsen (30.9. saakka)	30.9.	15 575

Konsernin laaja tuloslaskelma

M€	Liite	2018	%	2017	%
Liikevaihto	2	1 196,3	100,0	1 170,4	100,0
Hankinnan ja valmistuksen kulut		795,5	66,5	776,3	66,3
Bruttokate		400,8	33,5	394,1	33,7
Liiketoiminnan muut tuotot	4	16,4	1,4	3,1	0,3
Varastointimenot		33,7	2,8	33,2	2,8
Myyntin ja markkinoinnin kulut		191,3	16,0	190,3	16,3
Hallinnon kulut		60,0	5,0	53,4	4,6
Liiketoiminnan muut kulut	4	25,5	2,1	24,4	2,1
Kulut		310,5	26,0	301,3	25,7
Liikevoitto	2	106,7	8,9	95,9	8,2
Rahoitustuotot	7	14,4	1,2	14,7	1,3
Rahoituskulut	7	22,9	1,9	20,1	1,7
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		-4,7	-0,4	-2,3	-0,2
Tulos ennen veroja		93,5	7,8	88,2	7,5
Tuloverot	8	30,3	2,5	22,8	1,9
Tilikauden tulos		63,2	5,3	65,4	5,6
Muut laajan tuloksen erät					
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisten eläkkeiden uudelleenarvostus, verojen jälkeen		-1,1		-0,4	
Erät jotka voidaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteisiksi					
Muuntoerot		1,2		-13,2	
Rahavirran suojaukset, verojen jälkeen		1,6		1,2	
Nettoinvestoinnin suojaus		-0,7		1,7	
Kaudelle kirjatut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen		1,0		-10,7	
Tilikauden laaja tulos		64,2		54,7	
Kauden tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille		52,8		60,5	
Määräysvallattomille omistajille		10,4		4,9	
Kauden laajan tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille		54,0		50,1	
Määräysvallattomille omistajille		10,2		4,6	
Osakekohtainen tulos, €	9	0,72		0,83	
Osakekohtainen tulos laimennettuna, €		0,72		0,83	

Konsernitase

M€	Liite	31.12.2018	%	31.12.2017	%
VARAT					
Pitkäaikaiset varat					
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet		10,5		14,2	
Liikearvo		83,5		93,6	
Asiakassuhteet		3,8		5,9	
Teknologia		0,5		0,7	
Muut aineettomat hyödykkeet		2,5		1,6	
Keskeneräiset hankinnat		0,2		0,0	
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	10	101,0	12,8	116,0	13,4
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet		13,8		14,3	
Rakennukset ja rakennelmat		76,3		77,8	
Koneet ja kalusto		122,1		112,0	
Muut aineelliset hyödykkeet		16,2		16,6	
Keskeneräiset hankinnat		29,9		31,5	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	11	258,3	32,8	252,2	29,1
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset					
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	13	13,7		9,5	
Muut osakkeet ja osuudet		0,2		0,2	
Pitkäaikaiset saamiset	14	11,8		10,5	
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		25,7	3,3	20,2	2,3
Laskennalliset verosaamiset	19	9,1	1,2	10,4	1,2
Pitkäaikaiset varat yhteensä		394,1	50,1	398,8	46,1
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus	15	147,9	18,8	132,7	15,3
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset		168,5		171,8	
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		8,2		19,5	
Siirtosaamiset		2,0		3,4	
Muut saamiset		27,8		32,6	
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	16	206,5	26,3	227,3	26,3
Rahavarat	17	38,1	4,8	107,0	12,4
Lyhytaikaiset varat yhteensä		392,5	49,9	467,0	53,9
Varat yhteensä		786,6	100,0	865,8	100,0

M€	Liite	31.12.2018	%	31.12.2017	%
OMA PÄÄOMA JA VELAT					
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma					
	18				
Osakepääoma		146,4		146,4	
Ylikurssirahasto		50,2		50,2	
Muut rahastot		3,3		1,7	
Kertyneet muuntoerot		-9,7		-10,4	
Kertyneet voittovarot		54,6		31,8	
Tilikauden tulos		52,8		60,5	
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		297,6	37,8	280,2	32,4
Määräysvallattomien omistajien osuus	30	56,0		68,2	
Oma pääoma yhteensä		353,6	45,0	348,4	40,2
Velat					
Pitkäaikaiset velat					
Korolliset velat	22	175,6		176,6	
Työsuhde-etuuksiin liittyvät veloitteet	20	19,6		24,3	
Varaukset	21	5,2		7,1	
Laskennallinen verovelka	19	12,3		7,9	
Muut pitkäaikaiset velat		0,0		0,1	
Pitkäaikaiset velat yhteensä		212,7	27,0	216,0	24,9
Lyhytaikaiset velat					
Korolliset velat	22	1,7		81,9	
Ostovelat		72,0		77,0	
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		6,1		5,8	
Varaukset	21	25,0		21,8	
Muut lyhytaikaiset velat	23	115,5		114,9	
Lyhytaikaiset velat yhteensä		220,3	28,0	301,4	34,8
Velat yhteensä		433,0	55,0	517,4	59,8
Oma pääoma ja velat yhteensä		786,6	100,0	865,8	100,0

Konsernin rahavirtalaskelma

M€	Liite	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirta			
Tulorahoitus			
Tilikauden tulos		63,2	65,4
Oikaisuerät:			
Poistot		42,4	39,2
Osinkotulot		0,0	0,0
Tuloverot		30,3	22,8
Korkotuotot		-0,6	-0,2
Korkokulut		3,4	3,8
Liiketoimintojen ja käyttöomaisuuden myyntivoitot/-tappiot		-15,9	-2,3
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta		4,7	2,3
Muut rahavirran oikaisuerät		-5,0	10,8
Tulorahoitus		122,5	141,8
Nettokäyttöpääoman muutos			
Saamiset		-16,1	-18,2
Vaihto-omaisuus		-25,0	1,5
Korottomat velat		13,0	9,5
Nettokäyttöpääoman muutos		-28,1	-7,2
Maksetut verot		-12,3	-29,5
Maksetut korot		-2,8	-3,8
Saadut korot		0,6	0,2
Liiketoiminnan rahavirta		79,9	101,5

M€	Liite	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Investointien rahavirta			
Tytäryritysten ja liiketoimintojen myynnit	3	53,8	-
Yhteisyritysten hankinta		-8,1	-
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-54,0	-63,4
Käyttöomaisuuden myyntituotot		0,9	3,7
Saadut osingot		0,2	0,2
Myönnetyt lainat		0,0	0,0
Investointien rahavirta		-7,2	-59,5
Rahavirta ennen rahoitusta		72,7	42,0
Rahoituksen rahavirta			
Lainojen nostot		0,2	159,5
Lainojen takaisinmaksut		-80,1	-59,6
Lyhytaikaisten lainojen muutokset		-0,4	-16,2
Osingonjako		-35,8	-33,6
Omien osakkeiden hankinta		-1,9	-
Pääoman palautus Infra Oy:n määräysvallattomille omistajille		-22,4	-
Rahoitusleasingsopimukset		-1,0	-1,1
Rahoituksen rahavirta		-141,4	49,0
Rahavarojen muuntoerot		-0,2	-0,3
Rahavarojen muutos		-68,9	90,7
Rahavarat 1.1.		107,0	16,3
Rahavarat 31.12.		38,1	107,0
Muutos taseen mukaan	17	-68,9	90,7

Laskelma oman pääoman muutoksista

	Osake- määrä, ulkona olevat (1 000)	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Suojaus- rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet muunto- erot	Kertyneet voitto- varat	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräys- vallatto- mien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018	73 148	146,4	50,2	1,7	0,1	-0,1	-0,4	-10,4	92,7	280,2	68,2	348,4
Muutetun IFRS 2:n vaikutus									1,0	1,0		1,0
Oikaistu oma pääoma 1.1.2018	73 148	146,4	50,2	1,7	0,1	-0,1	-0,4	-10,4	93,7	281,2	68,2	349,4
Tilikauden tulos									52,8	52,8	10,4	63,2
Muut laajan tuloksen erät						1,6		0,7	-1,1	1,2	-0,2	1,0
Maksetut osingot									-35,8	-35,8		-35,8
Osakepalkkio-ohjelma	14						0,1		0,0	0,1		0,1
Omien osakkeiden hankinta	-200						-1,9			-1,9		-1,9
Pääoman palautus Infra Oy:n määräysvallattomille omistajille											-22,4	-22,4
Oma pääoma 31.12.2018	72 962	146,4	50,2	1,7	0,1	1,5	-2,2	-9,7	109,6	297,6	56,0	353,6
Oma pääoma 1.1.2017	73 138	146,4	50,2	1,7	0,1	-1,3	-0,5	0,9	65,8	263,3	63,6	326,9
Tilikauden tulos									60,5	60,5	4,9	65,4
Muut laajan tuloksen erät						1,2		-11,3	-0,3	-10,4	-0,3	-10,7
Maksetut osingot									-33,6	-33,6		-33,6
Osakepalkkio-ohjelma	10						0,1		0,3	0,4		0,4
Oma pääoma 31.12.2017	73 148	146,4	50,2	1,7	0,1	-0,1	-0,4	-10,4	92,7	280,2	68,2	348,4

Lisätietoja, ks. liite 18.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}}{\text{Oma pääöma, keskiarvo}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat, keskiarvo}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääöma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääöma}} \times 100$
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat – rahavarat ilman sidottuja rahavaroja
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva kauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita}}$
Oma pääöma/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääöma}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa}}$
Osinko/tulos	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Tulos per osake}} \times 100$
Efektiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}} \times 100$
Hinta/voittosuhte, P/E	=	$\frac{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}}{\text{Tulos per osake}}$
Osakekannan markkina-arvo	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa x viimeinen kaupantekokurssi
Osakkeen keskiarvo	=	$\frac{\text{Osakkeiden euro-määräinen vaihto}}{\text{Osakkeiden kpl-määräinen vaihto}}$
Bruttokate %	=	$\frac{\text{Bruttokate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Liikevoitto %	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Vertailukelpoinen bruttokate %	=	$\frac{\text{Bruttokate} - \text{vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät} ^*)}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Vertailukelpoinen liikevoitto %	=	$\frac{\text{Liikevoitto} - \text{vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät} ^*)}{\text{Liikevaihto}} \times 100$

*) Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät eivät liity yhtiön varsinaiseen perusliiketoimintaan. Olennaisimpia vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ovat luovutusvoitot ja -tappiot, tuotantolaitoksen sulkemiseen liittyvät tehostamis- ja sopeuttamiskulut sekä ylimääräiset alaskirjaukset ja mahdolliset alaskirjausten peruutukset, onnettomuuksiin ja luonnonkatastrofeihin liittyvät kulut sekä uudelleenjärjestelyyn, ympäristöön ja vahingonkorvauksiin liittyvät varaukset ja muutokset lainsäädännössä tai oikeuskäytännössä. Konsernin johto käyttää harkintaa tehdessään päätöksiä vertailukelpoisten erien luokittelussa.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Yrityksen perustiedot

Uponor on kansainvälisesti toimiva talo- ja yhdyskuntateknisiä ratkaisuja tarjoava teollisuuskonserni. Konsernin segmenttirakenne muodostuu liiketoimintojen ja maantieteellisten alueiden pohjalta määritellyistä kolmesta raportoitavasta segmentistä, jotka ovat Talotekniikka – Eurooppa; Talotekniikka – Pohjois-Amerikka sekä Uponor Infra. Segmenttien riskit ja tuotot eroavat markkina- ja liiketoimintaympäristön, tuotetarjonnan, palveluiden sekä asiakasrakenteen osalta. Liiketoiminnan johto, valvonta ja raportointirakenteet on ryhmitelty liiketoimintasegmenttien mukaisesti.

Konsernin emoyritys on Uponor Oyj. Uponor Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on:

Uponor Oyj
PL 37, Äyritie 20
01511 Vantaa
Y-tunnus 0148731-6
Puh. 020 129 211

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa verkko-osoitteesta <http://sijoittajat.uponor.fi> tai tilattavissa konsernin emoyhtiön yllämainitusta osoitteesta.

Uponor Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 13.2.2019 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusta

Uponor-konsernin konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu 31.12.2018 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä niiden SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitoa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n IAS-asetuksessa N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädäntövaatimusten mukaiset. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina (M€) ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei alla esitetyissä laskentaperiaatteissa ole toisin mainittu.

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja tietoa harkintaan perustuvista ratkaisuista. Nämä vaikuttavat varojen ja velkojen määrään taseessa, ehdollisten varojen ja velkojen esittämiseen tilinpäätöksessä sekä tilikauden tuottoihin ja kuluihin. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot

perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, ja siksi on mahdollista, että toteutumat poikkeavat käytetyistä arvoista.

Konsernitilinpäätöksen yhdistelyperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Uponor Oyj:n lisäksi kaikki ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on omistuksensa perusteella suoraan tai tytäryhtiöidensä kanssa yli puolet äänivallasta. Tytäryhtiöiksi katsotaan kaikki yhtiöt, joiden osakekannan äänimäärästä Uponor Oyj omistaa joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin 50 % tai joissa sillä muuten on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista taloudellisen hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Vuoden aikana hankitut tai perustetut tytäryhtiöt on otettu mukaan siitä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan. Myydyt yhtiöt ovat mukana tuloslaskelmassa siihen saakka, kun määräysvalta lakkaa.

Keskinäinen osakeomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmällä. Hankintamenomenetelmän mukaan hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä, ja se osa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta on liikearvoa. IFRS 1 -standardin salliman helputuksen mukaisesti IFRS-siirtymispäivää (1.1.2004) aikaisempia yrityshankintoja ei ole oikaistu IFRS-periaatteiden mukaisiksi, vaan liikearvo vastaa suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaista kirjanpitoarvoa. Konserniyhtiöiden väliset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat sisäiset katteet ja konsernin sisäiset osingot eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä.

Osakkuusyhtiöt ovat yrityksiä, joissa konsernilla on 20–50 % osakekannan äänimäärästä tai joissa konserni käyttää huomattavaa vaikutusvaltaa. Yhteisyritykset ovat järjestelyjä, joissa määräysvalta on jaettu toisen yhtiön kanssa. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä, joissa konsernilla ei ole yli 50 % osakekannan äänimäärästä tai joissa konserni ei käytä huomattavaa vaikutusvaltaa, on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistuksen mukaisesti ja esitetään tuloslaskelmassa erikseen. Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappiosta ylittää sen kirjanpitoarvon, osuutta ei yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuus- tai yhteisyrityksen veloitteiden täyttämiseen. Yhteisyritykset, joissa konsernilla on yli 50 % osakekannan äänimäärästä tai joissa konserni käyttää huomattavaa vaikutusvaltaa, on yhdistetty konsernitilinpäätökseen hankintamenomenetelmän mukaisesti.

Ulkomaan rahan määräiset erät ja valuuttakurssimuutokset

Kukin yhtiö muuntaa omassa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset tapahtumat toimintavaluutan määräisiksi tapahtumapäivän valuuttakurssia käyttäen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset mone-taaraiset erät muunnetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakurssia. Normaaliin liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina, kun taas rahoitukseen liittyvät kurssierot esitetään rahoituksen kurssieroissa.

Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi raportointikauden keskikurssin mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Tästä aiheutunut

muuntoero sekä tytäryhtiöiden omien pääomien muuntamisesta aiheutuneet muut muuntoerot esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä. Lisäksi emoyhtiön ulkomaisille tytäryhtiöille antamien omaa pääomaa korvaavien lainojen kurssierot on käsitelty muuntoerona konsernitilinpäätöksessä. Tytäryhtiöiden myyntien ja lopettamisten sekä olennaisten pääomapalautusten yhteydessä realisoituneet muuntoerot tuloutetaan konsernin laajaan tuloslaskelmaan.

Keskeisiä euron kursseja	Kauden lopussa		Keskimäärin	
	2018	2017	2018	2017
USD	1,1450	1,1993	1,1793	1,1370
SEK	10,2548	9,8438	10,2937	9,6464
CAD	1,5605	1,5039	1,5329	1,4725
DKK	7,4673	7,4449	7,4534	7,4390
NOK	9,9483	9,8403	9,6268	9,3717
PLN	4,3014	4,1770	4,2684	4,2427

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät sekä lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät luokitellaan myytävänä olevaksi, kun yritys yksittäisen suunnitelman mukaisesti päättää luopua erillisestä, merkittävästä liiketoimintayksiköstä, jonka varat, velat ja taloudellinen tulos voidaan erottaa toiminnallisesti ja taloudellista raportointia varten (rahavirtaa tuottava yksikkö). Myytävänä oleva pitkäaikainen omaisuuserä esitetään erillisenä eränä konsernin taseessa. Lopetetun toiminnon tulos sekä toiminnon lopettamisesta syntyvä voitto tai tappio esitetään erillisenä eränä konsernin tuloslaskelmassa. Lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä. Konsernilla ei ole myytäväksi luokiteltuja omaisuuseriä eikä lopetettuja toimintoja tilinpäätöshetkellä eikä vertailukautena.

Myyntituotot asiakassopimuksista

Uponor-konserni on soveltanut ensimmäistä kertaa IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardia 31.12.2018 päättyneellä tilikaudella.

IFRS 15 muodostaa yhden kattavan tuloutusmallin asiakassopimuksista saatavien myyntituottojen kirjaamiseen. IFRS 15 -standardin pääperiaatteena on, että myyntituotot kirjataan siten, että ne kuvaavat luvuttujen tavaroiden tai palveluiden luovuttamista asiakkaalle sellaista rahamäärää vastaan, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. IFRS 15:n mukaan yhteisö kirjaa myyntituoton silloin, kun (tai sitä mukaa kuin) suoriteveloitte täytetään, toisin sanoen, kun asiakas saa määräysvallan suoriteveloitteen perusteena olevaan tavarahan tai palveluun. IFRS 15:n pääperiaatteita sovelletaan noudattamalla seuraavaa viisivaiheista mallia:

1. Asiakassopimuksen tai -sopimusten tunnistaminen
2. Sopimuksen suoriteveloitteiden yksilöiminen
3. Transaktiohinnan määrittäminen
4. Transaktiohinnan kohdistaminen sopimuksen suoriteveloitteille
5. Myyntituoton kirjaaminen

Tämä laatimisperiaate tuo esille uuden standardin vaikutukset konsernin tulouttamisperiaatteisiin ja antaa tilinpäätöksen käyttäjille riittävästi tietoja, jotta lukijan on mahdollista ymmärtää yhtiön suoriteveloitteet, suoriteveloitteiden täyttymisen ajoittuminen ja johdon merkittävät harkintaan perustuvat ratkaisut.

Standardi vaatii yhteisöjä käyttämään harkintaa ja ottamaan huomioon kaikki olennaiset tosiseikat ja olosuhteet soveltaessaan jokaista mallin vaihetta asiakassopimuksiinsa. Lisäksi standardi määrittelee laskentamallin sopimuksen saamisesta aiheutuville lisämenoille ja sopimuksen täyttämistä aiheutuville menoille.

Johto on käyttänyt merkittävää harkintaa seuraavien osa-alueiden osalta:

- Suoriteveloitteiden yksilöiminen projektiliiketoiminnassa
- Sen arvioiminen, onko Uponorilla täytäntöönpantavissa oleva oikeus saada maksu tarkasteluhetkeen mennessä tuotetusta suoritteesta projektiliiketoiminnassa
- Suoriteveloitteiden täyttymisen ajoittuminen (tavaroiden myynti ja palveluliiketoiminta)
- Palautusoikeuden käsittely (tavaroiden myynti)
- Muuttuvan vastikkeen arviointi (tavaroiden myynti ja palveluliiketoiminta)

Kyseisiä johdon harkintaan perustuvia osa-alueita käsitellään tarkemmin tässä liitetiedossa.

Konserni tarjoaa tuotteita ja ratkaisuja turvalliseen veden jakeluun, energiatehokkaaseen lämmitykseen ja viilennykseen sekä luotettavaan yhdyskuntatekniikkaan. Tulovirrat voidaan jaotella kahteen ryhmään: tavaroiden myynti ja palveluiden tuottaminen sisältäen projektiliiketoiminnan. Konserni toimii päämiehenä kaikissa asiakassopimuksissa, sillä konserni tarjoaa tuotteet ja palvelut asiakkaalle ja sillä on määräysvalta tuotteisiin ja palveluihin, kunnes ne on luovutettu asiakkaalle.

Tavaroiden myynti

Tavaroiden myynti sisältää tuotteita kuten putkia, kaivoja ja vesisäiliöitä. Jokainen asiakkaalle toimitettu tuote on erillinen muista asiakkaalle toimitettavista tuotteista ja näin ollen jokainen tuote käsitellään erillisenä suoriteveloitteena.

Konserni tulouttaa tavaroiden myynnistä syntyneen myyntituoton tiettyä ajankohtana. Suoriteveloitteen täyttymisen ajankohtaa arvioitaessa konserni ottaa huomioon toimitusehdot ja asiakkaan hyväksyntää koskevat sopimusehdot, joiden perusteella konserni analysoi tarkan hetken, jolloin määräysvalta siirtyy asiakkaalle. Tietyillä tuotteilla on palautusoikeus, mutta konserni on arvioinut, että palautukset ovat epätodennäköisiä ja niiden suuruus on siten epäolennainen.

Laskutus perustuu toimitukseen, eli laskutus tapahtuu, kun tuotteet on luovutettu asiakkaalle.

Palvelujen tuottaminen sisältäen projektiliiketoiminnan

Konsernin toimintaan kuuluvat projektit, joissa Uponor on sitoutunut toimittamaan projektiin kuuluvat tuotteet sekä palvelut, jotka sisältävät mm. suunnittelun, kokonaisvaltaisen projektinhallinnan ja integraatiopalvelut. Uponorin toimittaessa tuotteen, joka sisältää sekä tuotteen että palvelun, konserni käsittelee kokonaisuuden yhtenä suoriteveloitteena.

Mikäli tuotteen täysi toiminta edellyttää lisenssisopimusta, konserni käsittelee lisenssin ja tuotteen erillisinä suoritevelvoitteina, sillä asiakas pystyy saamaan hyötyä tavarasta tai palvelusta joko yksinään tai yhdessä muiden asiakkaalle helposti saatavissa olevien voimavarojen kanssa.

Konserni tulouttaa palvelujen tuottamisesta, sisältäen projektiliiketoiminnan, muodostuneen myyntituoton ajan kuluessa, mikäli suoritteesta ei synny omaisuuserää, jolla olisi konsernille vaihtoehtoista käyttöä, konsernilla on täytäntöön pantavissa oleva oikeus maksuun tehtyyn työhön tai konsernin suoritteesta syntyy omaisuuserä tai se parantaa omaisuuserää, johon asiakkaalla on määräysvalta. Konsernin johto on arvioinut, että konsernilla on täytäntöön pantavissa oleva oikeus saada maksu tarkasteluhetkeen mennessä tuotetusta suoritteesta. Konserni soveltaa projektiliiketoiminnan asiakassopimusten tulouttamisessa panokseen perustuvaa menetelmää. Menetelmää käytetään, kun projektin lopputulosta voidaan arvioida luotettavasti. Panokseen perustuvan tuloutusmenetelmän mukaisesti konserni tulouttaa projektia valmiusasteen mukaisesti, joka lasketaan vertaamalla tiettyyn päivään mennessä aiheutuneita kustannuksia projektin arvioituihin kokonaiskustannuksiin. Laskutus on kytketty sopimuksessa sovituihin maksuposteihin.

Muuttuva vastike

Vastikkeen määrä, johon konserni on oikeutettu, saattaa vaihdella muuttuvan vastikkeen seurauksena. Konsernin kannalta olennaisia muuttuvan vastikkeen eriä ovat erilaiset alennukset, asiakaspalautukset, takaisinmaksut, rangaistusseuraamukset ja markkinointituet.

Tavaroiden myynti voi tyypillisesti sisältää muuttuvia vastikkeita kuten bonuksia, asiakaspalautuksia ja markkinointitukea. Bonukset ovat luonteeltaan kiinteitä ja konserni kerryttää bonuksia kuukausiperusteisesti. Asiakaspalautukset kirjataan takaisinmaksuvelkana, kun Uponor ei odota olevansa oikeutettu maksuun toimitetun tuotteen tai suoritettujen palvelujen perusteella. Markkinointituki kirjataan kuluksi, jos maksun ja saadun markkinointipalvelun välillä on selkeä yhteys.

Palvelujen tuottaminen, sisältäen projektiliiketoiminnan, voi tyypillisesti sisältää muuttuvia vastikkeita kuten rangaistusseuraamuksia myöhästymisistä ja asiakkaiden korvausvaatimuksia. Rangaistusseuraamukset ja asiakkaiden korvausvaatimukset kirjataan liikevaihdon oikaisuina ja muuttuvan vastikkeen määrää arvioidaan säännöllisesti.

Konserni arvioi muuttuvan vastikkeen määrän sopimuksen syntyessä. Muuttuvan vastikkeen määrä arvioidaan joko käyttäen odotusarvo-menetelmää tai todennäköisimmän rahamäärän menetelmää riippuen siitä kumpi menetelmä kuvastaa paremmin sitä vastikemäärää, johon yhtiö on oikeutettu. Konserni käyttää valitsemaansa menetelmää yhtenäisesti samantyyppisille sopimuksille muuttuvan vastikkeen määrää arvioidessaan.

Arvioidessaan muuttuvan vastikkeen määrää transaktiohinnassa, konserni analysoi, tuleeko muuttuvan vastikkeen määrää koskevia arvioita rajoittaa. Tavaroiden myynnissä muuttuvan vastikkeen määrän arvioidaan olevan epäolennainen ja siksi myöskään arvion rajoittamisella ei ole merkittävää vaikutusta tulouttamiseen. Palvelujen tuottamisessa, sisältäen projektiliiketoiminnan, muuttuvan vastikkeen määrän arvioidaan olevan epäolennainen ja sen todennäköisyys hyvin pieni.

Muut aiheet

Takuuvelvoitteet. Konserni tarjoaa tyypillisesti lain vaatimia takuita korjatakseen tuotteisiin liittyviä normaaleja virheitä, jotka ovat olemassa myyntihetkellä. Näin ollen suurin osa takuista on varmennustyyppisiä takuita, joita konserni käsittelee IAS 37 Varaukset, ehdolliset velat ja ehdolliset varat mukaisesti.

Sopimuksesta aiheutuvat lisämenot. Yleisesti konsernille ei aiheudu sopimuksen saamisesta lisämenoja tavaroiden myynnissä tai palvelujen tuottamisessa sisältäen projektiliiketoiminnan.

Takaisinmaksuvelat. Takaisinmaksuvelka on kirjattava, mikäli konsernin on maksettava takaisin asiakkaalle kokonaan tai osaksi saamansa vastike (tai saatava) ja se määritetään siten, että takaisinmaksuvelka vastaa sitä määrää, jonka konserni odottaa palauttavansa asiakkaalle. Konserni päivittää arvionsa takaisinmaksuvelan määrästä jokaisena raportointiajankohtana.

Sopimukseen sisältyvä merkittävä rahoituskomponentti. Konsernin asiakassopimukset eivät sisällä merkittävää rahoituskomponenttia tavaroiden myynnissä tai palvelujen tuottamisessa sisältäen projektiliiketoiminnan.

Muuna kuin rahana suoritettava vastike. Konsernin asiakassopimukset eivät sisällä muuna kuin rahana suoritettavaa vastiketta tavaroiden myynnissä tai palvelujen tuottamisessa sisältäen projektiliiketoiminnan.

Sopimukseen perustuvat taseeseen merkityt määrät

Sopimukseen perustuvat omaisuuserät ja myyntisaamiset.

Sopimukseen perustuva omaisuuserä on oikeus vastikkeeseen niistä tavaroista ja palveluista, jotka on luovutettu asiakkaalle. Jos asiakkaalle luovutetaan tavaroita tai palveluja ennen kuin asiakas maksaa vastikkeen, kuten projektiliiketoiminnassa tai ennen kuin lasku eräännyy, esitetään tilinpäätöksessä sopimukseen perustuva omaisuuserä. Mikäli konsernilla on ehdoton oikeus vastikkeeseen, erä esitetään myyntisaamisena.

Sopimukseen perustuvat velat. Sopimukseen perustuva velka on velvoite luovuttaa asiakkaalle tavaroita tai palveluja, joista on saatu vastike asiakkaalta. Mikäli asiakas maksaa vastikkeen ennen kuin tavara tai palvelu luovutetaan asiakkaalle, esitetään tilinpäätöksessä sopimukseen perustuva velka, kun asiakas on suorittanut maksun tai maksu on eräänntynyt (riippuen siitä kumpi on aikaisempi). Sopimukseen perustuvat velat tuloutetaan, kun konserni suorittaa velvoitteensa. Sopimukseen perustuvaa velkaa saattaa syntyä projektiliiketoiminnassa.

Tutkimus ja tuotekehitys

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä ja ne sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Tuotekehitysmenot kirjataan myös kuluksi toteutumishetkellä, elleivät tuotekehitysmenojen taseeseen aktivoinnin edellytyksenä olevat kriteerit täyty. Tuotekehitysmenot aktivoidaan aineettomina hyödykkeinä taseeseen ja poistetaan taloudellisen vaikutusajan kuluessa, kun tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja tietyt muut kriteerit, kuten tuotteen tekninen toteutettavuus ja kaupallinen hyödynnettävyys, ovat varmistuneet. Konsernilla ei ole aktivoituja tuotekehitysmenoja.

Eläkejärjestelyt

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia sääntöjä ja käytäntöjä. Niiden määrät perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin tai vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin. Konsernilla on maksu- ja etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä.

Maksupohjaisissa järjestelyissä eläkemaksut suoritetaan vakuutusyhtiöille, jonka jälkeen konsernilla ei ole enää muita maksuvelvoitteita. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Etuuspohjaisista järjestelyistä taseen eläkevastuuna esitetään tulevien eläkemaksujen nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän käyvällä arvolla. Eläkevelvoite määritetään käyttäen ennakoitua etuusoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkevelvoitteiden nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttaus korkona yritysten liikkeellelaskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa tai valtion velkasitoumusten korkoa. Eläkemenot etuuspohjaisista järjestelyistä kirjataan kuluksi jaksottamalla kustannukset työntekijöiden keskimääräiselle palvelusajalle.

Kauden työsuoritukseen perustuva meno (eläkemeno) ja etuuspohjaisen järjestelyn nettokorko kirjataan tulosvaikutteisesti ja esitetään työsuhte-etuuksista aiheutuissa kuluissa. Etuuspohjaisen nettovelan (tai omaisuuserän) uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erät, mm. vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot sekä järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä tilikaudella, jona ne syntyvät.

Liikevoitto

Liikevoitto on tuloslaskelman erä, joka saadaan, kun liikevaihdesta vähennetään varsinaiseen liiketoimintaan kuuluvat menot.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainojen hankinnasta välittömästi johtuvat transaktiomenot, jotka liittyvät selkeästi tiettyyn lainaan, sisällytetään lainan alkuperäiseen jaksotettuun hankintamenuun ja jaksotetaan korkokuluksi efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien hankkeiden rakennusaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen sitä mukaan kuin investointi saatetaan käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttökuuntoon ja osaksi käyttöomaisuutta.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikausien tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot, jotka perustuvat kunkin yhtiön paikallisen verosäännösten mukaisesti laskettuun verotettavaan tuloon. Tuloslaskelman veroihin kirjataan myös aikaisempien tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisten verojen muutokset. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista käyttäen tilinpäätöshetkellä hyväksytyjä verokantoja. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, joka todennäköisesti on käytettävissä tulevien tilikausien verotettavaa tuloa vastaan.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo sisältää tulevia taloudellisia hyötyjä omaisuuseristä, joita konserni ei yritystensä yhteydessä voi määrittää ja kirjata erikseen. Liikearvo lasketaan hankintamenon ja hankitun yhtiön nettovarallisuuden käyvän arvon erotuksena hankintahetkellä. Liikearvot on kohdistettu liiketoimintasegmenteille. Liikearvosta ei tehdä poistoja, mutta sille tehdään arvonalentumistesti vuosittain. Konserniyksikön lopettamisesta tai myymisestä aiheutuvat voitot ja tappiot sisältävät myytyyn yksikköön liittyvän liikearvon määrän.

Muut aineettomat hyödykkeet

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvät tavaramerkit, patentit, tekijänoikeudet, ohjelmistojen lisenssit ja asiakkuudet. Aineettomat hyödykkeet on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenuunsa vähennettynä kertyneillä poistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konserniyhtiöiden aineellinen käyttöomaisuus on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenuunsa vähennettynä kertyneillä poistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalentumisilla. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien hankkeiden rakennusaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen sitä mukaan kuin investointi saatetaan käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttökuuntoon ja osaksi käyttöomaisuutta.

Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluiksi sillä tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Uudistus- ja perusparannushankkeiden menot lisätään taseen kirjanpitoarvoon silloin, kun on todennäköistä, että yritykselle koituu taloudellista hyötyä yli olemassa olevan hyödykkeen alun perin arvioidun tuottotason.

Käyttöomaisuuden luovutuksista, myynneistä tai käytöstä poistamisista johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvon erotuksena. Myyntivoitot esitetään liiketoiminnan muina tuottoina ja myyntitappiot liiketoiminnan muina kuluina.

Poistot

Konserniyhtiöiden aineettomat hyödykkeet ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenuunsa vähennettynä kertyneillä tasapoistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalennuksilla. Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä ei katsota olevan taloudellista vaikutusaikaa. Muiden omaisuusryhmien arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

	Vuotta
Rakennukset	20–40
Tuotantokoneet ja -laitteet	8–12
Muut koneet ja laitteet	3–15
Konttori- ja myymäläkalusto	5–10
Kuljetusvälineet	5–7
Aineettomat hyödykkeet	3–10

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkastetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Julkiset avustukset

Aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät yhtiön saamat avustukset vähennetään hyödykkeen hankintamenoista ja kirjataan tuloslaskelmaan pienentämään hyödykkeestä kirjattavia poistoja. Muut yhtiön saamat avustukset kirjataan tuloslaskelmaan tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut syntyvät. Tällaiset avustukset esitetään avustuksen kohteeseen liittyvien kulujen vähennyksenä.

Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvon alentuminen

Omaisuuksien tasearvoja arvioidaan jatkuvasti mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi. Jos arvonalentumiseen viittaavia tekijöitä ilmenee, arvioidaan kyseessä olevasta omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuneilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä kyseessä olevan omaisuuserän kerryttämät arvioidut vastaiset nettorahavirrat diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttaus perustuu sellaiseen korkotasoon, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä tuottovaatimusta ennen veroja. Arvonalentumista tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla. Rahavirtaa tuottava yksikkö on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja sen rahavirrat on erotettavissa muista rahavirroista.

Arvonalentuminen kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin paitsi liikearvoon liittyvä arvonalentumistappio perutaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että viimeisimmän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeen on tapahtunut muutos arvioissa, joita on käytetty määritettäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvonalennusta ei kuitenkaan peruuteta yli sen tasearvon, joka oli voimassa ennen aiempien tilikausien arvonalennuskirjauksia. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Liikearvot testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta vähintään kerran vuodessa. Jos merkkejä alaskirjausriskistä havaitaan, suoritetaan testaus useammin.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa hyödykkeen omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Ne merkitään taseessa aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Vuokratut hyödykkeet arvostetaan niiden käypään arvoon vuokrasopimuksen alkamisajankohtana tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Vastaavat leasingvuokravastuut, joista vähennetään rahoituskustannukset, sisältyvät korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasingsopimuksen voimassaoloaikana. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhemmän vuokra-ajan kuluessa.

Vuokrasopimukset, joissa olennainen osa hyödykkeen omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokralleantajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Niiden vuokrat merkitään kuluiksi tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa.

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennaisilta osilta vuokralleantajalle, käsitellään rahoitusleasingsopimuksina ja kirjataan taseeseen saamisena. Saaminen kirjataan nykyarvoon. Konsernilla ei ole vuokralle annettuja hyödykkeitä.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO-periaatteen mukaan laskettuun hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Netto-realisointiarvo on vaihto-omaisuushyödykkeestä tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava hinta vähennettynä sen valmiiksi saattamisella sekä myyntikustannuksilla. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisältää muuttuvien kulujen lisäksi niille kohdistetun osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, josta vapautuminen todennäköisesti edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa oikeudellisen menetyksen, ja tämän velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varauksina voivat olla muun muassa ympäristövaraukset, takuuvaraukset, uudelleenjärjestelymenot sekä tappiolliset sopimukset. Varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmassa kyseisten kulujen ryhmään. Varausten määriä arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja niiden määriä muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkasteluhetkellä.

Ehdolliset varat ja velat

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttymistä tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisvarat, lyhytaikaiset pankkitalletukset sekä muut lyhytaikaiset, erittäin likvidit sijoitukset, jotka erääntyvät kolmen kuukauden kuluessa. Rahavarat arvostetaan taseessa hankintamenoon. Käytössä oleva pankkitilien luottolimiitti kirjataan lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Rahoitusvarat

Rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: jaksotettuun hankintamenoon, käypään arvoon tulosvaikutteisesti ja käypään arvoon muihin laahan tuloksen eriin kirjattavat rahoitusvarat. Rahoitusvarojen myynnit ja ostot huomioidaan kirjanpidossa kaupantekopäivänä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältävät kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahavaroja, jotka arvostetaan käypään arvoon. Ne on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Tähän

ryhmään kuuluvat myös johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Korke- ja valuuttajohdannaiset kirjataan hankittaessa taseeseen alkuperäiseen hankintamenuon, ja ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käypä arvo määritetään käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja tai tulevien arvioitujen kassavirtojen nykyarvoa. Käyvän arvon muutokset sekä realisoituneet että realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät. Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat sisältyvät muihin saamisiin taseessa.

Jaksotettuun hankintamenuon kuuluvat erät ovat johdannaisten varoihin kuulumattomia rahavaroja, joita ei noteerata julkisilla markkinoilla ja joilla on kiinteä tai määritettävissä oleva maksupäivä, eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitaroituksessa. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon. Myyntisaamiset arvostetaan niiden odotettuun käypään arvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä myyntisaamisten arvonalennuksilla. Myyntisaamisista tehdään arvonalennus, kun on olemassa perusteltu näyttö siitä, että konserni ei tule saamaan kaikkia saamisiaan takaisin alkuperäisin ehdoin. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, velallisen todennäköinen konkurssi tai maksujen laiminlyönti ovat viitteitä myyntisaamisten todennäköisestä arvonalentumisesta. Lainasaamisen arvonalentumista arvioidaan samoin kriteerein kuin myyntisaamisten arvonalentumista.

Käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin kuuluvat rahoitusvarat koostuvat noteeratuista ja noteeraamattomista osakkeista ja sijoituksista. Ne arvostetaan käypään arvoon käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinahintoja, kassavirtojen nykyarvomenetelmää tai muita soveltuvia arvostusmalleja. Osakkeet ja sijoitukset, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, arvostetaan hankintamenuon. Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset kirjataan oman pääoman arvomuutosrahastoon verovaikutus huomioiden. Käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on pysyvästi alentunut niin, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Rahoitusvelat

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvelat kirjataan käypään arvoon. Tähän ryhmään luokitellaan johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja joiden käypä arvo on negatiivinen.

Muut rahoitusvelat kirjataan alun perin käypään arvoon ja myöhemmin ne arvostetaan efektiivisen koron menetelmää käyttäen jaksotettuun hankintamenuon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Muut rahoitusvelat sisältävät pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat ja ostovelat.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Rahoitusjohdannaista käytetään suojaustarkoituksiin, ja ne kirjataan hankittaessa taseeseen käypään arvoon. Ne arvostetaan myöhemmin käypään arvoon jokaisena raportointikauden päätöspäivänä. Johdannaiset luokitellaan joko rahavirtojen suojauksiin, ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksiin tai suojauksiin, joihin suojauslaskentaa ei sovelleta. Suojauslaskennan soveltamisen ulkopuolelle jäävien johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan rahoituseriin. Johdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

Rahavirtojen suojausta käytetään sähköjohdannaisiin ja korkojohdannaisiin. Nettosijoitusten suojausta käytetään niihin valuuttajohdannaisiin, jotka suojaavat nettosijoituksiksi määriteltyjen vieraassa valuutassa olevien sisäisten lainojen valuuttariskejä. Suojausohjelmat dokumentoidaan IFRS 9 -vaatimusten mukaisesti, ja suojauslaskennan alaisten johdannaisten tehokkuus testataan sekä suojaussuhteen alkaessa että suojaussuhteen olemassaoloaikana.

Rahavirtojen suojaukseen kohdistettujen johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan oman pääoman suojausrahastoon siltä osin, kun suojaus on tehokas. Nettosijoituksia suojaavien valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutos spot-kurssin muutoksen osalta kirjataan oman pääoman muuntoeroihin ja korkoeron muutoksen osalta tulosvaikutteisesti rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Omaan pääoman kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tulokseen samoille kausille, joilla suojattavat rahavirrat vaikuttavat tulokseen: sähköjohdannaiset hankinnan ja valmistuksen kuluihin ja korkojohdannaiset rahoituseriin.

Suojausten tehoton osuus kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan: sähköjohdannaisten osalta hankinnan ja valmistuksen kuluihin ja korkojohdannaisten osalta rahoituseriin.

Osakeperusteiset maksut – johdon kannustinjärjestelmä

Konserni on soveltanut IFRS 2:n muutoksia 1.1.2018 alkaen. Muutokset koskevat osakeperusteisia järjestelyjä, joissa on nettosuoritusominaisuus, eli mikäli verolaki tai sääntely edellyttää yhtiötä pidättämään tietyn määrän oman pääoman ehtoisia instrumentteja, rahalliselta arvoltaan työntekijöiden verovelvoitetta vastaavan määrän työntekijän verovelan kuittaamiseksi ja myöhemmin maksamiseksi veroviranomaiselle. Tällainen järjestely on luokiteltava kokonaisuudessaan omana pääomana maksettavaksi liiketoimeksi edellyttäen, että osakeperusteinen maksu olisi luokiteltu omana pääomana maksettavaksi liiketoimeksi ilman sen sisältämää nettosuoritusominaisuutta. Käteisvaroina maksettavan osakeperusteisen liiketoimen käyvän arvon arvioinnissa oikeuden syntymisehtojen ja lopullista oikeutta synnyttämättömien ehtojen kirjanpitoikäisyyden tulisi seurata samaa menettelyä kuin omana pääomana maksettavan osakeperusteisen liiketoimen kohdalla.

Osakeperusteisten maksupohjaisten maksutapahtumien osalta kuluksi kirjattua määrää vastaava lisäys kirjataan omaan pääomaan.

Omat osakkeet

Omat osakkeet on esitetty tilinpäätöksessä oman pääoman vähennyksenä. Tunnuksilaskennassa omien osakkeiden vaikutus on eliminoitu. Omat osakkeet vaikuttavat avaintunnuksien laskentaan IAS 33:n mukaisesti.

Maksettavat osingot

Konsernin maksamat osingot kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana yhtiökokous on vahvistanut osingon maksettavaksi.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden toteutumattomuus voivat poiketa tehdyistä arvioista ja käytetyistä oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Konsernin johto joutuu tekemään päätöksiä laatimisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyen. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevissa IFRS-säännöksissä on mahdollisuus valita eri kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapojen väliltä.

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Aikaisemmat kokemukset ja tulevaisuutta koskevat oletukset, joiden uskotaan tilinpäätöshetkellä olevan perusteltuja, vaikuttavat tehtyihin arvioihin. Konsernissa seurataan arvioiden ja olettamusten toteutumista säännöllisesti käyttämällä sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Muutokset arvioissa ja oletuksissa ovat mahdollisia, ja niiden vaikutus merkitään tilinpäätökseen sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai olettamusta korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Arvioita on käytetty määrittäessä tilinpäätöksessä raportoitujen erien suuruutta, muun muassa tiettyjen omaisuuserien realisoitavuutta, kuten laskennallisia verosaatavia ja muita saatavia, aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden taloudellisia pitoaikoja, varauksia, eläkevastuita ja liikearvojen arvonalentumisia.

Konsernin kannalta merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät liikearvon arvonalentumistestauksiin ja etuusperiaateihin eläkevelvoitteisiin. Näihin liittyvien laatimisperiaatteiden soveltaminen edellyttää merkittävien arvioiden ja oletusten tekemistä. Epävarmuutta sisältäviä liikearvon arvonalentumistestauksien yhteydessä tehtäviin oletuksiin tulevista kassavirroista ja diskonttoron määrittämiseen. Arvonalentumistesteissä diskonttokorkona käytetään konsernin keskimääräistä pääoman kustannusta (WACC), joka määritetään valuutta-alueittain. Etuusperiaateiden eläkevelvoitteiden kirjanpitoarvo perustuu vakuutusmatemaattisiin laskelmiin, jotka perustuvat oletuksiin ja arvioihin muun muassa varojen ja velkojen arvostamiseen käytetystä diskonttorosta, varojen odotetusta tuotosta, sekä inflaation ja palkkatason kehityksestä.

Vuonna 2018 voimaan tulleet uudet ja muutetut IFRS-standardit

Tässä konsernitilinpäätöksessä on otettu käyttöön seuraavat uudet tai uudistetut IFRS-standardit 1.1.2018 alkaen:

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin käyttöönoton vaikutus

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit (voimaan EU:ssa 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Marraskuussa 2009 julkaistu IFRS 9 tuo uusia vaatimuksia rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostamiseen. IFRS 9 -standardia muutettiin julkaisemisen jälkeen lokakuussa 2010 niin, että se sisältää myös rahoitusvelkojen luokittelua ja arvostusta sekä taseesta poiskirjaamista koskevia vaatimuksia ja marraskuussa 2013 niin, että se kattaa uudet vaatimukset yleiselle suojauslaskennalle. Heinäkuussa 2014 julkaistiin vielä yksi uudistettu IFRS 9 -standardin versio vaatimusten päivittämiseksi lähinnä koskien a) rahoitusvarojen arvonalentumista ja b) rajatusti luokittelua ja arvostamista esittelemällä ”käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta” (FVTOCI) arvostusryhmän tietyille yksinkertaisille velkainstrumenteille. IFRS 9:n keskeiset vaatimukset:

- Kaikki IFRS 9 soveltamisalaan kuuluvat taseeseen kirjattavat rahoitusvarat on arvostettava jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon. Etenkin velkasijoitukset, joita pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on

sopimukseen perustuvien rahavirtojen kerääminen ja joiden sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua, arvostetaan yleensä jaksotettuun hankintamenuun myöhempien tilikausien päättyessä. Velkainstrumentit, joita pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja että myymällä rahoitusvaroja ja joiden sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua, arvostetaan yleensä käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (FVTOCI). Kaikki muut velka- tai oman pääoman ehtoiset sijoitukset arvostetaan käypään arvoon myöhempien tilikausien päättyessä. Lisäksi IFRS 9:n mukaan yhtiöt voivat tehdä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan oman pääoman ehtoisen sijoituksen (joka ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettävä eikä hankkijaosapuolen kirjaama ehdollinen vastike liiketoimintojen yhdistämisessä, johon sovelletaan IFRS 3) käyvän arvon myöhemmät muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä, jolloin yleensä vain osinkotuotot kirjataan tulosvaikutteisesti.

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi nimenomaisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen arvostamisen osalta IFRS 9 edellyttää, että rahoitusvelan käyvän arvon muutos, joka johtuu kyseisen velan luottoriskin muutoksista, esitetään muissa laajan tuloksen erissä, paitsi jos tällaisten muutosten kirjaaminen muihin laajan tuloksen eriin synnyttäisi tai kasvattaisi tulosvaikutteista kirjanpidollista epäsymmetriaa. Rahoitusvelan luottoriskistä johtuvia käyvän arvon muutoksia ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi. IAS 39 -standardin mukaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattujen rahoitusvelan käyvän arvon muutokset esitetään kokonaisuudessaan tulosvaikutteisesti.
- Rahoitusvarojen arvonalentumisen osalta IFRS 9 edellyttää odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuvan mallin käyttämistä, kun IAS 39 edellyttää syntyneisiin luottotappioihin perustuvaa mallia. Odotettavissa olevien luottotappioiden malli edellyttää, että yhtiö jokaisena raportointipäivänä ottaa huomioon odotettavissa olevat luottotappiot ja muutokset näissä odotettavissa olevissa luottotappioissa luottoriskissä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen tapahtuneiden muutosten huomioimiseksi. Toisin sanoen ei ole enää välttämätöntä, että luottoriski vaikuttava tapahtuma on tapahtunut ennen luottotappion kirjaamista.
- Uudet yleistä suojauslaskentaa koskevat vaatimukset säilyttävät IAS 39:n tarjoamat kolme suojauslaskentamenetelmää. IFRS 9 -standardi tuo lisää joustavuutta suojauslaskennan piiriin hyväksyttävien liiketoimien tyyppiin erityisesti laajentamalla suojausinstrumenttien ehdot täyttävien instrumenttien valikoimaa ja suojauslaskennan piiriin hyväksyttävien rahoituserien kuulumattomien erien riskikomponenttien valikoimaa. Tämän lisäksi tehokkuudesta on poistettu ja korvattu ”taloudellisen suhteen” periaatteella. Suojauksen tehokkuuden takautuvaa arviointia ei myöskään enää vaadita. Vaatimuksia yhtiön riskienhallintatoimenpiteistä annettavista liitetiedoista on myös laajennettu.

Luokittelu ja arvostaminen

Kaikki rahoitusvarat ja -velat arvostetaan jatkossakin samalla tavoin kuin IAS 39 -standardia sovellettaessa. IFRS 9:n mukaan rahoitusvarat jaetaan kolmeen arvostusryhmään: käypä arvo muiden

laajan tuloksen kautta, jaksotettuun hankintamenuon, ja käypä arvo tulosvaikutteisesti IAS 39 mukaisen neljän kategorian sijaan. Luokittelu riippuu yhtiön liiketoimintamallista ja rahoitusvarojen kassavirtojen ominaispiirteistä.

IFRS 9 siirtymätaulukko, arvostusluokat

Rahoitusvarat	IAS 39	IFRS 9
Sähköjohdannaiset	Suojauslaskennassa olevat johdannaiset	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat
Muut johdannaisopimukset	Suojauslaskennassa olevat johdannaiset	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat
Muut johdannaisopimukset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
Muut pitkäaikaiset saamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat
Myyntisaamiset ja muut saamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat
Rahavarat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat
Muut osakkeet ja osuudet	Myytävässä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat

Rahoitusvelat	IAS 39	IFRS 9
Sähköjohdannaiset	Suojauslaskennassa olevat johdannaiset	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat
Muut johdannaisopimukset	Suojauslaskennassa olevat johdannaiset	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat
Muut johdannaisopimukset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
Ostovelat ja muut velat	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat
Korolliset velat	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat

Arvon alentuminen

Jaksotettuun hankintamenuon arvostetut rahoitusvarat, IFRS 9:n mukaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (FVTOCI) arvostetut noteeratut lunastettavissa olevat velkakirjat, rahoitusleasingsaamiset, pitkäaikaishankkeiden asiakassaavat ja takaussopimukset kuuluvat IFRS 9:n arvonalentumista koskevien vaatimusten piiriin.

Konserni soveltaa yksinkertaistettua menettelyä koko voimassa-oloajalta odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaamiseen myyntisaamisten, rahoitusleasingsaamisten sekä pitkäaikaishankkeiden asiakassaavtien osalta kuten IFRS 9 vaatii tai sallii.

Suojauslaskenta

Koska uudet suojauslaskennan vaatimukset ovat entistä paremmin linjassa konsernin riskienhallintaperiaatteiden kanssa ja yleensä useammat suojausinstrumentit ja suojauskohteet täyttävät suojauslaskennan ehdot, konsernin nykyisten suojaussuhteiden arvioinnin perusteella nämä suojaussuhteet täyttävät jatkuvien suojaussuhteiden ehdot IFRS 9 käyttöönoton jälkeen. Vaatimukset tehokkuuden testaukselle ovat aiempaa lievemmät. Yhdenmukaisesti konsernin nykyisten suojauslaskentaperiaatteiden kanssa johto ei aio erottaa valuuttatermiinisopimusten korko-osuutta määritetyn suojaussuhteen ulkopuolelle. IFRS 9 edellyttää taloudellista suhdetta suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välillä, sekä samaa suojausastetta kuin tosiasiallisesti riskienhallinnassa on käytetty. Lisäksi konserni on jo IAS 39:ää soveltaessaan päättänyt valita IFRS 9 edellyttämän tavan oikaista rahoituseriin kuulumattomien suojauskohteiden arvoja tehokkaista rahavirran suojauksista syntyvillä tuotoilla ja kuluilla.

Dokumentaatio on edelleen pakollista, vaikkakin vaatimukset eroavat IAS 39:n mukaisista vaatimuksista.

IFRS 9:n mukaan näitä oikaisuja ei kuitenkaan käsitellä luokittelun muutoksesta johtuvina oikaisuina, eivätkä ne näin ollen vaikuttaisi muihin laajan tuloksen eriin. Tällä hetkellä tämän oikaisun kohteena ovat tehokkaiden rahavirran suojausten perusteella syntyvät tuotot ja kulut esitetään muissa laajan tuloksen erissä sellaisina erinä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin käyttöönoton vaikutus

Konserni on soveltanut ensimmäistä kertaa IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardia tällä tilikaudella käyttäen täysin takautuvaa soveltamismenetelmää. Konsernin suorittaman analyysin perusteella IFRS 15 ei aiheuttanut merkittäviä vaikutuksia laskentaperiaatteisiin. Näin ollen käyttöönotto ei ole muuttanut tilinpäätöksen vertailutietoja eikä oikaisuja ole tehty tilinpäätökseen miltei osin.

IFRS 15 muodostaa yhden kattavan tuloutusmallin asiakassopimuksista saatavien myyntituottojen kirjaamiseen. IFRS 15 korvaa nykyiset IAS 18 Tuotot, IAS 11 Pitkäaikaishankkeet -standardit ja niihin liittyvät tulkinnot. IFRS 15 -standardin pääperiaatteena on, että myyntituotot kirjataan siten, että ne kuvaavat luvattujen tavaroiden tai palveluiden luovuttamista asiakkaalle sellaista rahamäärää vastaan, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. IFRS 15:n mukaan yhteisö kirjaa myyntituoton silloin, kun (tai sitä mukaa kuin) suoritevelvoite täytetään, toisin sanoen, kun asiakas saa määräysvallan suoritevelvoitteen perusteena olevaan tavaraan tai palveluun. IFRS 15:n pääperiaatteita sovelletaan noudattamalla seuraavaa viisivaiheista mallia:

1. Asiakassopimuksen tai -sopimusten tunnistaminen
2. Sopimuksen suoriteveloitteiden yksilöiminen
3. Transaktioiden määrittäminen
4. Transaktioiden kohdistaminen sopimuksen suoriteveloitteille
5. Myyntituoton kirjaaminen

Konserni tarjoaa tuotteita ja ratkaisuja turvalliseen veden jakeluun, energiatehokkaaseen lämmitykseen ja viilennykseen sekä luotettavaan yhdyskuntatekniikkaan. Tulovirrat voidaan jaotella kahteen ryhmään: tavaroiden myynti ja palveluiden tuottaminen sisältäen projektiliiketoiminnan. Konserni toimii päämiehenä kaikissa asiakassopimuksissa, sillä konserni tarjoaa tuotteet ja palvelut asiakkaalle ja sillä on määräysvalta tuotteisiin ja palveluihin, kunnes ne on luovutettu asiakkaalle.

Tavaroiden myynti

Tavaroiden myynti sisältää tuotteita kuten putkia, kaivoja ja vesisäiliöitä. Jokainen asiakkaalle toimitettu tuote on erillinen muista asiakkaalle toimitettavista tuotteista ja näin ollen jokainen tuote käsitellään erillisinä suoriteveloitteina.

Konserni tulouttaa tavaroiden myynnistä syntyneen myyntituoton tietynä ajankohtana. Suoriteveloitteen täyttymisen ajankohtaa arvioidessa konserni ottaa huomioon toimitusehdot ja asiakkaan hyväksyntää koskevat sopimusehdot, joiden perusteella konserni analysoi tarkan hetken, jolloin määräysvalta siirtyy asiakkaalle. Tiettyillä tuotteilla on palautusoikeus, mutta konserni on arvioinut, että palautukset ovat epätodennäköisiä ja niiden suuruus on siten epäolennainen.

Laskutus perustuu toimitukseen, eli laskutus tapahtuu, kun tuotteet on luovutettu asiakkaalle.

IFRS 15 käyttöönotto ei ole vaikuttanut tavaroiden myynnin osalta suoriteveloitteiden yksilöimiseen, transaktioiden määrittämiseen tai suoriteveloitteiden täyttämisen ajankohtaan.

Palvelujen tuottaminen sisältäen projektiliiketoiminnan

Konsernin toimintaan kuuluvat projektit, joissa Uponor on sitoutunut toimittamaan projektiin kuuluvat tuotteet sekä palvelut, jotka sisältävät mm. suunnittelun, kokonaisvaltaisen projektinhallinnan ja integraatiopalvelut. Uponorin toimittaessa tuotteen, joka sisältää sekä tuotteen että palvelun, konserni käsittelee kokonaisuuden yhtenä suoriteveloitteena.

Mikäli tuotteen täysi toiminta edellyttää lisenssisopimusta, konserni käsittelee lisenssin ja tuotteen erillisinä suoriteveloitteina, sillä asiakas pystyy saamaan hyötyä tavarasta tai palvelusta joko yksinään tai yhdessä muiden asiakkaalle helposti saatavissa olevien voimavarojen kanssa.

Konserni tulouttaa palvelujen tuottamisesta, sisältäen projektiliiketoiminnan, muodostuneen myyntituoton ajan kuluessa, mikäli suoritteesta ei synny omaisuuserää, jolla olisi konsernille vaihtoehtoista käyttöä, konsernilla on täytäntöön pantavissa oleva oikeus maksuun tehtyyn työhön tai konsernin suoritteesta syntyy omaisuuserä tai se parantaa omaisuuserää, johon asiakkaalla on määräysvalta. Konsernin johto on arvioinut, että konsernilla on täytäntöön pantavissa oleva oikeus saada maksu tarkasteluhetken mennessä tuotetusta suoritteesta. Konserni soveltaa projektiliiketoiminnan asiakassopimusten tulouttamisessa panokseen perustuvaa menetelmää.

Menetelmää käytetään, kun projektin lopputulosta voidaan arvioida luotettavasti. Panokseen perustuvantuloutusmenetelmän mukaisesti konserni tulouttaa projektia valmiusasteen mukaisesti, joka lasketaan vertaamalla tiettyyn päivään mennessä aiheutuneita kustannuksia projektin arvioituihin kokonaiskustannuksiin. Laskutus on kytketty sopimuksessa sovituihin maksuposteihin.

IFRS 15 käyttöönotto ei ole vaikuttanut suoriteveloitteiden yksilöimiseen, transaktioiden määrittämiseen tai suoriteveloitteiden täyttämisen ajankohtaan.

Tarkempi kuvaus vuodesta 2018 alkaen sovellettavista laatumisperiaatteista on kuvattu osiossa Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet.

Vuonna 2018 konserni otti käyttöön useita International Accounting Standards Boardin (IASB) julkaisemia IFRS-standardien ja tulkintojen muutoksia, jotka tulivat voimaan tilikausilla, jotka alkavat 1. tammikuuta 2018 tai sen jälkeen. Näiden muutosten käyttöönotolla ei ole ollut merkittävää vaikutusta tässä tilinpäätöksessä esitettäviin liitetietoihin tai lukuihin.

IFRS 2 (muutokset) Osakeperusteisesti maksettavien liiketoimien luokittelu ja arvostaminen

Konserni on ottanut käyttöön muutokset IFRS 2:n ensimmäistä kertaa vuonna 2018. Muutokset selventävät seuraavia seikkoja:

- 1) Käteisvaroina maksettavan osakeperusteisen liiketoimen käyvän arvon arvioinnissa oikeuden syntyneisyyden ja lopullista oikeutta synnyttämättömien ehtojen kirjanpitoikäisyyden tulisi seurata samaa menettelyä kuin omana pääomana maksettavan osakeperusteisen liiketoimen kohdalla.
- 2) Mikäli verolaki tai sääntely edellyttää yhtiötä pidättämään tietyn määrän oman pääoman ehtoisia instrumentteja, rahalliselta arvoltaan työntekijöiden verovelvoitetta vastaavan määrän työntekijän verovelan kuittaamiseksi ja myöhemmin maksamiseksi veroviranomaiselle (tyypillisesti rahana), ts. osakeperusteisessa järjestelyssä on nettosuoritusominaisuus, on tällainen järjestely luokiteltava kokonaisuudessaan omana pääomana maksettavaksi liiketoimeksi edellyttäen, että osakeperusteinen maksu olisi luokiteltu omana pääomana maksettavaksi liiketoimeksi ilman sen sisältämää nettosuoritusominaisuutta.
- 3) Osakeperusteisessa maksussa tapahtuva muutos, joka muuttaa liiketoimen käteisvaroina maksettavasta omana pääomana maksettavaksi käsitellään seuraavasti:
  - (i) alkuperäinen velka kirjataan pois taseesta;
  - (ii) omana pääomana maksettava osakeperusteinen maksu kirjataan myönnetyn oman pääoman ehtoisen instrumentin muutospäivän käypään arvoon siltä osin kuin työtä on suoritettu muutospäivään mennessä; ja
  - (iii) mahdollinen ero muutospäivän velan kirjanpitoarvon ja omaan pääomaan kirjattavan arvon välillä kirjataan välittömästi tulosaikutteisesti.

Näiden muutosten käyttöönoton seurauksena konserni on 1. tammikuuta 2018 kirjannut pois taseesta 1,0 miljoonan euron velan ja samana päivänä omana pääomana maksettava osakeperusteinen maksu 1,0 miljoonan euroa kirjattiin kertyneisiin voittovaroihin.

Vuosittaiset parannukset IFRS-standardeihin 2014–2016: Muutokset IAS 28 Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin -standardiin

Konserni on ottanut käyttöön vuosittaiset parannukset 2014–2016 -kokonaisuuteen sisältyneet muutokset IAS 28 -standardin ensimmäistä kertaa vuonna 2018. Muutokset selventävät, että pääomasijoitusyhtiön tai muun vastaavanlaisen yhteisön käytettävissä oleva valinta arvostaa sijoitukset osakkuus- tai yhteisyrityksissä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen käypään arvoon tuloslaskelman kautta (FVTPL) on valittavissa erikseen jokaisen osakkuus- ja yhteisyrityksen kohdalla ja tämä valinta tulisi tehdä osakkuus- tai yhteisyrityksen alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä.

Muutokset selventävät vastaavasti myös muun kuin sijoitusyhteisön käytettävissä olevaa valintaa säilyttää sen osakkuus- ja yhteisyritysten, jotka ovat sijoitusyhteisöjä, tekemät käypään arvoon arvostukset silloin, kun yhdistely tapahtuu pääomaosuusmenetelmällä. Tämä valinta on käytettävissä erikseen jokaisen sijoitusyhteisön määritelmän täyttävän osakkuus- ja yhteisyrityksen kohdalla.

IFRIC 22 -tulkinta Ulkomaanrahan määräiset liiketoimet ja etukäteisvastike

IFRIC 22 käsittelee sitä, miten ”liiketoimen toteutumispäivä” tulee määritellä omaisuuserän, kulun tai tuoton alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käytettävää valuuttakurssia määritettäessä tilanteessa, jossa vastike kyseisestä erästä on maksettu tai saatu ulkomaanrahan määräisenä ennakoon, mistä on seurannut ei-monetaarisen omaisuuserän tai ei-monetaarisen velan kirjaaminen (esim. palautuskelvoton talletus tai myynnin jaksotus).

Tulkinnan mukaan liiketoimen toteutumispäivä on se päivä, jolloin yhtiö ensimmäisen kerran kirjaa ei-monetaarisen omaisuuserän tai ei-monetaarisen velan ennakoon maksetun tai saadun vastikkeen seurauksena. Mikäli ennakoon maksettuja tai saatuja eriä on useita, tulkinta vaatii yhtiötä määrittämään liiketoimen toteutumispäivän jokaiselle ennakoon maksetulle tai saadulle vastikkeelle erikseen.

Julkaistut uudet ja uudistetut IFRS-standardit, jotka eivät vielä ole voimassa

Sinä päivänä, jona tämä tilinpäätös on hyväksytty julkaistavaksi, konserni ei ole ottanut käyttöön seuraavia uusia ja uudistettuja IFRS-standardeja, jotka on julkaistu, mutta jotka eivät vielä ole tulleet voimaan. Konserni ei odota alla listattujen standardien käyttöönotolla olevan merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätöksiin tulevina kausina, ellei alla toisin mainita.

IFRS 16 Vuokrasopimukset

IFRS 16 -standardia sovelletaan 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. IFRS 16 sisältää kattavan mallin vuokrajärjestelyiden tunnistamiseen ja tilinpäätöskäsittelyyn sekä vuokralleottajan että vuokralleantajan näkökulmasta. IFRS 16 korvaa nykyisen IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin sekä siihen liittyvät tulkinnat. Uponor soveltaa uutta standardia 1.1.2019 alkaen ja käyttää siirtymässä yksinkertaistettua siirtymämenetelmää, jolloin vertailutietoja 31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta ei oikaista.

IFRS 16 korvaa IAS 17 -standardin ja edellyttää lähtökohtaisesti kaikkien vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen. Niiden vuokrasopimusten osalta, jotka ovat IAS 17 -standardin mukaisesti luokiteltu

operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi, Uponor kirjaa vuokrasopimusvelan taseeseen. Vuokrasopimusvelka arvostetaan siirtymähetkellä jäljellä olevien vuokramaksujen nykyarvoon, joka on diskontattu vuokralleottajan siirtymähetken lisäluoton korolla. Siirtymähetkellä 1.1.2019 Uponor merkitsee vuokrasopimuskohtaisesti käyttöoikeusomaisuushyödykkeen taseeseen vuokrasopimusvelkaa vastaavaan määrään. Tuloslaskelmaan kirjataan vuokra-ajalle käyttöoikeusomaisuuserien poistot ja vuokrasopimusvelasta aiheutuvat korkokulut vuokratulujen sijaan.

Konsernin käyttöoikeusomaisuushyödykkeet koostuvat pääasiassa kiinteistöistä (toimistot ja varastot maa-alueineen), autoista ja trukeista. Konsernilla ei ole palvelusopimuksia, jotka sisältäisivät käyttöoikeusomaisuushyödykkeitä. Uponor on lisäksi vuokrannut hyödykkeitä rahoitusleasingsopimuksilla. Nämä hyödykkeet on jo aikaisemmillä tilikausilla kirjattu taseeseen, eikä niiden kirjaaminen ja esittämistapa muutu IFRS 16 -standardin käyttöönoton yhteydessä.

IFRS 16 -standardi sallii kaksi käytännön helpotusta liittyen lyhytaikaisiin vuokrasopimuksiin ja arvoltaan vähäisiin hyödykkeisiin. Lyhytaikaiset vuokrasopimukset ovat sopimuksia, joiden vuokra-aika on enintään 12 kuukautta. Arvoltaan vähäisiin hyödykkeisiin luokitellaan hyödykkeet, jotka ovat konsernin kannalta arvoltaan vähäisiä. Uponor soveltaa näitä kahta käytännön helpotusta eikä näin ollen sovelta IFRS 16 -standardia lyhytaikaisiin sopimuksiin tai arvoltaan vähäisiin hyödykkeisiin. Uponor ei myöskään sovelta IFRS 16 -standardia aineettomiin hyödykkeisiin.

IFRS 16 -standardin mukaisesti vuokralleottaja määrittää vuokra-ajaksi sen ajanjakson, joka vuokrasopimuksen puitteissa ei ole peruutettavissa. Lisäksi vuokra-ajan määrittämisessä otetaan huomioon mahdolliset jatko- tai päättämisoptiot, jos kyseisten optioiden käyttäminen on kohtuullisen varmaa. Uponor on analysoinut vuokrasopimusten odotettavissa olevia vuokra-aikoja ottaen huomioon mahdolliset jatko- ja päättämisoptiot osana vuokratulua. Tunnistetut vuokrasopimukset ovat joko toistaiseksi voimassaolevia tai määräaikaaisia. Johto on arvioinut odotettavissa olevan vuokra-ajan vuokrasopimuskohtaisesti. Odotettavissa oleva vuokra-aika perustuu johdon arvioon ajanjaksosta, jota voidaan arvioida kohtuullisella varmuudella. Arviota odotettavissa olevasta vuokra-ajasta tukee myös vuokrasopimuskohtainen analyysi odotettavissa olevasta vuokra-ajasta sekä analyysit mahdollisesta irtisanomisesta koituvista lisäkuluista. Muut toistaiseksi voimassaolevat vuokrasopimukset on määritelty lyhytaikaisiksi, sillä ne on arvioitu päätettäväksi seuraavan 12 kuukauden aikana. Lisäksi Uponor on päättänyt siirtymäsääntöihin liittyvien helpotusten mukaisesti olla soveltamatta IFRS 16 -standardia sellaisiin vuokrasopimuksiin, joiden vuokra-aika päättyy 12 kuukauden sisällä standardin soveltamisen aloittamisajankohdasta eli vuoden 2019 aikana.

IFRS 16 -standardin mukaisesti vuokralleottaja arvostaa sopimuksen alkamisajankohtana vuokrasopimusvelan diskonttaamalla sopimuksen tulevat vähimmäisvuokrat nykyarvoon. Käytetty diskonttokorke on joko vuokrasopimuksen sisäinen korko tai lisäluoton korko. Uponorin vuokrasopimusten sisäinen korko ei ole helposti määritettävissä ja näin ollen, tulevat vähimmäisvuokramaksut diskontataan käyttäen Uponorin lisäluoton korkoa. Lisäluoton korko määritellään standardin mukaan koroksi, jota vuokralleottaja maksaisi lainatessaan vastaavaksi ajaksi ja vastaavanlaisin vakuuksin rahat, jotka tarvitaan käyttöoikeusomaisuuserän arvoa vastaavan omaisuuserän hankki-

miseksi. Uponor on määrittänyt diskonttokoron ottamalla huomioon vuokrasopimuskauden tilikauden päättymispäivänä ja vuokrasopimuksen taloudellisen ympäristön.

Arvio IFRS 16 -standardin vaikutuksesta Uponorin taseeseen 1.1.2019 on noin 45 miljoonaa euroa lisäten vuokrasopimusvelkojen määrää. Käyttöoikeusomaisuuserien määrä nousee lähes saman määrän.

IFRS 16 -standardin käyttöönotosta johtuen sekä konsernin liikevoitto että korkokulut kasvavat hieman vuonna 2019. Tämä johtuu muuttuneesta kirjanpitokäsittelystä niiden vuokrasopimusten osalta, jotka käsiteltiin IAS 17 -standardin mukaan operatiivisina vuokrasopimuksina.

IFRS 9:n muutokset: Etukäteen suoritettavaa maksua koskevat ominaisuudet, joihin liittyy negatiivinen kompensatio

IFRS 9:n muutokset selventävät, että sen arvioimiseksi, täyttääkö etukäteen suoritettavaa maksua koskeva ominaisuus SPPI-testin ehdot, option käyttävä taho voi maksaa tai saada kohtuullisen korvauksen etukäteen suoritetusta maksusta riippumatta siitä, mistä etukäteismaksu johtuu. Toisin sanottuna, etukäteen suoritettavaa maksua koskevat ominaisuudet, joihin liittyy negatiivinen kompensatio eivät automaattisesti tarkoita, että SPPI-testin ehdot eivät voi täytyä.

Muutokset tulevat voimaan 1. tammikuuta 2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla ja ennenaikainen soveltaminen on sallittua. Muutoksiin liittyy erityisiä siirtymäsääntöjä riippuen siitä, milloin IFRS 9 -standardia sovelletaan ensimmäistä kertaa.

Konserni ei odota näiden muutosten tulevalla käyttöönotolla olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 28:n muutokset: Pitkäaikaiset osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

Muutokset selventävät, että IFRS 9 -standardi ja sen arvon alentumista koskevat vaatimukset koskevat pitkäaikaisia osuuksia. Tämän lisäksi, sovellettaessa IFRS 9 -standardia pitkäaikaisiin osuuksiin, yhtiö ei ota huomioon IAS 28 -standardin vaatimia kirjanpidollisia oikaisuja näiden osuuksien kirjanpitoarvoihin (ts. pitkäaikaisten osuuksien kirjanpitoarvoon sijoituskohteen tappioiden kohdistamisesta tai arvon alentumisen arvioinnista IAS 28:n mukaisesti tehtyjä oikaisuja).

Muutoksia tulee soveltaa takautuvasti 1. tammikuuta 2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Ennenaikainen soveltaminen on sallittua. Muutoksiin liittyy erityisiä siirtymäsääntöjä riippuen siitä, otetaanko muutokset käyttöön yhtä aikaa IFRS 9:n soveltamisena aloittamisen kanssa. Muutoksia ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Konserni ei odota näiden muutosten tulevalla käyttöönotolla olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Vuosittaiset parannukset IFRS-standardeihin 2015–2017: Muutokset standardeihin IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen, IFRS 11 Yhteisjärjestelyt, IAS 12 Tuloverot ja IAS 23 Vieraan pääoman menot

IAS 12 Tuloverot. Muutokset tarkentavat, että yhtiön tulisi kirjata osinkojen tuloveroseuraamukset tulosvaikutteisesti, muihin laajan tuloksen eriin tai omaan pääomaan perustuen siihen, mihin yhtiö alun perin kirjasi ne liiketapahtumat, joiden perusteella voitonjako-

kelpoisia voittoja syntyi. Näin toimitaan riippumatta siitä, sovelletaanko jaettuihin ja ei-jaettuihin voittoihin samaa verokantaa.

IAS 23 Vieraan pääoman menot. Muutokset selventävät, että jos nimenomaisesti omaisuuserän hankkimista varten otettua lainaa on jäljellä sen jälkeen, kun siihen liittyvä omaisuuserä on valmis sille aiottuun käyttötarkoitukseen tai myytäväksi, siirtyy tämä laina osaksi yhtiön yleisesti lainaksi ottamia varoja laskettaessa yleisen lainanoton rahoituskerrointa.

IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen. IFRS 3 -standardin muutokset selventävät, että yhtiön saadessa määräysvallan liiketoiminnassa, joka on yhteinen toiminto, yhtiö soveltaa vaiheittaista hankintaa koskevia kirjanpitokäsittelyvaatimuksia mukaan lukien sen yhteisen toiminnon aiemman omistuksen uudelleen arvostus käypään arvoon. Uudelleen arvostuksen kohteena olevaan aiempaan omistukseen luetaan mukaan mahdolliset yhteiseen toimintoon liittyvät kirjaamattomat omaisuuserät, velat ja liikearvo.

IFRS 11 Yhteisjärjestelyt. IFRS 11 -standardin muutoksilla selvennetään, että silloin, kun osapuoli, joka osallistuu, mutta jolla ei ole määräysvaltaa yhteisessä toiminnossa, joka on liiketoiminta, saa yhteisen määräysvallan tässä yhteisessä toiminnossa, ei tämä osapuoli arvosta yhtiön aiempaa omistusta kyseisessä yhteisessä toiminnossa uudelleen.

Kaikki muutokset tulevat voimaan 1. tammikuuta 2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla ja eivät yleensä edellytä takautuvaa soveltamista. Ennenaikainen soveltaminen on sallittua. Muutoksia ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Konserni ei odota näiden muutosten tulevalla käyttöönotolla olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 19 Työsuhde-etuudet -standardin muutokset: Järjestelyn muuttaminen, järjestelyn supistaminen tai veloitteen täyttäminen

Muutokset selventävät, että aiempaan työsuorituksen perustuva meno (tai veloitteen täyttämistä johtuva voitto tai tappio) laskeaan arvostamalla etuus pohjainen velka (omaisuuserä) käyttäen päivitettyjä oletuksia ja vertaamalla tarjottavia etuuksia ja järjestelyyn kuuluvia varoja ennen järjestelyn muuttamista (tai supistamista tai veloitteen täyttämistä) ja sen jälkeen, mutta jättäen huomioimatta omaisuuserän enimmäismäärän vaikutuksen (jollainen voi syntyä silloin, kun etuus pohjainen järjestely on ylijäämäinen). IAS 19 on nyt selkeä sen suhteen, että järjestelyn muuttamisesta (tai supistamisesta tai veloitteen täyttämistä) mahdollisesti seuraava omaisuuserän enimmäismäärän vaikutuksen muuttaminen määritetään toisessa vaiheessa ja kirjataan normaaliin tapaan muihin laajan tuloksen eriin.

Myös kauden työsuorituksen perustuvan menon ja etuus pohjaisen nettovelan (omaisuuserän) nettokoron arvostukseen liittyviä kappaleita on muutettu. Yhtiön tulee nyt käyttää tämän uudelleenarvostuksen perusteella päivitettyjä oletuksia järjestelyn muuttamisen jälkeen jäljellä olevan raportointikauden kauden työsuorituksen perustuvan menon ja nettokoron määrittämiseen. Nettokoron osalta muutokset selventävät, että järjestelyn muuttamisen jälkeiselle kaudelle nettokorko lasketaan kertomalla IAS 19.99 mukaisesti uudelleen määritetty etuus pohjainen nettovelka (omaisuuserä) uudelleen määrittämissä käytetyllä diskonttauskorolla (ottaen huomioon myös saatujen maksujen ja etuuksien maksamisen vaikutuksen etuus pohjaiseen nettovelkaan (omaisuuserään)).

Muutoksia sovelletaan ei-takautuvasti. Muutokset koskevat ainoastaan järjestelyjen muuttamista, supistamista tai velvoitteiden täyttämistä, joka tapahtuu sen kauden, jonka aikana IAS 19:n muutokset otetaan ensikertaa käyttöön, alkaessa tai tämän jälkeen. IAS 19:n muutokset tulevat voimaan 1. tammikuuta 2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, mutta ennenaikainen käyttöönotto on sallittua, jos yhtiö näin valitsee. Muutoksia ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Konserni ei odota näiden muutosten tulevalle käyttöönotolle olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRS 10 Konsernitilinpäätös -standardin ja IAS 28:n muutokset: Omaisuuserien myynti tai siirto sijoittajayrityksen ja sen osakkuus- tai yhteisyrityksen välillä.

IFRS 10 ja IAS 28 -standardien muutokset koskevat tilanteita, joissa sijoittajayrityksen ja sen osakkuus- tai yhteisyrityksen välillä tapahtuu omaisuuserien myynti tai siirto. Erityisesti muutoksilla todetaan, että voitoista ja tappioista, jotka syntyvät määräysvallan menettämisestä sellaisessa tytäryhtiössä, jossa ei ole liiketoimintaa, liiketoimella pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävän osakkuus- tai yhteisyrityksen kanssa, kirjataan emoyhtiön tuloslaskelmaan vain se osa, joka liittyy ulkopuolisten sijoittajien osuuteen kyseisestä osakkuus- tai yhteisyrityksestä. Samoin voitoista ja tappioista, jotka syntyvät entisessä tytäryhtiössä (joka on muuttunut pääomaosuusmenetelmällä käsiteltäväksi osakkuus- tai yhteisyritykseksi) jäljellä olevan osuuden uudelleen arvostuksesta käypään arvoon kirjataan entisen emoyhtiön tuloslaskelmaan vain sen osa, joka liittyy ulkopuolisten sijoittajien osuuteen uudessa osakkuus- tai yhteisyrityksessä.

IASB ei ole vielä päättänyt muutosten voimaantulopäivää; ennenaikainen soveltaminen on kuitenkin sallittua.

Konserni odottaa, että näiden muutosten käyttöönotolla voi olla vaikutusta konsernitilinpäätökseen tulevina kausina, jos tällaisia liiketoimia tehdään.

IFRIC 23 Tuloverokäsittelyjä koskeva epävarmuus

IFRIC 23 ohjeistaa, miten kirjanpidollinen veropositio määritetään silloin, kun tuloverokäsittelyyn liittyy epävarmuutta. Tulkinta edellyttää yrityksiä:

- määrittämään milloin epävarmat veropositiot arvioidaan erikseen ja milloin kokonaisuutena; ja
- arvioimaan, onko todennäköistä, että veroviranomainen hyväksyy epävarman veroposition käsittelyn, tai ehdotetun käsittelyn, yhtiön tuloveroilmoituksessa:
  - Mikäli kyllä, yhtiön tulee määrittää sen kirjanpidollinen veropositio yhdenmukaisesti käytetyn verokäsittelyn tai suunnitellun käsittelyn kanssa.
  - Mikäli ei, yhtiön tulee ottaa huomioon epävarmuuden vaikutus määrittäessään kirjanpidollista veropositiota.

Uusi tulkinta tulee voimaan 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Yhtiöt voivat ottaa tulkinnan käyttöön joko täysin takautuvasti soveltaen tai mukautetusti ilman vertailutietojen oikaisemista takautuvasti tai ei-takautuvasti.

Konserni ei odota näiden muutosten tulevalle käyttöönotolle olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRS 3:n muutokset: Liiketoiminnan määritelmä

Liiketoiminnan määritelmän (IFRS 3:n muutokset) julkaisun mukanaan tuomat muutokset vaikuttavat ainoastaan IFRS 3 -standardin Liitteeseen A Määritelmät, soveltamisohjeistukseen ja havainnollistaviin esimerkkeihin. Muutokset selventävät, että tullakseen käsitellyksi liiketoimintana, hankitun toimintojen ja omaisuuserien kokonaisuuden tulee sisältää vähintäänkin panos ja itsenäinen prosessi, joilla on yhdessä merkittävää vaikutusta kykyyn tuottaa tuotoksia. Muutokset myös rajaavat liiketoiminnan ja tuotosten määritelmiä keskittymällä asiakkaille tarjottaviin tuotteisiin ja palveluihin ja poistamalla viitaukset kykyyn vähentää kustannuksia. Muutokset myös lisäävät ohjeistusta ja havainnollistavia esimerkkejä auttamaan yhtiöitä sen arvioimisessa, milloin hankinnan kohde on itsenäinen prosessi. Sen arvioimista, pystyvätkö markkinaosapuolet korvaamaan puuttuvia panoksia tai prosesseja ja jatkamaan tuotosten tuottamista, ei enää vaadita ja standardiin lisätään valinnainen toiminnan keskittymisen testi, joka sallii yksinkertaistetun arvioinnin siitä, että hankittu toimintojen ja omaisuuserien kokonaisuus ei ole liiketoiminta.

Muutokset tulevat voimaan koskien liiketoimintojen yhdistämissä, joissa hankintahetki on 1. tammikuuta 2020 tai sen jälkeen alkavan tilikauden alussa tai myöhemmin. Muutoksia ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Konserni ei odota näiden muutosten tulevalle käyttöönotolle olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 1 ja IAS 8:n muutokset: Olennaisuuden määritelmä

IAS 1 ja IAS 8 -standardien muutokset selkeyttävät olennaisuuden määritelmää ja yhdenmukaistavat käsitteellisessä viitekehysessä ja standardeissa käytetyt määritelmät. Uusi "olennaisuuden" määritelmä on seuraava: Information is material if omitting, misstating or obscuring it could reasonably be expected to influence decisions that the primary users of general purpose financial statements make on the basis of those financial statements, which provide financial information about a specific reporting entity.

Uuden määritelmän uudet osa-alueet ovat:

- Obscuring. Nykyinen määritelmä keskittyi ainoastaan tiedon esittämättä jättämiseen tai virheelliseen esittämiseen. Nyt olennaisen tiedon peittäminen muulla tiedolla, joka voitaisiin jättää esittämättä voi johtaa samaan lopputulokseen.
- Could reasonably be expected to influence. Nykyinen määritelmä käytti sanoitusta "voisi vaikuttaa", mutta tätä pidettiin viittauksen liian laajaan määritelmään huomioitavista tapahtumista.
- Primary users. Nykyinen määritelmä viittasi vain "käyttäjiin", mikä voitaisiin ymmärtää liian laajasti, kun tehdään päätöksiä esitettävistä tiedoista.

Muutokset tulevat voimaan 1. tammikuuta 2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Ennenaikainen soveltaminen on sallittua. Muutoksia ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Konserni ei odota näiden muutosten tulevalle käyttöönotolle olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

2. Toimintasegmentit

Uponorin segmenttirakenne muodostuu liiketoimintojen ja maantieteellisten alueiden pohjalta määritellyistä kolmesta segmentistä, jotka ovat Talotekniikka – Eurooppa, Talotekniikka – Pohjois-Amerikka sekä Uponor Infra. Segmenttien riskit ja tuotot eroavat markkina- ja liiketoimintaympäristön, tuotetarjonnan, palveluiden sekä asiakasrakenteen osalta. Liiketoiminnan johto, valvonta ja raportointirakenteet on ryhmitelty liiketoimintasegmenttien mukaisesti. Raportoivat segmentit ovat yksilöityjä toimintasegmenttejä, joita ei ole yhdistelty.

Talotekniikka – Eurooppa vastaa talotekniikan liiketoimintoista Euroopassa ja Aasiassa sekä vientitoimintoista niihin Euroopan ulkopuolisiin maihin, joissa Uponorilla ei ole omaa toimintaa. Uponor ilmoitti joulukuussa 2018 luopuvansa Aasian toiminnoistaan vuoden 2019 aikana. Talotekniikka – Pohjois-Amerikka vastaa talotekniikan liiketoiminnasta Yhdysvalloissa ja Kanadassa. Talotekniikka Uponoris tarkoittaa lähinnä asuin-, liike- ja julkisten rakennusten sisäilma- ja käyttövesiputkijärjestelmiä. Talotekniikan asiakaskunta koostuu pääosin LVI-asennusliikkeistä ja rakennusyhtiöistä.

Uponor Infra on erikoistunut kunnallistekniseen putkiliiketoimintaan Pohjois-Euroopassa, jonka lisäksi sillä on liiketoimintaa Keski-Euroopassa. Uponor Infralla oli liiketoimintaa myös Pohjois-Amerikassa elokuun 2018 loppuun asti. Sen tuotteita ja palveluja, kuten kunnallisteknisiä painevesiputkistoja, viemärointi- ja jätevesijärjestelmiä sekä projektipalveluita, myydään kunnallistekniikan uudis- tai korjausrakentamista harjoittaville laitos- ja yritysasiakkaille.

Muut-segmentti sisältää konsernitoiminnot.

Taloudellisten tavoitteiden asettaminen ja seuranta kohdistuvat lähinnä liiketoimintayksiköiden liikevaihto- ja liikevoittolukuihin sekä liikevoittoon kohdistuvien kustannustekijöiden seurantaan ja operatiivisen nettokäyttöpääoman määrään. Konsernin resursseja johdetaan muun muassa kohdentamalla investointeja liiketoimintatarpeiden pohjalta sekä mitoittamalla henkilöstön määrä ja osaaminen vastamaan liiketoimintaprosessien tarpeita.

Segmenttien raportointi noudattaa konsernin laadintaperiaatteita. Segmenttien välinen liiketoiminta on markkinaperusteista ja kaikki segmenttien väliset myynnit sekä sisäiset katteet eliminoidaan konsolidoinnin yhteydessä.

Segmenttien tuotto vastaa liikevaihtoa ja segmenttien tuloksella tarkoitetaan liikevoittoa konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Tuloslaskelmaerät sisältävät kunkin segmentin jatkuvat toiminnot ja tase-erät muodostuvat kunkin tilinpäätöshetken konsernirakenteen mukaisesti.

Segmenttien varat sisältävät tase-erät, jotka ovat joko suoraan tai perustellusti kohdistettavissa liiketoimintasegmenteille. Varat koostuvat pääasiassa korottomista varoista kuten aineellisista ja aineettomista käyttöomaisuushyödykkeistä, vaihto-omaisuudesta, toimintaan liittyvistä siirtävistä eristä sekä myyntisaamisista ja muista saamisista.

2018 M€	Talotekniikka – Eurooppa	Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	Uponor Infra	Muut	Eliminoinnit	Uponor-konserni
Liikevaihto, ulkoinen	521,6	340,5	334,2	-	-	1 196,3
Liikevaihto, sisäinen	2,6	-	3,1	-	-5,7	-
Liikevaihto yhteensä	524,2	340,5	337,3	-	-5,7	1 196,3
Liikevoitto	31,1	46,6	35,1	-5,2	-0,9	106,7
Liikevoitto %	5,9	13,7	10,4			8,9
Rahoitustuotot						14,4
Rahoituskulut						22,9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta						-4,7
Tuloverot						30,3
Tilikauden tulos						63,2
Varat	357,0	286,1	171,5	358,5	-386,5	786,6
Velat						
Segmenteille allokoituidet velat yhteensä	305,0	232,0	58,3	261,7	-424,1	432,9
Allokoimaton osuus						353,7
Oma pääoma ja velat yhteensä						786,6
Investoinnit	16,1	27,6	9,5	0,8	-	54,0
Poistot ja arvonalentumiset	16,4	15,1	9,9	1,0	0,0	42,4
Henkilöstö keskimäärin	2 073	925	999	77	-	4 074

2017 M€	Talotekniikka – Eurooppa	Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	Uponor Infra	Muut	Eliminoinnit	Uponor-konserni
Liikevaihto, ulkoinen	520,6	328,2	321,6	-	-	1 170,4
Liikevaihto, sisäinen	1,1	-	1,8	-	-2,9	-
Liikevaihto yhteensä	521,7	328,2	323,4	-	-2,9	1 170,4
Liikevoitto	40,0	49,7	12,0	-4,2	-1,6	95,9
Liikevoitto %	7,7	15,1	3,7			8,2
Rahoitustuotot						14,7
Rahoituskulut						20,1
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta						-2,3
Tuloverot						22,8
Tilikauden tulos						65,4
Varat	365,6	233,7	210,4	400,2	-344,2	865,8
Velat						
Segmenteille allokoituiden velat yhteensä	293,6	176,3	69,6	345,8	-367,9	517,4
Allokoimaton osuus						348,4
Oma pääoma ja velat yhteensä						865,8
Investoinnit	13,5	39,7	9,7	0,5	-	63,4
Poistot ja arvonalentumiset	14,0	12,4	11,0	1,7	0,0	39,2
Henkilöstö keskimäärin	2 065	808	1 041	76	-	3 990

Tuottoja koskeva erittely

Konserni jakaa asiakkaiden kanssa tehdyistä sopimuksista kirjattavat tuotot luokkiin, jotka kuvaavat taloudellisten tekijöiden vaikutusta tulojen ja kassavirtojen luonteeseen, määrään, ajoitukseen ja epävarmuuteen. Alla erittely konsernin asiakkaiden kanssa tehtyjen sopimuksien tuotoista, mukaan lukien tuottojen täsmäytys:

	1–12/ 2018			1–12/ 2017		
Myyntituotot asiakassopimuksista M€	Tavaroiden myynti	Palvelujen tuottaminen	Yhteensä	Tavaroiden myynti	Palvelujen tuottaminen	Yhteensä
Talotekniikka – Eurooppa	489,4	32,2	521,6	486,5	34,1	520,6
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	340,5	0,0	340,5	328,2	0,0	328,2
Uponor Infra	316,9	17,3	334,2	311,5	10,1	321,6
Ulkoiset myyntituotot yhteensä	1 146,8	49,5	1 196,3	1 126,2	44,2	1 170,4
Sisäiset myyntituotot	5,7		5,7	2,9		2,9
Yhteensä	1 152,5	49,5	1 202,0	1 129,1	44,2	1 173,3
Eliminoinnit	-5,7		-5,7	-2,9		-2,9
Yhteensä	1 146,8	49,5	1 196,3	1 126,2	44,2	1 170,4

Tavaroiden myynti

Konsernin myyntituotot asiakassopimuksista sisältävät yleensä yhden suoritusvelvoitteen. Konserni on arvioinut, että myyntituotto kirjataan tietyssä ajanhetkenä yleensä silloin, kun tavara on toimitettu asiakkaalle, asiakas on hyväksynyt toimituksen ja määräysvalta tuotteeseen on siirtynyt asiakkaalle. Määräysvallan tarkka ajoitus arvioidaan sopimuskohtaisesti ottamalla huomioon toimitusehdot, asiakkaan hyväksyntää koskevat sopimusehdot ja asiakkaan mahdollisuus saada hyötyä toimitetuista tuotteista.

Palvelujen tuottaminen sisältäen projektiliiketoiminnan

Tyypillisesti sopimuksessa luvatut tavarat ja palvelut eivät ole erotettavissa olevia ja näin ollen suurimmassa osassa tapauksista konserni käsittelee tavarat ja palvelut yhtenä suoritevelvoitteena. Konserni on arvioinut, että palveluiden tuottamiseen, sisältäen projektiliiketoiminnan, liittyvä suoritevelvoite täyttyy ajan kuluessa, sillä konsernin suoritteesta ei synny omaisuuserää, jolla olisi konsernille vaihtoehtoja käyttöä. Konsernilla on täytäntöön pantavissa oleva oikeus saada maksu tarkasteluhetken mennessä tuotetusta suoritteesta tai konsernin suoritteesta syntyy omaisuuserä tai se parantaa omaisuuserää, johon asiakkaalla on määräysvalta, sitä mukaa kuin omaisuuserä syntyy tai sitä parannetaan.

Koko yhteisöä koskevat tiedot

Tuotteita ja palveluita koskevat tiedot

M€	2018	2017
Liikevaihto		
Talotekniset ratkaisut	859,5	848,7
Yhdyskuntatekniset ratkaisut	336,8	321,6
Uponor-konserni	1 196,3	1 170,4

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

M€	2018	2017
Liikevaihto		
Yhdysvallat	322,2	308,0
Saksa	150,0	154,5
Suomi	131,8	120,9
Ruotsi	114,4	113,0
Kanada	86,1	100,6
Tanska	51,3	51,1
Alankomaat	41,9	41,5
Espanja	39,2	37,4
Norja	33,7	30,0
Puola	30,6	21,7
Muut	195,1	191,7
Uponor-konserni	1 196,3	1 170,4

M€	2018	2017
Pitkäaikaiset varat		
Yhdysvallat	144,2	122,1
Suomi	42,1	39,0
Ruotsi	40,9	40,5
Saksa	37,2	36,4
Puola	31,3	33,8
Muut	5,8	22,9
Uponor-konserni	301,5	294,7

Tuotot konsernin ulkopuolelta on esitetty asiakkaiden maantieteellisen sijainnin mukaan. Pitkäaikaiset varat on puolestaan esitetty varojen sijaintimaan mukaan. Pitkäaikaiset varat eivät sisällä liikearvoa ja laskennallisia verosaamia.

3. Liiketoimintojen ja tytäryritysten myynnit

Uponor ilmoitti 31. elokuuta, että sen tytäryhtiö Uponor Infra Oy ja Wynnchurch Capital, amerikkalainen pääomasijoittaja, allekirjoittivat liiketoimintakauppasopimuksen Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnasta. Uponor Infra Oy päätti vetäytyä kyseisestä yritys-toiminnasta, koska sen strateginen painopiste on ollut Euroopan liiketoiminnassa, jossa sen on mahdollista löytää synergioita Uponorin Talotekniikka – Eurooppa -segmentin kanssa: esimerkiksi vahva brändi ja yhteiset jakelukanavat. Velaton käteismyyntihinta oli 62,5 miljoonaa Kanadan dollaria (noin 41 miljoonaa euroa).

Lisäksi 5. syyskuuta ilmoitettiin että Uponor ja Swegon Group AB allekirjoittivat Zent-Frenger GmbH:n koko osakekannan myyntiä koskevan kauppakirjan. Uponor osti vuonna 2012 Zent-Frengerin, joka on jäähdyttävien kattopaneelien johtava valmistaja Saksassa, tavoitteenaan laajentaa tuotevalikoimaansa ja löytää synergioita isoissa kaupallisissa projekteissa. Strategiset tavoitteet eivät toteutuneet ja erilaisista liiketoimintamalleista johtuen operatiiviset synergiat olivat rajalliset. Velaton käteismyyntihinta oli 16 miljoonaa euroa.

Zent-Frenger oli osa Uponorin Talotekniikka – Eurooppa -segmenttiä. Kauppa saatiin päätökseen lokakuun lopussa 2018.

Näistä liiketoimintojen kauppahinta oli kokonaisuudessaan nettona 54,6 miljoonaa euroa. Netto myyntivoitto 15,7 miljoonaa euroa, sisältäen transaktiokustannukset, kirjattiin liiketoiminnan muihin tuottoihin.

M€	2018	2017
Myytyjen varojen ja velkojen kirjanpitoarvo		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	12,1	-
Aineettomat hyödykkeet	10,3	-
Vaihto-omaisuus	10,4	-
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25,3	-
Rahavarat	0,8	-
Varat yhteensä	58,9	-
Velat		
Eläkeveloitteet ja muut velat	4,9	-
Varaukset	1,0	-
Laskennallinen verovelka	1,2	-
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	14,9	-
Velat yhteensä	22,0	-
Nettovarat		
Käteisenä saatu kauppahinta	54,6	-
Myytyjen liiketoimintojen rahavarat	0,8	-
Rahavirtavaikutus	53,8	-

4. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

M€	2018	2017
Liiketoiminnan muut tuotot		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	0,4	2,5
Tuotot tytäryhtiöosakkeiden ja liiketoimintojen myynnistä	15,7	-
Muut erät	0,3	0,6
Yhteensä	16,4	3,1
Liiketoiminnan muut kulut		
Tutkimus- ja kehittämiskulut	22,5	23,2
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitappiot	0,2	0,4
Arvon alentumiset	2,8	0,6
Muut erät	0,0	0,2
Yhteensä	25,5	24,4
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastusyhteisö Deloitte		
Lakisääteiset tilintarkastuspalvelut	0,9	0,9
Muut palvelut	0,1	0,0
Yhteensä	1,0	0,9

Vuonna 2018 liiketoiminnan muut tuotot sisältävät Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan myynnin ja Zent-Frenger GmbH:n myynnin.

Vuonna 2017 liiketoiminnan muut tuotot sisältävät Uponor Infra Oy:n Vaasassa sijainneiden toimisto- ja tuotantotilojen myynnistä saadun 1,9 miljoonan euron myyntivoiton.

5. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

M€	2018	2017
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet:		
- Palkat ja palkkiot	212,1	200,1
- Muut henkilösivukulut	33,0	31,4
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet:		
- Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	12,0	11,0
- Eläkekulut – etuusperusteiset järjestelyt	0,8	0,9
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	0,1	0,1
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	1,2	1,1
Osakeperusteiset maksut		
- Kulut osakkeina toteutettavista osuuksista	0,4	1,1
Yhteensä	259,6	245,7
Henkilöstö 31.12.	3 928	4 075
Henkilöstö keskimäärin	4 074	3 990

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään Lähipiiritiedoissa (liite 31).

6. Poistot ja arvonalentumiset

M€	2018	2017
Poistot ja arvonalentumiset omaisuusryhmittäin		
Aineettomat oikeudet	2,6	3,5
Muut aineettomat hyödykkeet	3,7	2,7
Maa- ja vesialueet	0,1	0,1
Rakennukset ja rakennelmat	5,0	4,9
Koneet ja kalusto	25,8	22,8
Muut aineelliset hyödykkeet	5,2	5,2
Yhteensä	42,4	39,2
Poistot ja arvonalentumiset toiminnoittain		
Hankinta ja valmistus	28,9	27,4
Varastointimenot	1,3	1,3
Myynti ja markkinointi	4,1	4,1
Hallinto	4,2	4,7
Muut	3,9	1,7
Yhteensä	42,4	39,2

Vuonna 2018 kirjattiin 2,8 (0,6) miljoonaa euroa arvonalentumisia aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin. Toiminnoittain esitettyinä tämä sisältyy erään Muut.

7. Rahoitustuotot ja -kulut sekä valuuttakurssimuutokset

M€	2018	2017
Rahoitustuotot		
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	0,6	0,2
Korkotuotot korkojohdannaisista	0,0	-
Voitto kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista		
- valuuttajohdannaiset netto, ei suojauslaskennan alla	-	7,9
Kurssierot	13,6	6,6
Muut rahoitustuotot	0,2	-
Yhteensä	14,4	14,7
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenuun arvostetuista rahoitusveloista	2,9	3,0
Korkokulut korkojohdannaisista	0,5	1,1
Viivekorkojen palautukset	-	-3,6
Tappio tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista		
- valuuttajohdannaiset netto, ei suojauslaskennan alla	9,5	-
Kurssierot	9,0	17,7
Muut rahoituskulut	1,0	1,9
Yhteensä	22,9	20,1

Rahoituskuluihin on vuonna 2017 kirjattu 3,6 miljoonaa euroa korkokulujen vähennystä johtuen Suomen korkeimman hallinto-oikeuden syyskuuisesta päätöksestä oikaista aiemmin jälkiverotuspäätöksen perusteella määrättyjä viivekorkoja.

Vuonna 2018 varsinaisen liiketoiminnan tuottoihin ja kuluihin sisältyi valuuttakurssitappiota 2,1 (valuuttakurssivoittoa 0,8) miljoonaa euroa. Korkokuluihin sisältyi tavanomaisten korkokulujen lisäksi rahoitusleasingsopimusten korko-osuuksia 0,3 (0,4) miljoonaa euroa.

8. Tuloverot

M€	2018	2017
Tilikauden ja edellisten tilikausien tuloverot		
Tilikaudelta	23,9	27,9
Edellisiltä kausilta	0,0	-2,2
Laskennallisen verovelan muutos	6,4	-2,9
Yhteensä	30,3	22,8
Tuloverojen täsmäytys		
Tulos ennen veroja	93,5	88,2
Verot laskettuna Suomen verokannan (20%) mukaan	18,7	17,6
Ulkomaisten verokantojen vaikutus	5,1	10,9
Vähennyskelvottomat menot	4,6	1,5
Verovapaat tulot	-4,3	-2,0
Aikaisemmin kirjaamattomien verotappioiden käyttö	0,0	-2,0
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	3,7	1,4
Verokannan muutoksen vaikutus	0,0	-1,6
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0,0	-2,2
Muut erät	2,5	-1,0
Yhteensä	30,3	22,6
Efektiiivinen verokanta, %	32,4	25,6

Muihin laajan tuloksen eriin sisältyvät verot

2018			
M€	Ennen veroja	Verovaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	2,0	-0,4	1,6
Nettosijoitusten suojaus	-0,7	-	-0,7
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	-1,5	0,4	-1,1
Muuntoerot	1,2	0,0	1,2
Yhteensä	1,0	0,0	1,0
2017			
M€	Ennen veroja	Verovaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	1,3	-0,1	1,2
Nettosijoitusten suojaus	1,7	-	1,7
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	-0,6	0,2	-0,4
Muuntoerot	-13,2	0,0	-13,2
Yhteensä	-10,8	0,1	-10,7

Vuonna 2018 efektiivinen veroaste nousi 32,4 (25,8) prosenttiin. Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan ja Zent-Frenger GmbH:n myynti sekä Aasian toimintojen lopettaminen ja Australian myyntitoimiston sulkeminen aiheuttivat kertaluontoisen 4,9 prosenttiyksikön kasvun efektiiviseen veroasteeseen. Vuoden 2018 aikana konserniyhtiöiden verotukseen vaikuttavassa lainsäädännössä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia, joilla olisi vaikutusta konsernin laskennallisiin veroihin.

Vuonna 2017 veroihin edellisiltä tilikausilta kirjattiin 1,6 miljoonan euron vähennys. Rahoituskuluihin kirjattiin 3,6 miljoonaa euroa korkokulujen vähennystä johtuen Suomen korkeimman hallinto-oikeuden syyskuisesta päätöksestä oikaista yhtiölle aiemmin vuonna 2011 jälkiverotuspäätöksen perusteella määrättyjä veroja, veronlisäyksiä ja viivekorkoja; oikaisun vaikutus veroihin oli yhteensä -2,6 % tai -2,3 miljoonaa euroa. Yhdysvaltain verouudistuksen vaikutus liittyy pakolliseen kotiuttamisvelvollisuuteen ja laskennallisen verosaamisten ja -velkojen uudelleenarvostukseen tulevalle liittovaltion veroasteella 21 % (35 %). Yhdysvaltain verouudistuksen vaikutus oli -2,6 % tai -2,3 miljoonaa euroa. Veroasteeseen vuonna 2017 vaikuttavat tekijät sekä Yhdysvalloissa että Suomessa ovat kertaluontoisia.

9. Osakekohtainen tulos

M€	2018	2017
Tilikauden tulos	63,2	65,4
Kauden tuloksen jakautuminen emoyhtiön omistajille	52,8	60,5
Osakkeet, 1 000 kpl		
Keskimääräinen painotettu osakemäärä *)	73 123	73 130
Laimennettu keskimääräinen painotettu osakemäärä	73 123	73 130
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	0,72	0,83
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,72	0,83

*) Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ei sisällä omia osakkeita.

10. Aineettomat hyödykkeet

2018 M€	Aineettomat oikeudet	Asiakas- suhteet	Teknologia	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	75,1	11,9	1,5	94,3	2,6	0,0	185,4
Rakennemuutokset	-0,6	-	-	-10,1	-	-	-10,7
Kurssierot	-0,3	-	-	0,0	0,0	-	-0,3
Lisäykset	1,2	-	-	-	0,3	0,1	1,6
Vähennykset	-0,1	-	-	-	-	-	-0,1
Siirrot erien välillä	-41,9	-	-	-	41,8	0,1	0,0
Hankintameno 31.12.	33,4	11,9	1,5	84,2	44,7	0,2	175,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	60,9	6,0	0,8	0,7	1,0	-	69,4
Rakennemuutokset	-0,4	-	-	-	-	-	-0,4
Kurssierot	-0,3	-	-	-	0,0	-	-0,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,1	-	-	-	-	-	-0,1
Tilikauden poisto	2,6	2,1	0,2	-	0,8	-	5,7
Siirrot erien välillä	-39,8	-	-	-	39,8	-	0,0
Arvonalennukset	0,0	-	-	-	0,6	-	0,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	22,9	8,1	1,0	0,7	42,2	-	74,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	10,5	3,8	0,5	83,5	2,5	0,2	101,0

2017 M€	Aineettomat oikeudet	Asiakas- suhteet	Teknologia	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	74,1	11,9	1,5	94,4	1,1	0,1	183,1
Rakennemuutokset	-	-	-	-	-	-	-
Kurssierot	-0,2	-	-	-0,1	0,0	-	-0,3
Lisäykset	1,8	-	-	-	0,6	-	2,4
Vähennykset	-0,7	-	-	0,0	-	-	-0,7
Siirrot erien välillä	0,1	-	-	-	0,9	-0,1	0,9
Hankintameno 31.12.	75,1	11,9	1,5	94,3	2,6	-	185,4
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	58,3	3,6	0,7	0,7	0,8	-	64,1
Rakennemuutokset	-	-	-	-	-	-	-
Kurssierot	-0,2	-	-	-	0,0	-	-0,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,7	-	-	-	-	-	-0,7
Tilikauden poisto	3,5	2,4	0,1	-	0,2	-	6,2
Siirrot erien välillä	-	-	-	-	0,0	-	0,0
Arvonalennukset	-	-	-	-	-	-	0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	60,9	6,0	0,8	0,7	1,0	-	69,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	14,2	5,9	0,7	93,6	1,6	-	116,0

Vuonna 2018 aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit kohdistuivat pääasiassa vuonna 2017 alkaneeseen verkkosivustojen uudistamiseen sekä uuden MES-järjestelmän käyttöön ottoon Ruotsin tehtaalla. Vuonna 2017 aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit kohdistuivat pääosin Uponorin verkkosivuston uudistamiseen.

Vuoden 2018 rakennemuutoksiin sisältyvät Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan sekä Zent-Frenger GmbH:n myynnit.

IFRS 3 -standardin mukaan liikearvosta ei tehdä poistoja, vaan liikearvo testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään käyttöarvomenetelmällä, käyttäen arvioituja vastaisia nettorahavirtoja. Arvonalentuminen kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvo kohdistuu konsernin raportoitaville segmenteille seuraavasti: Talotekniikka – Eurooppa 74,1 (76,7) miljoonaa euroa ja Uponor Infra 9,5 (17,1) miljoonaa euroa. Vuoden 2018 muutokset liittyvät Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan sekä Zent-Frenger GmbH:n myyntiin.

Arvonalentumistestit laaditaan jokaisessa rahavirtaa tuottavassa yksikössä erikseen. Liikearvojen rahavirtaennusteet kattavat viiden vuoden ajanjakson sisältäen jäännösarvon, joka lasketaan viidennen vuoden rahavirtaennusteen pohjalta. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin strategiaan suunnitelmiin, joiden keskeisimmät oletukset liittyvät markkinoiden, tuote- ja palveluvalikoiman

kasvu- ja kannattavuuskehitykseen. Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksiköiden taloudellinen vaikutusaika on oletettu rajoittamattomaksi, koska yksiköiden on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Diskonttokorkona on käytetty sellaista korkotasoa, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä tuottovaatimusta ennen veroja. Testauslaskelmissa käytetty korko oli 9,4 (7,1) prosenttia Talotekniikka – Eurooppa -segmentille ja 8,2 (7,6) prosenttia Uponor Infra -segmentille. Arvonalentumistestausten perusteella konserni ei alaskirjannut liikearvoja tilikaudella 2018.

Arvonalentumistestausten yhteydessä suoritettiin herkkyyshanalyysi seuraaville muuttujille: myynti, bruttokateprosentti ja diskonttokorko. Myynnin pienentyminen enintään 3,8 prosentilla pitkän aikavälin ennusteisiin verrattuna ei altistaisi konsernia merkittäväälle liikearvon alaskirjausriskille. Bruttokateprosentin lasku 1,6 % -yksiköllä ei aiheuttaisi arvonalentumiskirjauksia silloin kun liiketoimintaennusteet pysyvät muilta osin muuttumattomina. Diskonttokoron nousu 3,6 % -yksiköllä ei myöskään johtaisi alaskirjauksiin. Esitetyt herkkyydet liittyvät liiketoimintasegmenttiin Uponor Infra, sillä sen liikearvo on herkempi liikearvon alaskirjausriskille. Johdon näkemys on, ettei edellä mainittujen teoreettisten skenaarioiden perusoletusten muutoksia tulisi tulkita osoituksena niiden toteutumisen todennäköisyydestä.

Konsernilla ei ole aktivoituja tuotekehitysmenoja.

11. Aineelliset hyödykkeet

2018 M€	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	17,4	163,9	410,9	62,3	31,7	686,2
Rakennemuutokset	-2,2	-7,1	-30,1	-2,8	-1,4	-43,6
Kurssierot	0,1	1,1	0,0	0,3	0,7	2,1
Lisäykset	1,0	5,6	33,8	4,1	7,8	52,4
Vähennykset	0,0	-1,5	-4,9	-1,8	0,0	-8,2
Siirrot erien välillä	0,7	-0,1	7,1	1,2	-8,9	0,0
Hankintameno 31.12.	17,0	161,9	416,8	63,3	29,9	688,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	3,1	86,1	298,9	45,7	0,2	434,0
Rakennemuutokset	-	-4,1	-25,0	-2,4	-	-31,5
Kurssierot	0,0	-0,3	-0,6	0,4	0,0	-0,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-1,1	-4,6	-1,8	-	-7,5
Tilikauden poisto	0,1	5,0	23,6	5,2	-	33,9
Siirrot erien välillä	-	-	0,2	0,0	-0,2	0,0
Arvon alentumiset	-	-	2,2	-	-	2,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	3,2	85,6	294,7	47,1	0,0	430,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	13,8	76,3	122,1	16,2	29,9	258,3
Tuotannon koneiden ja laitteiden tasearvo			109,9			
2017 M€	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	18,5	165,7	401,0	64,2	38,3	687,7
Rakennemuutokset	-	-	-	-	-	-
Kurssierot	-0,6	-6,9	-16,0	-2,5	-2,4	-28,5
Lisäykset	0,2	15,3	28,9	6,9	9,6	61,0
Vähennykset	-0,5	-12,4	-12,7	-6,2	0,0	-31,8
Siirrot erien välillä	-0,2	2,2	9,7	-0,1	-13,8	-2,2
Hankintameno 31.12.	17,4	163,9	410,9	62,3	31,7	686,2
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	3,1	93,9	300,1	49,7	-	446,8
Rakennemuutokset	-	-	-	-	-	-
Kurssierot	0,0	-1,9	-10,4	-1,9	0,0	-14,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,1	-11,6	-12,6	-6,0	-	-30,3
Tilikauden poisto	0,1	4,6	22,8	4,9	-	32,4
Siirrot erien välillä	-	0,8	-1,1	-1,0	-	-1,3
Arvon alentumiset	-	0,3	0,1	-	0,2	0,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	3,1	86,1	298,9	45,7	0,2	434,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	14,3	77,8	112,0	16,6	31,5	252,2
Tuotannon koneiden ja laitteiden tasearvo			100,8			

Vuoden 2018 käyttöomaisuuden lisäykset kohdistuivat pääosin Talotekniikka – Pohjois-Amerikan tuotantokapasiteetin lisäämiseen, johon kuului uuden tuotantolaitoksen avaaminen Minnesotaan, kesäkuussa 2018. Lisäykset sisältävät myös tuotantoon liittyviä investointeja Talotekniikka – Euroopan osalta Ruotsin ja Saksan tehtaissa sekä korvausinvestointeja ja investointeja laitteisiin ja tuotantolaitoksiin tehokkuuden kasvattamiseksi Uponor Infran osalta.

Vuoden 2017 käyttöomaisuuden lisäykset kohdistuivat Talotekniikka – Pohjois-Amerikan osalta tuotantokapasiteetin lisäämiseen,

Talotekniikka – Euroopan osalta uusiin koneisiin ja laitteisiin Ruotsin ja Saksan tehtaissa, sekä Uponor Infran osalta tuotannon tehostamiseen ja uudelleensijoittamiseen.

Keskeneräiset investoinnit olivat tilikauden 2018 tasepäivänä 29,9 miljoonaa euroa. Ne liittyvät pääasiassa Talotekniikka – Pohjois-Amerikan jo aloitettuun tuotantokapasiteetin lisäämiseen.

Vuoden 2018 rakennemuutoksiin sisältyvät Uponor Infran Pohjois-Amerikan liiketoiminnan sekä Zent-Frenger GmbH:n myynnit.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingosimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

2018 M€	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Muut	Rahoitusleasing- järjestelyt yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,7	11,1	0,7	12,5
Rakennemuutokset	-	-	-0,1	-0,1
Kurssierot	-	0,0	-	0,0
Hankintameno 31.12.	0,7	11,1	0,6	12,4
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	8,7	0,5	9,2
Rakennemuutokset	-	-	-0,1	-0,1
Kurssierot	-	0,1	-0,1	0,0
Tilikauden poisto	-	0,3	0,1	0,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	9,1	0,4	9,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,7	2,0	0,2	2,9
2017 M€	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Muut	Rahoitusleasing- järjestelyt yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,7	11,2	0,7	12,6
Rakennemuutokset	-	-	-	-
Kurssierot	-	-0,1	0,0	-0,1
Hankintameno 31.12.	0,7	11,1	0,7	12,5
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	8,4	0,4	8,8
Rakennemuutokset	-	-	-	-
Kurssierot	-	0,0	0,0	0,0
Tilikauden poisto	-	0,3	0,1	0,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	8,7	0,5	9,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,7	2,3	0,2	3,3

12. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

ME	Liite	IFRS 7 Käyvän arvon hierarkiataso	2018	2017
Pitkäaikaiset rahoitusvarat				
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Sähköjohdannaiset	14	1	1,0	0,4
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat				
Muut pitkäaikaiset saamiset	14		10,8	10,1
Muut osakkeet ja osuudet			0,2	0,2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat				
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Sähköjohdannaiset	16	1	1,5	0,1
Muut johdannaissopimukset	16	2	0,0	0,2
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Muut johdannaissopimukset	16	2	2,4	1,7
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat				
Myyntisaamiset ja muut saamiset	16		192,3	202,4
Rahavarat	17		38,1	107,0
Rahoitusvarat yhteensä			246,3	322,1

ME	Liite	IFRS 7 Käyvän arvon hierarkiataso	2018	2017
Pitkäaikaiset rahoitusvelat				
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat				
Korolliset velat	22		175,6	176,6
Lyhytaikaiset rahoitusvelat				
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Sähköjohdannaiset	23	1	0,0	0,1
Muut johdannaissopimukset	23	2	0,6	0,5
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Muut johdannaissopimukset	23	2	0,5	0,8
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat				
Korolliset velat	22		1,7	81,9
Ostovelat ja muut velat	23		98,2	105,4
Rahoitusvelat yhteensä			276,6	365,2

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvon katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. Rahoitusvarat ja -velat on jaettu IFRS 7 -standardin mukaisesti käyvän arvon hierarkioihin.

Uponor soveltaa hierarkiaa seuraavasti:

Sähköjohdannaiset on arvostettu pörssin markkinahintaan (Taso 1).

Valuutta- ja korkojohdannaiset on arvostettu yleisiltä markkinoilta saaduista hintatiedoista, sekä käyttämällä yleisesti tunnettuja arvostusmalleja (Taso 2).

13. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

M€	2018	2017
Hankintameno 1.1.	9,5	13,3
Osuus tilikauden tuloksesta	-4,7	-2,3
Lisäykset	8,1	-
Saadut osingot	-0,3	-0,2
Muuntoerot	1,1	-1,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	13,7	9,5

13. helmikuuta 2018 Uponor julkisti päätöksensä 10 miljoonan dollarin (8,1 miljoonan euron) lisäinvestoinnista Phyniin, joka on älykkäitä vesiratkaisuja kehittävä yhteisyritys Belkin International -yhtiön kanssa. Uponorin investoinnin kokonaismäärä nousi näin 21,6 miljoonaan euroon (25 miljoonaa dollaria), jolla Uponor sai amerikkalaisesta Phyn LLC:stä ja eurooppalaisesta Phyn Oy:stä 50 (37,5) prosentin omistusosuuden. Yhteisyrityksenä Phyn raportoidaan Uponorin tilinpäätöksessä pääomaosuusmenetelmällä.

Taloudellisen informaation yhteenveto yhteisyrityksistä

M€	2018	2017
Phyn		
Tuloslaskelma		
Liikevaihto	2,0	-
Tilikauden tulos	-7,3	-7,1
Tilikauden laaja tulos	-7,3	-7,1
Tase		
Pitkäaikaiset varat	22,1	21,1
Lyhytaikaiset varat	6,7	5,6
Oma pääoma	26,9	24,6
Lyhytaikaiset velat	1,8	2,2
Yllä olevat velat ja saamiset sisältävät		
Rahavarat	5,8	5,4
Konsernin osuus nettoveroista		
Nettovarat	26,9	24,6
Konsernin omistusosuus	50,0%	37,5%
Konsernin osuus nettovaroista	13,4	9,2

Konsernilla on lisäksi kaksi saksalaista osakkuusyhtiötä: Punitec GmbH ja Punitec Verwaltungs GmbH, joiden tasearvo on 0,3 (0,2) miljoonaa euroa. Punitec GmbH maksoi 0,3 (0,2) miljoonaa euroa osinkoa Uponorille vuoden 2018 tuloksestaan.

14. Pitkäaikaiset saamiset

M€	2018	2017
Muut lainasaamiset	0,3	0,3
Johdannaissopimukset	1,0	0,4
Muut saamiset	10,5	9,8
Yhteensä	11,8	10,5

Muihin pitkäaikaisiin saamisiin sisältyy 9,7 (9,2) miljoonan euron saamiseksi kirjatut sulkutilin rahavarat, jotka liittyvät tuomioistuinten hyväksymään ryhmäkanteiden sovintoratkaisuun Yhdysvalloissa vuonna 2015.

15. Vaihto-omaisuus

M€	2018	2017
Aineet ja tarvikkeet	22,5	21,3
Puolivalmiit tavarat	20,0	17,2
Valmiit tuotteet/tavarat	105,4	94,2
Yhteensä	147,9	132,7

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO -periaatteen mukaan laskettuun hankintamenuun tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan. Tilikaudella kuluksi kirjattiin romutuksia ja alaskirjauksia 3,1 (4,7) miljoonaa euroa.

16. Lyhytaikaiset saamiset

M€	2018	2017
Myyntisaamiset	168,5	171,8
Sopimukseen perustuvat omaisuuserät	2,5	7,7
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	8,2	19,5
Ennakkomaksut ja siirtosaamiset	2,1	3,4
Johdannaissopimukset	3,9	2,0
Muut saamiset	21,3	22,9
Yhteensä	206,5	227,3

Konsernin arvion mukaan muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuvien saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa.

Myyntisaamiset eivät ole korollisia, ja niiden maksuehdot vaihtelevat markkina-alueesta ja olosuhteista riippuen. Sopimukseen perustuvat omaisuuserät kirjataan palvelujen myynnistä ja projektiliiketoiminnasta saaduista tuotoista. Sopimukseen perustuvien omaisuuserien väheneminen johtuu Zent-Frenger GmbH:n liiketoiminnan myynnistä.

Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedoissa 26 Rahoitusriskien hallinta.

17. Rahavarat

M€	2018	2017
Käteisvarat ja pankkitalletukset	32,1	96,6
Lyhytaikaiset sijoitukset (1–3kk)	6,0	10,4
Yhteensä	38,1	107,0

18. Oma pääoma

Uponor Oyj:n osakepääoma oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944 koko vuoden 2018 ajan. Kullakin osakkeella on yhtiökokouksessa yksi ääni. Osakkeella ei ole nimellisarvoa, eikä osakeyhtiölain lisäksi muita vähittäis- tai enimmäisosakepääomavaatimuksia. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Vuoden 2018 alussa yhtiön hallussa oli 59 121 omaa osaketta yhteisarvoltaan 0,4 miljoonaa euroa. Kauden aikana 14 365 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta siirrettiin yhtiön johdolle osana vuosien 2015–2017 kannustinohjelmaa. Uponor hankki kauden aikana 200 000 omaa osaketta Nasdaq Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä hankintahetken markkinahintaan, keskihintaan 9,6 euroa osakkeelta. Vuoden 2018 lopussa yhtiön hallussa oli 244 756 omaa osaketta yhteisarvoltaan 2,2 miljoonaa euroa. Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet on hankittu 17.11.–5.12.2008 ja 26.10.–2.11.2018 välisenä aikana. Takaisinoston peruste oli osakkeiden käyttö vastikkeena yhtiön osakesidonnaisissa kannustinohjelmissa. Omat osakkeet esitetään edellisten tilikausien voittovarojen vähennyksenä. Tilinpäätöksessä omilla osakkeilla ei ole tasearvoa.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (SVOP) sisältää oman pääoman luonteiset sijoitukset, ja suojausrahastoon kirjataan suojauslaskennassa olevien johdannaisten käyvän arvon muutokset.

Muut rahastot sisältävät paikallisten lakien vaatimat rahastot.

19. Laskennalliset verot

M€	2018	2017
Laskennalliset verosaamiset		
Varaston sisäinen kate	0,3	0,3
Varaukset	4,9	5,5
Käyttämättömät verotappiot	3,3	4,3
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,2	0,3
Työsuhde-etuudet	2,2	3,4
Myytävisissä olevien sijoitusten ja johdannaissopimusten arvostaminen	0,1	0,1
Muut väliaikaiset erot	7,0	9,1
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	18,0	23,0
Netotettu laskennallisesta verovelasta	-8,9	-12,6
Laskennalliset verosaamiset, netto	9,1	10,4

M€	2018	2017
Laskennalliset verovelat		
Poistoero ja verottamattomat varaukset	15,9	12,2
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,1	0,1
Myytävisissä olevien sijoitusten ja johdannaissopimusten arvostaminen	0,8	0,3
Muut väliaikaiset erot	4,4	8,0
Laskennalliset verovelat yhteensä	21,2	20,6
Netotettu laskennallisesta verosaamisesta	-8,9	-12,6
Laskennalliset verovelat, netto	12,3	7,9

M€	2018	2017
Laskennalliset verosaamiset		
1.1.	10,4	11,6
Kirjattu tulosvaikutteisesti	-1,5	-0,9
Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	0,4	0,0
Kirjattu omaan pääomaan	-0,1	-0,1
Kurssierot	0,0	-0,2
Ostetut / myydyt liiketoiminnot	-0,1	0,0
31.12.	9,1	10,4

M€	2018	2017
Laskennalliset verovelat		
1.1.	7,9	11,8
Kirjattu tulosvaikutteisesti	4,9	-3,8
Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	0,4	0,3
Kirjattu omaan pääomaan	0,1	0,1
Kurssierot	0,2	-0,5
Ostetut / myydyt liiketoiminnot	-1,2	0,0
31.12.	12,3	7,9

Konserni on kirjannut laskennallisen verosaamisen niistä vahvistetuista tappioista, jotka voidaan todennäköisesti hyödyntää tulevina vuosina saman valtion alueella syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Konsernilla oli 31.12.2018 verotuksellisia nettotappioita 15,1 (19,4) miljoonaa euroa, joista yhtiö on kirjannut laskennallista verosaamista. Vuonna 2018 taseeseen on jätetty kirjaamatta 25,0 (26,3) miljoonan euron arvosta verotuksessa vahvistettuja tappioita, joiden käyttöön liittyy epävarmuutta ja joista ei siksi ole kirjattu laskennallista verosaamista. Tappioista 0,3 miljoonaa euroa vanhenee vuoden 2019 aikana.

Konserni laskee Suomen ulkopuolisten yritysten jakamattomista voittovaroista laskennallisen verovelan mikäli niiden kotiuttamisesta seuraisi verokuluja. Konserni laskee verovelan ainoastaan siltä osin, kun voittovaroja ei ole tarkoitus pysyvästi sijoittaa uudelleen kyseiseen liiketoimintaan.

20. Työsuhde-etuuksiin liittyvät veloitteet

Konsernilla on useita eläkejärjestelyjä työntekijöiden eläketurvan kattamiseksi. Eläketurva perustuu kunkin maan paikalliseen lainsäädäntöön ja vakiintuneeseen käytäntöön. Konsernilla on sekä maksu- että etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä, jotka perustuvat vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin tai vakuutusmatemaattisiin laskelmiin. Vakuutusma-

temaattiset laskelmat on tehty konsernin ulkopuolisten auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen toimesta. Vakuutusmatemaattisten eläke-vastuulaskelmien diskonttokorkokanta määräytyy yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinakorkojen tai valtion pitkäaikaisten velkasitoumusten korkojen perusteella. Käytetty diskonttokorko on maakohtainen. Eläke-edut määräytyvät yleensä perustuen työvuosien määrään sekä loppupalkkaan. Suurin osa konsernin etuspohjaisista järjestelyistä on Saksassa ja Ruotsissa. Niiden osuus on noin 98 % etuspohjaisten järjestelyjen konsernitaseseen kirjatusta velvoitteesta. Etuspohjaiset järjestelyt Saksassa ja Ruotsissa ovat rahastoimattomia ja ne liittyvät eläkkeisiin. Järjestelyt on suljettu uusilta jäseniltä. Eläkkeet kertyvät nykyisin maksupohjaisten järjestelyjen kautta.

M€	2018	2017
Työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvät velvoitteet:		
- Etuspohjaiset eläkejärjestelyt	18,1	22,8
Muut pitkäaikaiset työsuhte-etuudet	1,5	1,5
Yhteensä	19,6	24,3

Eläkevelvoitteet ja muut etuspohjaiset velvoitteet

M€	2018	2017
Työsuhte-etuuksiin liittyvien saatavien ja velvoitteiden täsmäytys		
Etuspohjaisista järjestelyistä johtuva velvoite	18,1	31,5
Varojen käypä arvo	-	-8,7
Nettovelka taseessa	18,1	22,8

Tuloslaskelman kulut

Tilikauden työsuorituksen liittyvät menot	0,4	0,5
Korkomenot	0,4	0,6
Takautuvaan työsuorituksen perustuvat menot	0,0	-0,2
Yhteensä	0,8	0,9

Tuloslaskelmaan kirjatut kulut toiminnoittain

Hankinta ja valmistus	0,2	0,4
Varastointimenot	0,0	0,1
Myynti ja markkinointi	0,1	0,1
Hallinto	0,5	0,3
Yhteensä	0,8	0,9

Velvoitteen nykyarvon muutos

Velvoite 1.1.	31,5	33,0
Liiketoiminnan myynnit	-13,9	0,0
Työsuorituksesta johtuvat menot	0,4	0,3
Korkomenot	0,6	0,9
Uudelleen arvostukset	1,5	0,8
Suoritukset	0,0	-1,2
Kurssierot	-0,8	-1,0
Maksetut etuudet	-1,2	-1,3
Velvoite 31.12.	18,1	31,5

M€	2018	2017
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutos		
Varojen käypä arvo 1.1.	8,7	9,9
Liiketoiminnan myynnit	-9,0	-
Korkotuotot	0,2	0,3
Uudelleen arvostukset	0,0	0,2
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	1,5	1,4
Liiketoimintojen yhdistämiset	0,0	-1,2
Kurssierot	-0,2	-0,6
Maksetut etuudet	-1,2	-1,3
Varojen käypä arvo 31.12.	-	8,7

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin, käypä arvo ja % järjestelyyn kuuluvista varoista

M€	2018		2017	
	Käypä arvo	%	Käypä arvo	%
Omanpääoman ehtoinen instrumentti	-	-	5,3	60,0
Velkainstrumentti	-	-	3,5	40,0
Yhteensä	-	-	8,8	100,0

Järjestelyyn kuuluvien nettovelkojen (varojen) jakautuminen maittain

	Saksa		Ruotsi		Kanada		Muut maat	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Etuspohjaisista järjestelyistä johtuva velvoite	10,4	10,7	7,4	6,8	-	13,7	0,3	0,3
Varojen käypä arvo	-	-	-	-	-	8,8	-	-
Nettovelka (varat)	10,4	10,7	7,4	6,8	-	5,0	0,3	0,3

Käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset

	Saksa		Ruotsi		Kanada		Muut maat	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Diskonttokorko, %	1,9	1,8	2,3	2,3	n/a	3,5	1,6–	1,8–
Palkankorotus-oletus, %	3,0	3,0	n/a	n/a	n/a	3,0	n/a	n/a–
Eläkkeiden korotusoletus, %	1,7	1,5	2,0	1,5	n/a	n/a	n/a–	0,1–

Herkkyysanalyysi diskonttokorolle
 Nousu 0,5 %
 Lasku 0,5 %

Vaikutus velan määrään
 Keskimäärin 6 % lasku
 Keskimäärin 7 % nousu

Konserni ennakoi maksavansa etuspohjaisiin järjestelyihin 0,9 (1,9) miljoonaa euroa vuonna 2019.

Seuraavassa taulukossa on esitetty eläkevelvoitteiden oletettu maturiteettianalyysi:

Eläkevelvoitteen maturiteetti	2019	2020	2021	2022	2023	2024–
Oletetut eläkemaksut	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	4,5

21. Varaukset

M€	Takuuvaraukset	Ympäristökuluvaraukset	Uudelleenjärjestelyvaraukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2018	12,2	2,3	0,9	13,5	28,9
Rakennemuutokset	-0,8	-	-	-0,2	-1,0
Muuntoero	0,3	-	0,0	0,2	0,5
Varausten lisäykset	5,2	-	3,3	2,9	11,4
Käytetyt varaukset	-4,0	-0,1	-0,6	-4,7	-9,4
Käyttämättömien varausten peruutukset	-0,1	-	0,0	-0,1	-0,2
Varaukset 31.12.2018	12,8	2,2	3,6	11,6	30,2
Lyhytaikaiset varaukset	11,6	0,3	3,6	9,5	25,0
Pitkäaikaiset varaukset	1,2	1,9	-	2,1	5,2
Yhteensä	12,8	2,2	3,6	11,6	30,2

Takuuvaraukset olivat tilikauden lopulla 12,8 (12,2) miljoonaa euroa. Takuuvaraukset perustuvat aikaisempien vuosien kokemuksiin viallisista tuotteista tarkoituksena varautua takuukorjauksista tulevaisuudessa syntyviin kuluihin. Takuuajat poikkeavat eri maissa lainsäädännöstä ja kauppatavoista riippuen. Muut varaukset sisältävät laajennetun takuuvarauksen Uponorin keltaisesta messingistä valmistettujen ja Yhdysvalloissa myytyjen liitinten mahdollisen rikkoutumisen varalta. Laajennettu takuu liittyy tuomioistuinten hyväksymiin sovinto-ehdoin ryhmäkanteiden sovintoratkaisussa 17.12.2015.

Uudelleenjärjestelyvarausten lisäykset liittyvät pääasiallisesti Aasian toimintojen lopettamiseen.

Ympäristövaraus oli tilikauden lopulla 2,2 (2,3) miljoonaa euroa ja se liittyy pääosin vuonna 2004 myytyyn Suomen kiinteistöliiketoimintaan.

22. Korolliset velat

M€	2018	2017
Pitkäaikaiset korolliset velat		
Lainat rahoituslaitoksilta	171,8	172,0
Rahoitusleasingvelat	3,7	4,4
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	0,1	0,2
Yhteensä	175,6	176,6

Lyhytaikaiset korolliset velat

Lainat rahoituslaitoksilta	0,1	0,6
Joukkovelkakirjalainan lyhytaikainen osuus	-	80,0
Rahoitusleasingvelat	0,8	0,8
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	0,8	0,5
Yhteensä	1,7	81,9

M€	2018	2017
Rahoituksesta johtuvien velkojen alku- ja loppusaldojen täsmäytys		
Korolliset velat 1.1.	258,5	175,8
Rahavirroista syntyvät muutokset	-80,9	83,0
Kurssierot	-0,3	-0,3
Korolliset velat 31.12.	177,3	258,5

M€	2020	2021	2022	2023	2024–
Pitkäaikaisten korollisten velkojen erääntymisajat					
Lainat rahoituslaitoksilta	0,1	70,1	100,1	0,1	1,4
Rahoitusleasingvelat	0,9	2,8	0,0	0,0	0,0
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	0,1	0,0			
Yhteensä	1,1	72,9	100,1	0,1	1,4

M€	2018	2017
Korollisten velkojen korkokannan painotettu keskiarvo, % p.a.		
Lainat rahoituslaitoksilta	0,79	0,79
Joukkovelkakirjalaina	-	1,78
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	0,88	0,92

Kesäkuussa 2018 erääntyi suuruudeltaan 80 miljoonan euron määräinen joukkovelkakirjalaina, joka oli laskettu liikkeelle 2011. Ko. Joukkovelkakirja maksettiin pois vuoden 2017 lopussa nostetulla 100 miljoonan euron lainalla, joka erääntyy vuoden 2022 lopussa. Vuonna 2016 konserni otti yritysostoihin ja yhteisyrityksen perustamiseen liittyvien toimintojen rahoittamiseksi 50 miljoonan euron lainan ja 20 miljoonan euron lainan, molempien lainojen laina-aika on viisi vuotta. Pitkäaikaisten lainojen pääomasta on €70 miljoonaa suojattu rahoitusinstrumentein.

Tilinpäätöspäivänä konsernilla ei ollut liikkeeseen laskettuja yritystodistuksia.

M€	2018	2017
Rahoitusleasingvelat		
Vähimmäisleasingmaksut		
Alle 1 vuosi	1,0	1,1
1–5 vuotta	3,9	4,8
Yli 5 vuotta	0,0	0,0
Yhteensä	4,9	5,9
Tulevat rahoituskulut	0,4	0,7
Rahoitusleasingvastuut – vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo	4,5	5,2
Vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo		
Alle 1 vuosi	0,8	0,8
1–5 vuotta	3,7	4,4
Yli 5 vuotta	0,0	0,0
Yhteensä	4,5	5,2

Konsernin rahoitusleasing sopimukset kohdistuvat pääasiassa toimito-, tehdas- ja varastorakennuksiin. Konsernin rahoitusleasing sopimusten aktivoituiden kustannukset 31.12.2018 olivat 3,0 (3,3) miljoonaa euroa, jotka sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Näiden aktivointien poistot olivat vuonna 2018 yhteensä 0,4 (0,4) miljoonaa euroa. Yhteenlasketut leasingmaksut vuonna 2018 olivat 1,0 (1,1) miljoonaa euroa, johon sisältyi korkokustannusta 0,3 (0,4) miljoonaa euroa.

Merkittävin leasingvastuu on muodostunut rahoitusleasing sopimuksesta, joka solmittiin vuonna 1999, liittyen toimito- ja tehdasrakennuksiin Saksassa. Tilikaudella 2018 ei tehty uusia merkittäviä rahoitusleasing sopimuksia.

23. Lyhytaikaiset velat

M€	2018	2017
Ostovelat	72,0	76,8
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	6,1	5,8
Siirtovelat	86,5	79,9
Saadut ennakot	0,7	0,9
Sopimukseen perustuvat velat	1,0	4,1
Johdannais sopimukset	1,1	1,4
Muut lyhytaikaiset velat	26,2	28,6
Yhteensä	193,6	197,5

Sopimukseen perustuvat velat kirjataan palveluiden myynnistä ja projektiliiketoiminnasta saatujen tuottojen perusteella. Kaikki projektit ovat toteutuneet vuoden aikana. Sopimukseen perustuvien velkojen väheneminen johtuu Zent-Frenger GmbH:n liiketoiminnan myynnistä.

M€	2018	2017
Siirtovelat		
Henkilökulut	41,0	38,1
Bonukset	23,4	18,0
Verot	0,5	0,7
Korot	0,5	0,3
Muut	21,1	22,8
Yhteensä	86,5	79,9

24. Vastuusitoumukset, ehdolliset varat ja velat

M€	2018	2017
Investointisitoumukset	7,4	12,4
Muut sitoumukset	0,0	0,8

- Omien velkojen puolesta annetut vakuudet

Annetut pantit	0,1	0,1
Kiinnitykset	1,9	2,1
Takaukset	0,6	5,6

- Tytäryhtiöiden puolesta annetut vakuudet

Takaukset	27,3	29,4
-----------	------	------

Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellämainittuihin lukuihin.

Annetut pantit	0,1	0,1
Kiinnitykset	1,9	2,1
Takaukset	27,9	34,9
Yhteensä	29,9	37,1

Vastuusitoumukset on esitetty parhaan arvion mukaan vastuun määrästä.

Uponor Oyj ja sen tytäryhtiö Uponor Business Solutions Oy saivat 13. syyskuuta 2017 korkeimmasta hallinto-oikeudesta päätökset valitukseen, jotka Uponor jätti tammikuussa 2016. Valitus koski konserniverokeskuksen vuonna 2011 tekemiä verotuksen oikaisupäätöksiä. KHO:n Uponor Oyj:tä koskeva päätös alensi yhtiön verovuosien 2005–2007 verotettaviin tuloihin lisätyn ja perimättä jätetyn palvelumaksujen voittomarginaalin seitsemästä prosentista kolmeen prosenttiin. Myös yhtiölle määrättyjen verojen, viivekorkeiden ja veronlisäysten määriä alennettiin. Uponorin tytäryhtiön Uponor Business Solutions Oy:n verovuotta 2005 koskevat jälkiverotuspäätökset kumottiin. Verovuosien 2006–2009 osalta Uponor Business Solutions Oy:n veloittamien palvelumaksujen markkinaehtoisten määrien selvittäminen palautui Verohallinnolle.

Verohallinto antoi 29. elokuuta 2018 päätöksensä Uponor Business Solutions Oy:n verovuosina 2006–2009 veloittamien palvelumaksujen markkinaehtoisten määrien selvittämisestä. Verohallinnon selvityksen mukaisesti Uponor Business Solutions Oy:lle ei lisätä verotettavaa tuloa, koska yhtiön alkuperäinen hinnoittelumalli ei sisällä olennaista poikkeamaa markkinaehtoperiaatteesta. Verohallinnon päätöksen johdosta Uponorin vuonna 2011 kirjaamat verot, veronlisäykset ja viivekorot, yhteensä noin 11,4 miljoonaa euroa sekä palautuskorot, maksettiin takaisin yhtiölle.

Uponor on mukana useissa oikeusprosesseissa eri maissa. Konsernin tämän hetkisen näkemyksen mukaan näillä oikeusprosesseilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernin tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

25. Muut vuokrasopimukset

M€	2018	2017
Vastaiset vähimmäisvuokrat		
Alle 1 vuosi	12,9	12,4
1–5 vuotta	26,9	24,6
Yli 5 vuotta	11,0	7,0
Yhteensä	50,8	44,0

Konserni on vuokrannut käyttöönsä toimisto- ja varastorakennuksia erityyppisin vuokrasopimuksin. Lisäksi muut käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, jotka eivät ole rahoitusleasingsopimuksia, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Niiden vuokrat merkitään kuluiksi vuokra-ajan kuluessa.

26. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa riittävä maksuvalmius kustannustehokkaasti sekä minimoida rahoitusmarkkinoiden epävarmuustekijöistä aiheutuvat haitalliset vaikutukset konsernin tuloskehitykseen. Rahoitusriskien hallinnan yleiset toiminta-periaatteet on määritelty konsernin hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa.

Käytännön tasolla konsernin Rahoituskomitea ohjaa ja valvoo rahoitusriskien käytännön hallintaa. Sen puheenjohtajana toimii konsernin toimitusjohtaja, ja muina jäseninä konsernin talousjohtaja sekä rahoitus- ja riskienhallintajohtaja. Riskien hallinnassa käytetään vain rahoitusinstrumentteja, joiden markkina-arvoa ja riskiprofiilia voidaan seurata luotettavasti ja keskeytyksettä. Suojaustransaktiot toteutetaan konsernin johdon hyväksymien kirjallisten riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti muun muassa valuutta-, korko-, likviditeetti- ja vastapuoliriskien osalta.

Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernin sisäisenä pankkina toimivaan emoyhtiön rahoitustoimintoon, jonka tehtävänä on tunnistaa, arvioida ja suojata konsernin rahoitusriskit. Rahoitustoiminto huolehtii myös konsernin varain- ja riskienhallintaan liittyvien transaktioiden suorittamisesta ulkoisilla markkinoilla sekä palvelee liiketoimintayksiköitä rahoituksen eri osa-alueilla.

Valuuttakurssiriski

Toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin eri valuuttojen välisille valuuttariskeille, joita syntyy muun muassa valuuttamääräisten myyntisaatavien ja ostovelkojen, konsernin sisäisen kaupankäynnin sekä valuuttamääräisten lainojen, talletusten ja pankkitiliasaldojen seurauksena. Konsernin suojauspolitiikan mukaisesti tytäryhtiöt suojaavat kaikki merkittävät transaktioriskinsä konsernin sisäisillä valuuttater-

miinisopimuksilla. Rahoitustoiminto vastaa nettovaluuttaposition arvioinnista ja position suojaamisesta ulkoisilla valuuttamarkkinoilla. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiallisesti valuuttatermiineitä ja -optioita. Yksittäiset valuuttajohdannaissopimukset ovat kestoltaan korkeintaan vuoden pituisia.

Konsernin tytäryhtiöt arvioivat kuukausittain valuuttamääräisiä kassavirtojaan seuraavien 12 kuukauden jaksoissa ja suojaavat konsernin suojauspolitiikan mukaisen osan valuuttamääräisistä nettokassavirroistaan. Euron lisäksi keskeiset laskutusvaluutat olivat Yhdysvaltain dollari (USD), Ruotsin kruunu (SEK), Kanadan dollari (CAD) ja Tanskan kruunu (DKK). Nämä valuutat muodostivat noin 63,4 (62,1) prosenttia konsernin ulkoisista myyntisaamisista 31.12.2018. Konsernin oma tuotanto ja siitä syntyvät kustannukset Yhdysvalloissa ja Ruotsissa tasapainottavat merkittävästi valuuttamääräistä transaktioriskiä ko. yksiköiden paikallisen myynnin osalta.

Konsernin valuuttariskipositio 31.12.2018

	EUR CAD	EUR SEK	USD CAD	EUR NOK	EUR DKK	Yhteensä
Valuutta, M€						
Positio ennen suojauksia	-9,7	15,4	-5,2	2,5	6,1	9,1
Valuuttasuojaukset	0,0	-31,5	15,5	-9,7	4,7	-21,0
Nettopositio	-9,7	-16,1	10,3	-7,2	10,8	-11,9

Herkkyysanalyysi (+/-10 %)

	EUR CAD	EUR SEK	USD CAD	EUR NOK	EUR DKK	Yhteensä
Valuutta, M€						
Tuloslaskelma	1,0	1,6	1,0	0,7	1,1	5,4

Konsernin valuuttariskipositio 31.12.2017

	EUR USD	EUR SEK	USD CAD	EUR GBP	EUR DKK	Yhteensä
Valuutta, M€						
Positio ennen suojauksia	99,0	14,8	-1,3	3,8	7,1	123,4
Valuuttasuojaukset	-110,5	-29,9	13,6	-8,3	4,1	-131,0
Nettopositio	-11,5	-15,1	12,4	-4,4	11,1	-7,5

Herkkyysanalyysi (+/-10 %)

	EUR USD	EUR SEK	USD CAD	EUR GBP	EUR DKK	Yhteensä
Valuutta, M€						
Tuloslaskelma	1,2	1,5	1,2	0,4	1,1	5,4
Oma pääoma (muuntoerot)	1,3					1,3

Esitetty valuuttapositio sisältää ainoastaan rahoitusinstrumentit IFRS 7 määritelmien mukaisesti. Positio on vieraan valuutan määraisten rahoitusvarojen ja -velkojen summa tilinpäätöspäivänä. Positio ei sisällä nettoinvestoinneiksi luokiteltuja sisäisiä lainoja eikä ennustet-

tuja myyntejä ja ostoja, joita ei ole vielä kirjattu taseeseen saamisiksi tai veloiksi. Taulukossa esitetty valuuttariskin herkkyysoanalyysi arvioi 10 prosentin valuuttakurssimuutoksen euromääräisen vaikutuksen valuuttapareittain tuloslaskelmaan ja taseeseen.

Konserni altistuu valuuttakurssivaihteluista aiheutuvalla translaatio-riskille, kun euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden valuuttamääräiset varat ja velat muunnetaan konsernin raportointivaluutan määräiseksi. Merkittävimmät valuuttamääräiset tase-erät kohdistuvat Yhdysvaltain dollariin (USD). Translaatio-riski vaikuttaa taseen muutosten kautta kirjanpidolliseen tulokseen ja tunnuslukuihin, mutta ei kassavirtoihin. Konsernin suojauspolitiikan mukaisesti euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata. Poikkeuksen muodostavat valuuttamääräisten sisäisten lainojen pääomat, jotka suojataan kokonaisuudessaan.

Korkoriski

Konserni altistuu korkoriskille markkinakorkojen muutosten vaikutuksessa rahoituskustannuksiin ja aiheuttaessa muutoksia tase-erien arvoihin. Rahoitustoiminto vastaa korkoriskin hallinnasta rahoituspolitiikan määrittämässä puitteissa tavoitteenaan korkoposition tasapainottaminen ja korkokulujen optimoiminen.

Korkoriskien hallitsemiseksi lainanotto hajautetaan kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin luottoihin. Tällä hetkellä kaikki ulkoiset lainat ovat vaihtuvakorkoisia. Korkoposition korkosidonnaisuusajakaava säädellyään lainojen korkojaksojen valinnoilla. Myös johdannaisinstrumentteja kuten koronvaihtosopimuksia, korkotermiinejä ja korko-optioita voidaan käyttää. Rahoitustoiminnon tehtäviin kuuluu myös huolehtia muun muassa ulkoisten rahoituserien sekä niillä rahoitettujen tase-erien ajallisesta vastaavuudesta. Konsernin lyhyet rahamarkkina-sijoitukset altistavat sen rahavirran korkoriskille, mutta ko. sijoitusten vaikutus ei ole kokonaisuuden kannalta merkittävä.

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7 -standardin tarkoittama herkkyyso markkinakorkojen muutoksesta on seuraava: markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön nousun tai laskun vaikutus ennen veroja tuloslaskelmaan on $-/+ 1,7$ ($-/+1,4$) miljoonaa euroa ja omaan pääomaan $+/- 1,4$ ($+/-1,3$) miljoonaa euroa. Tuloslaskelmaan vaikuttava korkopositio sisältää vaihtuvakorkoiset rahoitusvelat ja -saamiset, sekä koronvaihtosopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Vaikutus omaan pääomaan syntyy suojauslaskennan piirissä olevan koronvaihtosopimuksen käyvän arvon muutoksen vaikutuksesta.

Likviditeetti- ja jälleerahoitusriski

Likviditeetti- ja jälleerahoitusriski syntyy, kun yritys ei pysty rahoittamaan toimintaansa luottokelpoisuuttaan vastaavilla ehdoilla tai lainkaan. Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman ja riittävien luottolimiittireservien avulla sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa erilaisia rahoitusmuotoja useista eri lähteistä. Konsernin maksuvalmiutta hallitaan tehokkaiden kassanhallintaratkaisuiden avulla sekä sijoittamalla kassavaroja ainoastaan matalan riskin kohteisiin, jotka ovat nopeasti ja selkeään markkinahintaan muunnettavissa käteisvaroiksi.

Rahoitustoiminto koordinoi konsernin vieraan pääoman hankinnan emoyhtiön kautta. Poikkeustapauksissa eli lähinnä käytännöllisyys- ja lainsäädännöllisistä syistä rahoitustoiminto voi toteuttaa yksittäisten tytäryhtiöiden nimissä paikallisia käyttöpääomaliimiteitä tai muita luottojärjestelyjä, joiden takaajana toimii konsernin emoyhtiö.

Merkittävimmät voimassa olevat rahoitusjärjestelyt 31.12.2018 olivat:

- 50 miljoonan euron bilateraali pankkilaina, joka eräännyy vuonna 2021
- 20 miljoonan euron bilateraali pankkilaina, joka eräännyy vuonna 2021
- 100 miljoonan euron bilateraali pankkilaina, joka eräännyy vuonna 2022
- Neljä komittoitua, pankkeja sitovaa luottolimiittia, joiden määrä on yhteensä 200 miljoonaa euroa, joista 100 miljoonaa euroa eräännyy vuonna 2021 ja 100 miljoonaa euroa 2022.

Kahdenvälisiä komittoituja luottolimiittejä ei käytetty raportointikaudella.

Näiden lisäksi konsernilla on yhteensä 34,9 miljoonaa euron tililiimitit sekä 150 miljoonan euron suuruinen kotimainen yritystodistusohjelma. Raportointikauden päättyessä Uponorin yritystodistuksia ei ollut liikkeeseen laskettuina, eikä tililiimiteitä ole käytössä.

Raportointikauden päättyessä konsernilla oli 38,1 (107,0) miljoonaa euroa rahavaroja.

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat sopimukseen perustuen 31.12.2018

M€	2019	2020	2021	2022	2023–
Joukkovelkakirjalaina	-				
Lainat rahoituslaitoksilta	1,9	1,6	71,3	100,9	1,7
Rahoitusleasingvelat	1,0	1,0	2,9		
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	0,1	0,1			
Käytössä olevat pankkitilien luottolimiitit	0,0				
Ostovelat	72,0				

Johdannaisopimukset

Valuuttajohdannaiset					
- suoritettavat rahavirrat	268,1				
- saatavat rahavirrat	270,0				
Korkojohdannaiset *)	-	0,2	0,3	0,3	
Sähköjohdannaiset *)	0,0				
*) suojauslaskennassa					

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat sopimukseen perustuen 31.12.2017

M€	2018	2019	2020	2021	2022–
Joukkovelkakirjalaina	80,7				
Lainat rahoituslaitoksilta	1,7	1,4	1,5	71,3	102,8
Rahoitusleasingvelat	1,1	1,0	1,0	2,8	
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	0,1	0,2			
Käytössä olevat pankkitilien luottolimiitit	0,5				
Ostovelat	76,8				

Johdannaisopimukset

Valuuttajohdannaiset					
- suoritettavat rahavirrat	204,3				
- saatavat rahavirrat	205,5				
Korkojohdannaiset *)	0,5	-	0,2	0,3	0,3
Sähköjohdannaiset *)	0,1	0,0			
*) suojauslaskennassa					

Vastapuoli- ja luottoriski

Rahoitusinstrumentteihin liittyvä vastapuoliriski on määritelty riskiksi siitä, että vastapuoli ei kykene tai ei ole halukas täyttämään tehdyn sopimuksen mukaisia velvoitteitaan.

Vastapuoliriskin minimoimiseksi konsernin kassavaroja sijoitetaan ja johdannaissopimuksia tehdään ainoastaan konsernin luottokelpoisuusehdot täyttävien vastapuolien kanssa. Konsernin normaalissa liiketoiminnassa ei tilikauden aikana aiheutunut merkittäviä luottotappioita. Konsernin vastapuoliriskin enimmäismäärä on rahoitusvarojen kirjanpitoarvo 31.12.2018.

Konsernin myyntisaatavien luottoriskikeskittymää pienentää laaja ja maantieteellisesti jakautunut asiakaskunta. Asiakaskohtaisia luottolimiittejä sekä heidän taloudellista tilaansa seurataan säännöllisesti. Myyntisaatavat luottovakuutetaan soveltuvin osin. Konsernin luottotappiovarauksen arviointi perustuu myyntisaamisten koko voimassaolojalta odotettavissa oleviin luottotappioihin IFRS 9 standardin mukaisesti. Konserni on analysoinut yksittäiset saamiset, joiden osalta oikeusprosessit ovat kesken ja konserni on päättänyt olla yhdistämättä kyseisiä saamia odotettuun luottotappiovarusmatriisiin. Konsernin luottotappiovaraus muodostuu yksittäisten tapauksien luottotappiovarauksista ja laskennallisesta odotetusta luottotappiosta. Luottotappion arviointiin sovelletaan yksinkertaistettua varusmatriisia. Odotettu luottotappion määrä kussakin ikäryhmässä perustuu kirjattuihin historiallisiin luottotappioihin, jonka lisäksi konserni on ennakoinut luottotappioiden kasvavan ja huomionut muutokset luottotappiotodennäköisyyksissä.

	2018			2017
	Myyntisaamiset, M€	Luottotappion todennäköisyys, %	Oletettu luottotappio, M€	
Myyntisaamisten ikäjakauma				
Erääntymättömät	148,6	0,1%	0,2	145,4
Erääntyneet 1–30 päivää	14,3	0,1%	0,0	16,7
Erääntyneet 31–60 päivää	2,0	1,7%	0,0	3,0
Erääntyneet 61–90 päivää	1,2	10,0%	0,1	2,2
Erääntyneet yli 90 päivää	2,4	11,0%	0,3	4,5
Yhteensä	168,5		0,6	171,8
Luottotappiovaraus perustuen yksittäistapauksien analyysiin			2,1	
Yhteensä			2,7	

Hintariski

Konserni altistuu raaka-aineiden, kuten muovin, alumiinin, kuparin ja sinkin, sekä sähkön hintariskille liiketoiminnassaan. Raaka-aineiden hintariskiä suojataan pitkällä kiinteähintaisilla toimitussopimuksilla aina kun se on taloudellisesti järkevää. Metallien hintariskin osalta myös johdannaissopimuksia voidaan käyttää täydentämään kiinteähintaisia sopimuksia. Käytettävät johdannaissopimukset ovat LME-pohjaisia (London Metal Exchange) ja jälkimarkkinakelpoisia. Metallin hintariskin suojausten johdannaissopimukseen ei sovelleta suojauslaskentaa.

Rahoitustoiminto vastaa suojaustoimenpiteistä sähkön hintariskin hallinnoimiseksi Pohjoismaissa konsernin sähkösuojauspolitiikassa määriteltyjen puitteiden mukaisesti. Suojaustavoitteet saavutetaan pääasiallisesti käyttämällä sähköjohdannaissopimuksia. Sähköjohdannaissopimukseen sovelletaan suojauslaskentaa.

Alla olevassa taulukossa esitetään avoinna olevien sähköjohdannaisten herkkyys sähkön hintamuutoksille, jos sähkön markkinahinta nousisi tai laskisi 10 % muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina. Luvut on esitetty ennen verojen vaikutusta. Käypään arvoon kirjattavat sähköjohdannaisten vaikuttavat tuloslaskelmaan. Niiden sähköjohdannaisten, jotka täyttävät IFRS 9 suojauslaskennan ehdot, arvonmuutokset vaikuttavat omaan pääomaan.

M€	2018	2017
Muutos omassa pääomassa	+/- 0,7	+/- 0,5

27. Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

M€	2018	2017
Nimellisarvot		
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset		
- suojauslaskennassa	50,0	100,0
Korko-optiot		
- ei suojauslaskennassa	70,0	70,0
Valuuttajohdannaiset:		
Terminisopimukset		
- ei suojauslaskennassa	277,2	199,7
- suojauslaskennassa	-	12,7
Hyödykejohdannaiset:		
Sähköjohdannaiset		
- suojauslaskennassa	4,1	4,7
Energia, MWh	162 118	186 215

M€	2018			2017		
	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo
Käyvät arvot						
Korkojohdannaiset:						
Koronvaihtosopimukset						
- suojauslaskennassa	-	-0,6	-0,6	0,0	-0,5	-0,5
Korko-optiot						
- ei suojauslaskennassa	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0
Valuuttajohdannaiset:						
Terminisopimukset						
- ei suojauslaskennassa	2,4	-0,5	1,9	1,7	-0,8	0,9
- suojauslaskennassa	-	-	-	0,2	-	0,2
Hyödykejohdannaiset:						
Sähköjohdannaiset						
- suojauslaskennassa	2,6	0,0	2,6	0,5	-0,1	0,4

Rahavirran suojauksiin kohdistettujen sähkö- ja korkojohdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin niiltä osin kuin suojaus on tehokas.

Sähköjohdannaisten käyvän arvon muutoksesta kirjattiin tilikauden aikana voittoa 1,7 (0,4) miljoonaa euroa laajaan tulokseen.

Korkojohdannaisten käyvän arvon muutoksesta kirjattiin tappiota 0,1 (voittoa 0,8) miljoonaa euroa laajan tuloksen eriin tilikauden aikana. Luvussa on huomioitu verovaikutus. Suojaussuhteesta ei kirjattu tehottomuutta tilikauden aikana.

28. Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on luoda tehokas pääomarakenne, jonka avulla varmistetaan konsernin normaalit toimintaedellytykset ja kasvumahdollisuudet, ja sitä kautta lisätä osakkeenomistajien pitkän aikavälin tuottoa.

Investointipäätösten lisäksi osingonjako on merkittävin keino vaikuttaa pääomarakenteeseen. Konsernin pitkän aikavälin tavoitteena on maksaa vuosittain perusosinko, joka on vähintään 50 prosenttia osakekohtaisesta vuosituloksesta.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan nettovelkaantumisasteella (gearing). Nettovelkaantumisastetta laskettaessa korollinen nettovelka jaetaan oman pääoman määrällä. Korolliseen nettovelkaan sisältyvät korolliset velat vähennettynä rahoilla ja pankkisaamisilla. Konsernin tavoitteena on pitää tilikauden vuosineljänneksen kautta laskettu nettovelkaantuneisuusaste 30–70 prosentin vaihteluvälillä. Tilikauden 2018 keskimääräinen (ka) gearing oli 53,0 (58,4) prosenttia.

M€	2018	2017
Korolliset velat	177,3	258,5
Rahavarat	38,1	107
Korollinen nettovelka	139,2	151,5
Oma pääoma yhteensä	353,6	348,4
Nettovelkaantumisaste, %	39,4	43,5
Nettovelkaantumisaste keskimäärin, %	53,0	58,4

Konsernin rahoitussopimuksissa on sovittu tyypillisistä kovenantti-ehdoista koskien nettovelkaantuneisuusastetta ja käyttökatteen suhdetta nettorahoituskuluihin. Näiden tunnuslukujen toteutuneet tasot ovat täyttäneet lainakovenanttien vaatimukset selkeästi.

29. Johdon kannustinjärjestelmä ja osakeperusteiset maksut

Tilikaudella 2018 yhtiön voimassa olevat johdon osakepalkkio-ohjelmien ansaintajaksot kattoivat vuodet 2015–2017, 2016–2018, 2017–2019 ja 2018–2020. Lisäksi tilikauden aikana voimassa oli rajoitusjakso ansaintajakson 2014–2016 perusteella maksetuille osakkeille. Yhtiön hallitus päätti joulukuussa uudesta osakepalkkio-ohjelmasta jaksolle 2019–2021, mutta ohjelmasta ei kirjattu kuluja vielä tilikaudella. Osakepalkkiojärjestelmässä osallistujat voivat ansaita osakkeita ansaintajaksolle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen perusteella. Ohjelmien tarkoituksena on sitouttaa johtajia sekä kannustaa ja palkita johtoa hyvistä yhtiön kannattavuutta ja strategian toteuttamista tukevista suorituksista. 2015 lähtien perustetuissa ohjelmissa ansaintakriteerit perustuvat koko konsernin kumulatiiviseen liikevaihtoon kolmen vuoden ajalta sekä kolmen vuoden käyttökatteeseen (EBITDA) tai käyttökatteeseen (EBITDA) perustuvaan laskennalliseen arvoon. Lisäksi ohjelmat kannustavat avainjohtoa omistamaan Uponorin osakkeita, mikä edesauttaa johdon, yhtiön ja osakkeenomistajien tavoitteiden yhdenmukaistamista. Taulukossa alla on kuvattu Uponorin osakepalkkio-ohjelmien keskeiset ehdot ja määrät. Määrät sisältävät palkkion rahana maksettavan osuuden, joka on tarkoitettu henkilölle palkkiosta aiheutuviin veroihin.

Osakepalkkiojärjestelmä	2016–2018	2017–2019	2018–2020
Osakkeiden maksimimäärä, kpl	300 000	300 000	400 000
Ohjelman liikkeeseenlasku, pvm	14/12/2015	12/12/2016	12/12/2017
Ansaintajakso alkaa, pvm	01/01/2016	01/01/2017	01/01/2018
Osakkeiden vapautuminen, pvm	31/05/2019	30/04/2020	30/04/2021
Enimmäisvoimassaoloaika, vuotta	3,4	3,3	3,3
Juoksuaikaa jäljellä, vuotta	0,4	1,3	2,3
Henkilöitä tilikauden päättyessä	17	23	42
Toteutustapa	Osakkeita ja käteistä	Osakkeita ja käteistä	Osakkeita ja käteistä
Kauden lopussa ulkona olevien osakkeiden maksimimäärä	174 010	209 572	331 230

Tilikaudella 2018 myönnettyjen osakepalkkioiden käyvän arvon keskeiset parametrit on esitetty alla olevassa taulukossa. Osakeperusteisen maksun käypä arvo määritellään päivänä, jolloin järjestelmästä on sovittu yhtiön ja kohderyhmän kesken. Sekä osakkeina että rahana maksettava osuus kirjataan 1.1.2018 lähtien sovellettavan standardimuutoksen mukaisesti omaan pääomaan ja myös rahaosuus arvostetaan myöntämispäivän arvoon siltä osin kun juoksuaikaa ohjelmassa jäljellä. Tilikaudella myönnettyjen kannustimien arvostuksessa käytetyt keskeisimmät parametrit:

Arvostusparametrit tilikaudella myönnettyille kannustimille

Osakkeen kurssi antohetkellä, €	16,24
Osinko-oletus, €, per vuosi	1,23
Osakekohtainen käypä arvo, €	15,01

Vaikutus tulokseen ja taloudelliseen asemaan vuonna 2018, M€

Tilikauden kulu osakeperusteiset maksut, oma pääoma	0,4
---	-----

30. Osuudet tytäryrityksissä ja määräysvallattomien omistajien osuudet

Tytäryhtiöt on listattu liitetiedossa 31 Lähipiiritiedot.

Uponor Oyj:n tytäryhtiöllä Uponor Infra Oy:llä on merkittävä määräysvallattomien omistajien osuus liittyen sen omistusrakenteeseen. Uponorilla on määräysvalta 55,3 prosentin suoralla omistusosuudella ja äänienemmistö, sillä Uponorilla on puheenjohtajuus Uponor Infra Oy:n hallituksessa. KWH Yhtymä Oy omistaa 44,7 prosenttia Uponor Infra Oy:stä. Uponor Infra Oy on alakonsernin emoyhtiö ja sen osalta esitetään alakonsernin luvut. Alakonsernin rakenne käy ilmi tytäryhtiölistasta.

Yritys ja kotipaikka	Määräysvallattomien omistajien omistusosuus		Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta		Määräysvallattomien omistajien osuus pääomasta	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Uponor Infra Oy, Suomi, Helsinki	44,7%	44,7%	10,4	4,9	56,0	68,2

Taloudellinen informaatio Uponor Infra Oy -konsernista:

M€	2018	2017
Liikevaihto	337,3	323,4
Tilikauden tulos	23,1	11,1
Tilikauden laaja tulos	22,8	10,3
Tilikauden tuloksen jakautuminen	23,1	11,1
- Emoyhtiön omistajille	12,7	6,2
- Määräysvallattomille omistajille	10,4	4,9
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen	22,8	10,3
- Emoyhtiön omistajille	12,6	5,7
- Määräysvallattomille omistajille	10,2	4,6
Pitkäaikaiset varat	62,1	81,3
Lyhytaikaiset varat	111,7	130,8
Oma pääoma	115,8	143,0
Pitkäaikaiset velat	3,0	8,4
Lyhytaikaiset velat	55,0	60,7
Liiketoiminnan rahavirta	24,6	13,0
Investointien rahavirta	29,7	-6,1
Rahoituksen rahavirta	-56,8	-6,4
Rahavirrat yhteensä	-2,5	0,5

Uponor Infra Oy maksoi vuonna 2018 50,0 miljoonaa euroa pääoman palautusta omistajilleen, josta 22,4 miljoonaa euroa kuului määräysvallattomille omistajille. Uponor Infra Oy ei maksanut osinkoja omistajilleen vuonna 2018 tai vertailukaudella.

31. Lähipiiritiedot

Konsernin lähipiiriin kuuluvat tytär- ja osakkuusyrietykset sekä johtoon kuuluvat avainhenkilöt: hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja sekä konsernin johtoryhmä.

Lähipiiritapahtumina on esitetty sellaiset liiketoimet lähipiirin kanssa, jotka eivät eliminoidu konsernitilinpäätöksessä.

Johdon ja hallituksen palkitseminen

T€	2018	2017
Johtoryhmän saamat palkat ja palkkiot		
Palkat ja palkkiot *)	3 351,1	3 039,5
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet		
- maksuperusteiset eläkkeet	269,6	357,2
Osakeperusteiset etuudet	320,9	298,5
Yhteensä	3 941,6	3 980,2

*) Palkat ja palkkiot sisältää irtisanomisen yhteydessä maksetut korvaukset

Johtoryhmän palkat ja palkkiot sisältävät palkat, luontaisedut ja lyhyen aikavälin kannustimet.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet sisältävät johtoryhmän osalta paikallisten lakisääteisten eläkejärjestelyjen kulut sekä toimitusjohtajalle otetut maksuperusteiset lisäeläkevakuutukset. Konsernilla ei ole näihin liittyen muita sitoumuksia.

Osakeperusteiset etuudet sisältävät johdon pitkän aikavälin kannustinohjelmista kaudella aiheutuneet maksut (lisätietoja liitteessä 29).

Yllä esitettyyn taulukkoon sisältyvät myös toimitusjohtajan palkat ja palkkiot.

T€	2018	2017
Johdon palkat ja palkkiot: toimitusjohtaja		
Luomakoski, Jyri, toimitusjohtaja	720,5	811,9
Johdon saamat osakkeet (kpl)		
Luomakoski Jyri, toimitusjohtaja	3 318	2 862
Muut johtoryhmän jäsenet	7 003	7 646
Yhteensä	10 321	10 857

Toimitusjohtajan eläkeikä määritellään työeläkelain (TyEL) mukaisesti, mutta yhtiö voi toimitusjohtajan kanssa sopia, että toimitusjohtaja jää eläkkeelle 63-vuotiaana. Lakisääteisen eläkkeen lisäksi yhtiö on ottanut maksuperusteisen eläkevakuutuksen toimitusjohtajalle, johon yhtiö maksoi 40 000 euroa vuonna 2018. Yhtiö on lisäksi päättänyt kapitalisaatio-eläkejärjestelystä toimitusjohtajalle, mistä yhtiö on maksanut 50 000 euroa vuonna 2018.

	2018		2017	
T€	Vuosimaksu bruttona (EUR)	Saatujen osakkeiden määrä (kpl)	Vuosimaksu bruttona (EUR)	Saatujen osakkeiden määrä (kpl)
Hallituksen palkkiot				
Paasikivi Annika, puheenjohtaja 13.3.2018 alkaen	109,2	2 498	62,2	1 181
Aaltonen-Forsell Pia, tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja 13.3.2018 alkaen	64,5	1 416	52,4	1 060
Falk Johan, 13.3.2018 alkaen	52,3	1 277	-	-
Eloranta Jorma, 13.3.2018 asti	1,8	-	98,8	2 121
Lengauer Markus	64,5	1 416	59,0	1 060
Lindholm Casimir, 13.3.2018 alkaen	52,9	1 277	-	-
Nygren Eva	54,7	1 277	54,2	1 060
Rosendal Jari, 13.3.2018 asti	1,8	-	54,2	1 060
Ihamuotila Timo, 20.3.2017 asti	-	-	1,8	-
Yhteensä	401,7	9 161	382,6	7 542

Lisäksi yhtiö maksaa hallituksen jäsenille vapaaehtoista vakuutusta, joka oikeuttaa kaikki hallituksen jäsenet Suomen TyEL-eläkejärjestelmään perustuvaan eläkkeeseen eläkkeelle jäämisen yhteydessä.

Muut lähipiiritiedot

Lähipiiriin kuuluvilla henkilöillä ei ollut 31.12.2018 eikä 31.12.2017 rahalainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

Yhtiön lähipiiriin kuuluvat henkilöt ovat tehneet vähäisiä transaktioita konserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa.

Yhtiön johdon osakkeenomistukset on esitetty tilinpäätöksen Hallinto- ja ohjausjärjestelmän esittelyn yhteydessä.

M€	2018	2017
Liiketoimet osakkuusyhtiöiden kanssa		
Jatkuvat toiminnot		
Ostot	4,3	2,4
Saamiset ja velat kauden lopussa		
Ostovelat ja muut velat	0,4	0,2

Osakkeet ja osuudet

Tytärtyhtiöt

Nimi	Valtio ja kotipaikka
Uponor Beteiligungs GmbH	Saksa, Hassfurt
Uponor GmbH	Saksa, Hassfurt
Uponor S.A.R.L.	Ranska, Saint-Priest
Uponor S.r.l.	Italia, Vimercate
Uponor Holding GmbH	Saksa, Hassfurt
KaMo GmbH	Saksa, Ehingen
Delta Systemtechnik GmbH (95% Uponor Holding GmbH, 5% KaMo Frischwarmwassersysteme GmbH)	Saksa, Celle
Uponor Hispania, S.A.U.	Espanja, Móstoles
Uponor A/S	Tanska, Brøndby
Uponor Eesti Oü	Viro, Tallinna
Uponor Suomi Oy	Suomi, Lahti
Uponor Business Solutions Oy	Suomi, Vantaa
UWater Oy	Suomi, Tampere
Uponor Hong Kong Ltd	Hong Kong
Uponor Korea Co., Ltd.	Korea, Kyungki-do
Uponor (China) Plumbing Systems Co., Ltd.	Kiina, Taicang
Uponor Kft. (Uponor Épületgépészeti Korlátolt Felelősségű Társaság)	Unkari, Budapest
SIA Uponor Latvia	Latvia, Riika
UAB Uponor	Liettua, Vilna
Uponor, s.r.o.	Tšekki, Praha
Uponor AS	Norja, Vestby
Uponor Vertriebs GmbH	Itävalta, Wiener Neudorf
Uponor Sp. z o.o.	Puola, Blonie
Uponor Portugal – Sistemas para Fluidos, Lda. (99.97 % Uponor Corporation, 0.03 % Uponor Hispania, S.A.U)	Portugali, V.N. Gaia
Uponor AG in Liquidation (*)	Sveitsi, Pfungen
JSC "Uponor Rus"	Venäjä, Moskova
Uponor Innovation AB	Ruotsi, Borås
Uponor AB	Ruotsi, Virsbo
Uponor Limited	Englanti, Watford
Uponor Building Energy Limited (*)	Englanti, Watford
UPONOR, s.r.o.	Slovakia, Bratislava
Uponor NA Holding, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor NA Asset Leasing, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor NA Investment LLC	Yhdysvallat, Delaware
Uponor North America, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Tulsa Pipe Plant, Inc. (*)	Yhdysvallat, Delaware
Hot Water Systems North America, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor Ltd.	Kanada, Saskatchewan
Radiant Technology, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor, Inc.	Yhdysvallat, Illinois
Uponor Innovations, LLC	Yhdysvallat, Delaware

Nimi	Valtio ja kotipaikka
Uponor Trading (Beijing) Co., Ltd.	Kiina, Beijing
Uponor Romania S.R.L.	Romania, Bukarest
Uponor Insurance Limited	Guernsey
Uponor Pty Ltd (*)	Australia, Sydney
Uponor Infra Oy (55.3% Uponor Corporation, 44.7% KWH Group Ltd)	Suomi, Helsinki
Jita Oy	Suomi, Virrat
Uponor Infra AB	Ruotsi, Virsbo
Uponor Infra A/S	Tanska, Holbæk
Uponor Infra AS	Norja, Vestby
Uponor Infra Ltd.	Kanada, Mississauga
Uponor Infra Limited (*)	Englanti, Milton Keynes
Uponor Infra Sp. z o.o.	Puola, Varsova
Uponor Infra Oü	Viro, Tallinna
Koy Tuusulan Pakkasraitti 12	Suomi, Tuusula
KWH PIPE (INDIA) LIMITED (*)	Intia, Mumbai
Uponor Infra Fintherm a.s.	Tšekki, Praha
KWH Pipe Espana SA (*)	Espanja, Madrid
KWH Pipe (Portugal) Tubos Lda. (*)	Portugali, Palmela

Osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset

Nimi	Valtio ja kotipaikka
Punitec GmbH & Co. KG (36 %)	Saksa, Gochsheim
Punitec Verwaltungs GmbH (36 %)	Saksa, Gochsheim
Phyn Oy (50 %)	Suomi, Helsinki
Phyn LLC (50 %)	Yhdysvallat, Delaware

(*) Lepävä yhtiö

32. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilinpäätöspäivän jälkeen konsernissa ei ollut merkittäviä tapahtumia.

Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

Emoyhtiön tuloslaskelma

M€	Liite	2018	2017
Liikevaihto	2	9,5	11,3
Henkilöstökulut	4	7,6	6,4
Poistot ja arvonalentumiset	5	0,2	0,2
Liiketoiminnan muut kulut	3	9,4	11,5
Liiketappio		-7,7	-6,8
Rahoitustuotot ja -kulut	6	42,4	44,8
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		34,7	38,0
Tilinpäätössiirrot	7	2,5	2,3
Tuloverot	8	-0,1	-0,3
Tilikauden voitto		37,1	40,0

Emoyhtiön tase

M€	Liite	31.12.2018	31.12.2017
Vastaavaa			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		0,5	0,3
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	9	0,5	0,3
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto		0,4	0,2
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	9	0,4	0,2
Sijoitukset			
Konserniyhtiöosakkeet		256,3	290,4
Osakkuusyhtiöosakkeet		2,6	1,6
Muut osakkeet ja osuudet		0,0	0,0
Lainasaamiset		250,9	214,0
Sijoitukset yhteensä	10	509,8	506,0
Pysyvät vastaavat yhteensä		510,7	506,5
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset			
Laskennalliset verosaamiset		0,3	0,3
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	11	0,3	0,3
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		1,4	0,9
Lainasaamiset		3,7	34,5
Siirtosaamiset		2,1	4,7
Muut saamiset		64,2	57,5
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	12	71,4	97,6
Rahat ja pankkisaamiset		27,6	86,0
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		99,3	183,9
Vastaavaa yhteensä		610,0	690,4

M€	Liite	31.12.2018	31.12.2017
Vastattavaa			
Oma pääoma			
Osakepääoma		146,4	146,4
Ylikurssirahasto		50,2	50,2
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		0,1	0,1
Edellisten tilikausien voitto		111,3	108,9
Tilikauden tulos		37,1	40,0
Oma pääoma yhteensä	13	345,1	345,6
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero		0,2	0,2
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä		0,2	0,2
Pakolliset varaukset	14	1,6	1,7
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta		170,0	170,0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	15	170,0	170,0
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Joukkovelkakirjalainat		-	80,0
Ostovelat		1,1	1,1
Siirtovelat		2,7	2,0
Muut lyhytaikaiset velat		89,3	89,8
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	16	93,1	172,9
Vieras pääoma yhteensä		263,1	342,9
Vastattavaa yhteensä		610,0	690,4

Emoyhtiön rahoituslaskelma

M€	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto / -tappio	-7,7	-6,8
Suunnitelman mukaiset poistot	0,2	0,2
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-0,1	-0,1
Maksetut verot	1,0	-2,5
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	-6,6	-9,2
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä		
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-3,9	3,3
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-10,1	6,2
Konsernitilisaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-3,9	-0,3
Konsernitilivelkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-2,9	-7,0
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä	-20,8	2,2
Saadut osingot liiketoiminnasta	59,6	54,7
Saadut konserniavustukset liiketoiminnasta	2,3	14,1
Muutokset omissa osakkeissa	-1,8	0,0
Liiketoiminnan rahavirta	32,7	61,8
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-0,5	-0,3
Muut lyhytaikaiset sijoitukset	-1,0	-10,0
Myönnettyt lainat	-75,9	-42,1
Lainasaamisten takaisinmaksut	66,1	15,4
Muutokset tytäryhtiöosakkeiden investoinneissa	-1,3	0,7
Pääoman palautukset tytäryhtiöiltä	27,7	0,0
Saadut korot investoinneista	11,3	6,9
Saadut osingot investoinneista	0,0	0,0
Investointien rahavirta	26,4	-29,4
Rahavirta ennen rahoitusta	59,1	32,4
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot	124,9	267,0
Lainojen takaisinmaksut	-204,9	-167,0
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	0,0	-14,1
Maksetut korot ja maksut rahoituskuluista	-1,7	-2,3
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-35,8	-33,6
Rahoituksen rahavirta	-117,5	50,0
Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	-58,4	82,4
Rahavarat 1.1.	86,0	3,6
Rahavarat 31.12.	27,6	86,0
Muutos taseen mukaan	-58,4	82,4

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

1. Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomen kirjanpitolain-säädäntöä. Uponor -konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti, ja emoyhtiö noudattaa konsernin laatimisperiaatteita aina kun se on ollut mahdollista. Alla on esitetty laatimisperiaatteet, joissa käytäntö poikkeaa konsernin periaatteista. Muilta osin noudatetaan konsernin laadintaperiaatteita.

Liikevaihto

Emoyhtiön liiketoiminta koostuu konsernitoiminnoista ja liikevaihto palveluveloituksista konserniyhtiöiltä.

Tuloverot

Tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot sisältävät verot tilikaudelta ja mahdolliset korjaukset edellisten tilikausien veroihin.

Lainan liikkeeseenlaskukulut

Lainan liikkeeseenlaskukulut on jaksotettu lineaarisesti vaihtuviin vastaaviin.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön eläkevastuut on hoidettu eläkevakuutusyhtiöissä. Eläke-eduista aiheutuneet kustannukset kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jolla vastaava työsuoritus on tapahtunut.

Rahoitusvarat, rahoitusvelat ja johdannaisopimukset

Johdannaisinstrumentit on arvostettu markkinaehtoisesti käypään arvoon. Arvonmuutokset on kirjattu tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Emoyhtiön kirjanpidossa ei sovelleta suojauslaskentaa. Muutoin johdannaisopimusten arvostusmenetelmistä on kerrottu konsernin laatimisperiaateissa. Johdannaisten käyvät arvot johdannaislajeittain on esitetty kohdassa liitetieto 18. Johdannaislajien tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset on esitetty kohdassa Liitetieto 6. Johdannaisten käytöstä on kerrottu konsernin kohdassa Liitetieto 27.

Vuokrasopimukset

Kaikki leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina.

Tytär-yhtiöosakkeet

Tytär-yhtiöosakkeiden tasearvo muodostuu välittömästä hankintamenosta vähennettynä arvonalennuksilla.

2. Liikevaihto

M€	2018	2017
Palvelutuotot		
- Konserniyhtiöt	9,5	11,3
Yhteensä	9,5	11,3

3. Liiketoiminnan muut kulut

M€	2018	2017
Liiketoiminnan muut kulut		
Matkakulut	0,5	0,6
Ostetut palvelut	1,2	2,4
Muut	7,7	8,5
Yhteensä	9,4	11,5

M€	2018	2017
Tilintarkastajan palkkiot		
- Tilintarkastuspalkkiot	0,1	0,1

4. Henkilöstökulut

M€	2018	2017
Palkat ja palkkiot	6,8	5,5
Eläkekulut	0,6	0,7
Henkilösivukulut	0,2	0,2
Yhteensä	7,6	6,4

Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin

Toimihenkilöitä	52	53
-----------------	----	----

Johdon palkat ja palkkiot T€ *)

Toimitusjohtaja	720,5	811,9
Hallitus	401,7	382,6
Yhteensä	1 122,2	1 194,5

*) erittelyt henkilöittäin on esitetty konserniliiketoiminnan liitetiedoissa.

Rahalainat yhtiön johdolle

Yhtiön toimitusjohtajalla ja hallituksen jäsenillä ei ollut 31.12.2018 rahalainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

Toimitusjohtajan eläkesitoumukset

Toimitusjohtaja jää eläkkeelle työeläkelain (TyEL) mukaisesti, mutta yhtiö voi toimitusjohtajan kanssa sopia, että toimitusjohtaja jää eläkkeelle 63-vuotiaana. Toimitusjohtajan eläke karttuu työeläkelain (TyEL) mukaisesti.

Lakisääteisen eläkkeen lisäksi yhtiö on ottanut toimitusjohtajalle maksuperusteisen eläkevakuutuksen, johon yhtiö maksoi 40 000 euroa vuonna 2018. Yhtiö on lisäksi päättänyt kapitalisaatio-eläkejärjestelystä toimitusjohtajalle, mistä yhtiö on maksanut 50 000 euroa vuonna 2017. Vuonna 2018 maksu oli 50 000 euroa.

5. Poistot

M€	2018	2017
Aineettomat hyödykkeet	0,1	0,1
Aineelliset hyödykkeet	0,1	0,1
Yhteensä	0,2	0,2

6. Rahoitustuotot- ja kulut

M€	2018	2017
Korkotuotot	0,2	0,1
Korkotuotot tytäryhtiöiltä	9,8	10,4
Osinkotuotot	0,0	0,0
Osinkotuotot tytäryhtiöiltä	59,6	54,7
Korkokulut	-3,4	-3,2
Korkokulut tytäryhtiöille	-0,3	-0,1
Muut rahoituskulut	-0,1	-0,1
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-19,0	-14,4
Voitot ja tappiot johdannaisista		
Toteutuneet	-9,6	7,1
Toteutumattomat	-0,1	0,9
Kurssierot		
Toteutuneet	1,7	0,6
Toteutumattomat	3,6	-11,2
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	42,4	44,8

7. Tilinpäätössiirrot

M€	2018	2017
Poistoeron muutos	0,0	0,0
Konserniavustukset	2,5	2,3
Yhteensä	2,5	2,3

8. Tuloverot

M€	2018	2017
Tilikaudelta	0,0	0,0
Edellisiltä kausilta	-	-0,3
Laskennallisen verovelan muutos	0,0	0,0
Yhteensä	0,0	-0,3

9. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

2018 M€	Aineettomat oikeudet	Koneet ja kalusto	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	3,1	0,7	3,8
Lisäykset	0,2	0,3	0,5
Hankintameno 31.12.	3,3	1,0	4,3
Kertyneet poistot 1.1.	2,7	0,5	3,2
Tilikauden poisto	0,1	0,1	0,2
Kertyneet poistot 31.12.	2,8	0,6	3,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,5	0,4	0,9

2017 M€	Aineettomat oikeudet	Koneet ja kalusto	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	2,9	0,5	3,4
Lisäykset	0,2	0,2	0,4
Hankintameno 31.12.	3,1	0,7	3,8
Kertyneet poistot 1.1.	2,6	0,5	3,1
Tilikauden poisto	0,1	0,1	0,2
Kertyneet poistot 31.12.	2,7	0,6	3,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,3	0,2	0,5

10. Sijoitukset

M€	2018	2017
Konserniyhtiösakkeet kirjanpitoarvo 1.1.	290,3	305,5
Lisäykset	1,3	0,0
Vähennykset	27,7	0,8
Konserniyhtiösakkeet hankintameno 31.12.	263,9	304,7
Arvonalentumiset	7,6	14,4
Konserniyhtiösakkeet kirjanpitoarvo 31.12.	256,3	290,3
Osakkuusyhtiöt 1.1.	1,6	1,6
Lisäykset	1,0	0,0
Osakkuusyhtiöt 31.12.	2,6	1,6
Muut osakkeet ja osuudet 1.1.	0,0	0,0
Muut osakkeet ja osuudet 31.12.	0,0	0,0
Lainasaamiset		
- Konserniyhtiöt	250,5	208,8
- Pääomalaina	-	5,0
- Muut	0,4	0,2
Lainasaamiset yhteensä	250,9	214,0
Yhteensä	509,8	506,0

Vuoden 2018 arvonalentumiset liittyivät Uponor Asia Oy:n ja Uponor (China) Plumbing Co., Ltd:n osakkeisiin. Uponor Pty., Uponor (China) Plumbing Systems ja Uponor Hong Kong Ltd. lainasaamisten alaskirjaukset on huomioitu rahoituskuluissa. (Katso liitetieto 6).

11. Pitkäaikaiset saamiset

M€	2018	2017
Laskennalliset verosaamiset	0,3	0,3
Yhteensä	0,3	0,3

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu taseen pakollisista varauksista. Laskennalliset verosaamiset sisältävät lyhytaikaisia verosaamia yhteensä 0,07 miljoonaa euroa.

12. Lyhytaikaiset saamiset

M€	2018	2017
Konserniyhtiöiltä		
- myyntisaamiset	1,4	0,9
- lainasaamiset	13,7	34,5
- siirtosaamiset	1,1	3,3
- muut saamiset	48,8	44,8
Yhteensä	65,0	83,5

M€	2018	2017
Muulta		
- myyntisaamiset	0,0	0,0
- siirtosaamiset	1,0	1,4
- muut saamiset	5,4	12,7
Yhteensä	6,4	14,1
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	71,4	97,6
Siirtosaamiset		
Korkotuotot	1,1	3,4
Verot	-	1,0
Muut	1,0	0,3
Yhteensä	2,1	4,7

13. Oman pääoman muutokset

M€	2018	2017
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	146,4	146,4
Osakepääoma 31.12.	146,4	146,4
Ylikurssirahasto 1.1.	50,2	50,2
Ylikurssirahasto 31.12.	50,2	50,2
Sidottu oma pääoma yhteensä	196,6	196,6
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	0,1	0,1
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	0,1	0,1
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	148,9	142,5
Osingonjako	-35,8	-33,7
Omat osakkeet	-1,8	0,1
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	111,3	108,9
Tilikauden voitto	37,1	40,0
Vapaa oma pääoma yhteensä	148,5	149,1
Oma pääoma 31.12.	345,1	345,7
Jakokelpoiset varat		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	0,1	0,1
Edellisten tilikausien voitto	113,6	109,4
Tilikauden voitto	37,1	40,0
Omat osakkeet	-2,2	-0,4
Jakokelpoiset varat 31.12.	148,5	149,1

14. Pakolliset varaukset

M€	2018	2017
Ympäristövaraus	1,6	1,7
Yhteensä	1,6	1,7

15. Pitkäaikainen vieras pääoma

M€	2018	2017
Lainat rahoituslaitoksilta	170,0	170,0
Yhteensä	170,0	170,0

Pitkäaikaisten korollisten velkojen erääntymisajat

M€	2019	2020	2021	2022
Lainat rahoituslaitoksilta	-	-	70,0	100,0
Yhteensä	-	-	70,0	100,0

16. Lyhytaikainen vieras pääoma

M€	2018	2017
Konserniyhtiöiltä		
- ostovelat	0,2	0,4
- muut lyhytaikaiset velat	85,4	87,8
Yhteensä	85,6	88,2
Muilta		
- joukkovelkakirjalainat	-	80,0
- ostovelat	1,0	0,7
- siirtovelat	2,7	2,0
- muut lyhytaikaiset velat	3,8	2,1
Yhteensä	7,5	84,8
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	93,1	172,9
Siirtovelat		
Henkilökulut	0,7	0,9
Bonukset	1,0	0,5
Verot	0,2	0,2
Korot	0,5	0,2
Muut	0,3	0,2
Yhteensä	2,7	2,0

17. Vastuusitoumukset

M€	2018	2017
Konserniyrittysten puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	42,6	46,8
Takaukset	42,6	46,8

Käyttöleasingvastuut

Seuraavalla tilikaudella maksettavat	0,2	0,2
Myöhemmin maksettavat	0,2	0,1
Leasingvastuut yhteensä	0,4	0,3

Emoyhtiöllä on toimitiloistaan määräaikainen 10 vuoden vuokrasopimus. Vuokra-aika alkoi 1.3.2013.

Vuokravastuut

Seuraavalla tilikaudella maksettavat	0,6	0,6
Myöhemmin maksettavat	1,8	2,5
Vuokravastuut yhteensä	2,4	3,1

Yhteensä	45,4	50,2
----------	------	------

Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellämainittuihin lukuihin.

18. Johdannaisopimukset

M€	2018	2017
Nimellisarvot		
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset	50,0	100,0
Korko-optiot	70,0	70,0
Käyvät arvot		
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset	-0,6	-0,5
Korko-optiot	0,0	0,0
Nimellisarvot		
Valuuttajohdannaiset:		
Terminisopimukset	277,2	211,9
Konsernin sisäiset terminisopimukset	139,0	96,8
Hyödykejohdannaiset:		
Sähköjohdannaiset	4,1	4,7
Energia (MWh)	162 118	186 215
Käyvät arvot		
Valuuttajohdannaiset:		
Terminisopimukset	1,9	1,1
Konsernin sisäiset terminisopimukset	-0,8	1,8
Hyödykejohdannaiset:		
Sähköjohdannaiset	2,6	0,4

Tilintarkastuskertomus

Uponor Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Uponor Oyj:n (y-tunnus 0148731-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaateista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukai-

sia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyden riski.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikka on huomioitu tilintarkastuksessa
Liikearvon arvonalentumistestaus	
<p>Katso liitetieto 10 tilinpäätöksessä.</p> <p>Liikearvon määrä on konsernitaseessa EUR 83,5 miljoonaa. Johto arvioi liikearvon arvonalentumistarvetta vuosittain. Johdon laatiman arvonalentumistestauksen perusteella, johto ei ole nähnyt tarvetta arvonalentumiskirjaukselle.</p> <p>Arvonalentumistestauksiin liittyy merkittäviä johdon arvioita tulevaan liiketoiminnan kehitykseen, kassavirtoihin ja diskonttokorkoon liittyen.</p> <p>Merkittävimmät tekijät johdon arvioissa ovat myynti, bruttokateprosentti ja diskonttokorko. Kuten liitetiedossa 10 on selostettu, johto katsoo, että Uponor Infraan liikearvo on herkempi liikearvon arvonalentumisriskille. Uponor Infraan liittyvän liikearvon määrä taseessa on EUR 9,5 miljoonaa.</p> <p>Tämä seikka on EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisyden riski.</p>	<p>Tarkastuksessa olemme arvioineet johdon tekemään arvonalentumistestaukseen liittyviä merkittäviä oletettavia kunkin rahavirtaa tuottavan yksikön osalta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Olemme verranneet kasvu- ja kannattavuusolettamia historialliseen kehitykseen verrattuna. • Olemme verranneet laskelmissa käytettyjä arvioita vahvistettuihin budjetteihin ja strategisiin suunnitelmiin. • Olemme verranneet käytettyjä diskonttokorkoja ulkopuolisista lähteistä saatuun tietoon. • Olemme testanneet arvonalentumistestauslaskelman laskentateknistä asianmukaisuutta. <p>Olemme arvioineet myös arvonalentumistestauksesta annettuja liitetietoja.</p>

Uudelleenjärjestelyt ja ehdolliset velat

Katso liitetieto 21 ja 24 tilinpäätöksessä.

Varausten määrä Uponor Oyj:n konsernitiilinpäätöksessä on EUR 30,2 miljoonaa. Lisäksi konserni esittää merkittävät ehdolliset velat liitetiedossa 24.

Olemassa olevan oikeudellisen tai tosiasiallisen veloitteen, siihen liittyvien tulevien maksujen todennäköisyyden sekä luotettavan kustannuslaskelman arviointi vaatii johdon harkintaa oikean kirjanpito- ja esitystavan varmistamiseksi.

Koska varausten ja ehdollisten velkojen tunnistamiseen, arvostukseen sekä esitystapaan liittyy huomattavasti harkinnanvaraisuutta, olemme luokitelleet ne tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Tarkastuksemme yhteydessä olemme muun muassa arvioineet johdon tekemien arvioiden asianmukaisuutta.

Olemme arvioineet myös, sisältävätkö varaukset kaikki olennaiset erät käymällä läpi hallituksen kokousten pöytäkirjat sekä käymällä keskusteluita Uponor konsernin lakiasianjohtajan kanssa.

Lisäksi olemme pyytäneet tarvittaessa vahvistuksia ulkopuolisilta asianajajilta.

Olemme arvioineet myös varauksista sekä ehdollisista veloista annettujen liitetietojen asianmukaisuutta konsernitiilinpäätöksessä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitiilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksiin esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnitellamme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä,

että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, vääräntämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonne. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitava yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana tilikaudesta 2010 alkaen yhtäjaksoisesti 9 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikertomukseen

sisältyvän muun informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntonne ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastuksessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöämme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen voitonjakoehdotus on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Vantaalla, 13. helmikuuta 2019
Deloitte Oy
Tilintarkastusyhteisö

Jukka Vattulainen
KHT

Vuosineljännestitiedot

	2018				2017			
	10–12	7–9	4–6	1–3	10–12	7–9	4–6	1–3
Liikevaihto, M€	282,6	311,9	324,9	276,9	279,4	317,5	308,4	265,1
- Talotekniikka – Eurooppa	128,5	131,8	138,7	125,2	125,5	136,3	135,6	124,3
- Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	90,5	88,9	83,5	77,6	79,5	91,2	79,3	78,2
- Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, \$	103,3	103,8	98,8	95,7	94,2	106,8	88,7	83,5
- Uponor Infra	65,3	92,6	104,1	75,3	75,4	90,6	94,3	63,1
Bruttokate, M€	94,2	106,1	107,3	93,2	95,0	109,3	98,4	91,4
- Bruttokate, %	33,3	34,0	33,0	33,7	34,0	34,4	31,9	34,5
Liikevoitto, M€	17,1	44,6	28,0	17,0	18,0	40,4	22,9	14,6
- Talotekniikka – Eurooppa	5,1	9,0	11,0	6,0	10,2	14,4	9,1	6,3
- Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	13,7	13,9	8,8	10,2	9,6	19,0	10,5	10,6
- Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, \$	15,7	16,3	10,4	12,5	11,5	21,9	11,7	11,4
- Uponor Infra	-0,2	21,9	10,1	3,3	1,8	7,4	4,7	-1,9
- Muut	-1,2	-1,7	-1,3	-1,0	-2,5	0,2	-1,0	-0,9
Liikevoitto, % liikevaihdosta	6,1	14,3	8,6	6,1	6,4	12,7	7,4	5,5
- Talotekniikka – Eurooppa	4,0	6,9	7,9	4,8	8,1	10,5	6,8	5,0
- Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	15,2	15,8	10,5	13,1	12,2	20,8	13,2	13,6
- Uponor Infra	-0,4	23,6	9,8	4,4	2,5	8,1	5,0	-3,0
Kauden tulos, M€	6,7	30,0	17,3	9,2	15,1	28,6	14,3	7,4
Taseen loppusumma, M€	786,6	842,8	905,1	855,5	865,8	820,2	825,9	812,9
Tulos/osake, €	0,08	0,34	0,19	0,11	0,19	0,35	0,18	0,11
Oma pääoma/osake, €	4,08	4,02	3,66	3,43	3,83	3,68	3,35	3,25
Markkina-arvo, M€	631,0	824,3	1 006,6	993,4	1 228,4	1 073,2	1 164,7	1 216,0
Sijoitetun pääoman tuotto, % (p.a.)	17,2	19,1	13,5	9,9	16,3	19,4	13,6	9,9
Korollinen nettovelka kauden lopussa, M€	139,2	156,7	218,3	211,9	151,5	161,8	208,9	224,0
Velkaantumisaste, %	39,4	42,2	64,2	66,3	43,5	48,2	67,6	74,5
Velkaantumisaste, %, rullaava, neljä vuosineljänneestä	53,0	54,1	55,6	56,4	58,4	59,8	61,9	59,6
Bruttoinvestoinnit, M€	17,8	11,3	15,0	9,9	26,0	18,1	11,5	7,8
- % liikevaihdosta	6,3	3,6	4,6	3,6	9,3	5,7	3,7	2,9

Tietoa osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Uponor Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 18. maaliskuuta 2019 klo 15.00 Helsingin Messukeskuksessa, osoitteessa Messuaukio 1, Helsinki.

Yhtiön osakasluetteloon merkityn osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittautua viimeistään keskiviikkona 13.3.2019 klo 10.00, mihin mennessä ilmoittautumisen on oltava perillä. Yhtiökokoukseen voi ilmoittautua:

- yhtiön sijoittajasivuilla sijoittajat.uponor.fi tai
- puhelimitse numeroon 020 770 6883 arkipäivinä klo 9.00–16.00 tai
- kirjeitse osoitteella Uponor Oyj, Lakiasiat, PL 37, 01511 Vantaa.

Osingonmaksu

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudesta 2018 jaetaan osinkoa 0,51 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä 0,25 euroa osakkeelta maksetaan osakkeenomistajalle, joka osingonmaksun täsmäytyspäivänä 20.3.2019 on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tämän erän osinko maksetaan 27.3.2019.

Toinen erä 0,26 euroa osakkeelta maksetaan syyskuussa 2019. Toinen erä maksetaan osakkeenomistajalle, joka osingonmaksun täsmäytyspäivänä on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus päättää 10.9.2019 pidettäväksi sovitussa kokouksessaan toisen erän osingonmaksun täsmäytyspäivän ja osingonmaksupäivän. Osingon täsmäytyspäivä olisi silloin 12.9.2019 ja osingon maksupäivä 19.9.2019.

Pitkän ajan taloudelliset tavoitteet

	Tavoite	2018	2017
Orgaaninen liikevaihdon kasvu*	2018E: 5,4 %	4,9 %	6,5 %
Liikevoittomarginaali	> 10 %	8,3 %	8,2 %
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	> 20 %	17,2 %	16,3 %
Velkaantuneisuus (vuosineljännesten keskiarvo)**	30–70	53,0	43,5
Osingonjako	> 50 % tuloksesta	70,8 %	59,0 %

* > BKT+3 %-yksikköä (BKT:n kasvu perustuu kymmenen suurimman maan kasvun painotettuun keskiarvoon)

** IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönoton seurauksena 1.1.2019 alkaen Uponor muunsi nettovelkaantumisen tavoitevaihteluvälin 30–70:stä 40–80:een.

Osakekohtaisia tunnuslukuja

	2018	2017
Osakekannan markkina-arvo, M€	631,0	1228,4
Tulos osaketta kohti (laim.), €	0,72	0,83
Osinko, M€	¹⁾ 37,2	35,80
Osakekohtainen osinko, €	¹⁾ 0,51	0,49
Efektiiivinen osinkotuotto, %	¹⁾ 5,9	2,9
Osakkeen vaihtokurssit (antikorjattu), €		
- korkein, €	17,62	17,79
- alin, €	8,13	13,3
Osakkeenomistajien määrä	20 341	19 191

¹⁾ hallituksen ehdotus

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty tilinpäätöksessä.

Lisätietoa osakeista ja osakkeenomistajista, sivulta 27 alkaen.

Uponoria seuraavat analyytikot

Saamiemme tietojen mukaan ainakin seuraavat pankkiriikotteet julkaisivat sijoitustutkimusta Uponorista vuonna 2018. Nämä tahot seuraavat Uponoria omasta aloitteestaan, emmekä ole vastuussa heidän antamistaan lausunnoista. Ajantasaiset analyytikoiden yhteystiedot löytyvät sijoittajasivuiltamme <https://sijoittajat.uponor.fi>.

Carnegie Investment Bank AB

Tommy Ilmoni

Danske Bank Oyj

Ari Järvinen

Handelsbanken

Mika Karppinen

Nordea Bank Finland Oyj

Svante Krokfors

Pohjola Pankki Oyj

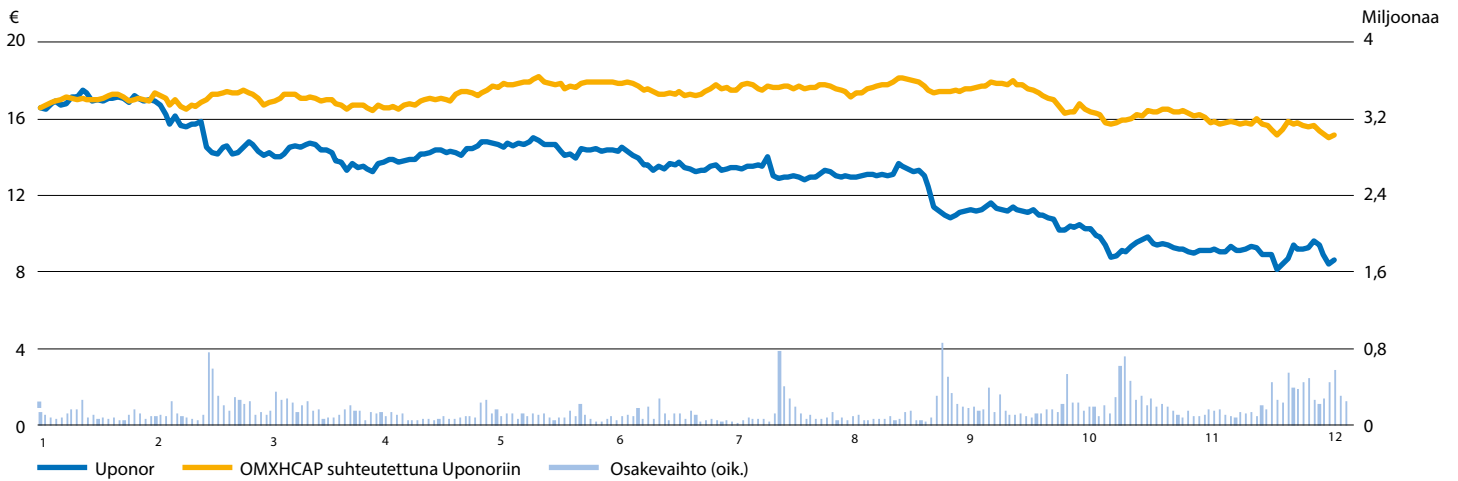
Matias Rautionmaa

SEB Equities

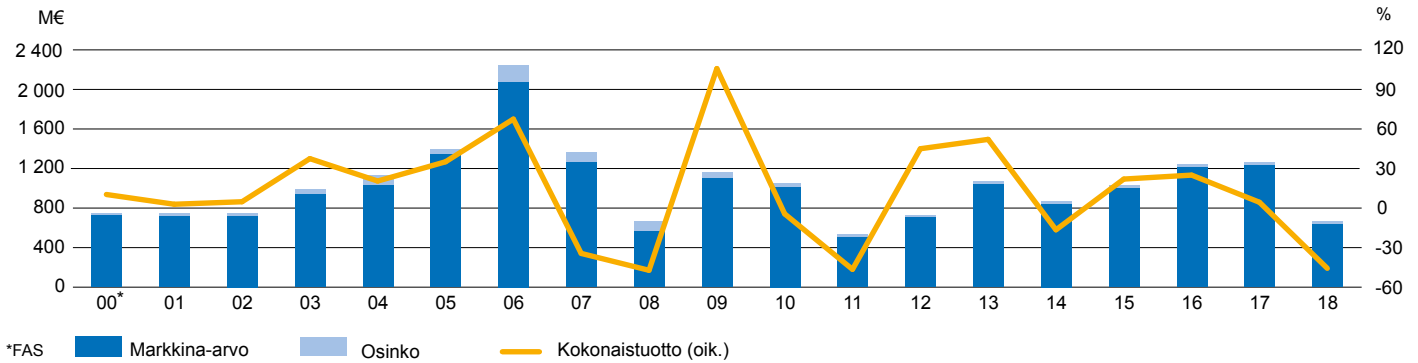
Anssi Kiviniemi

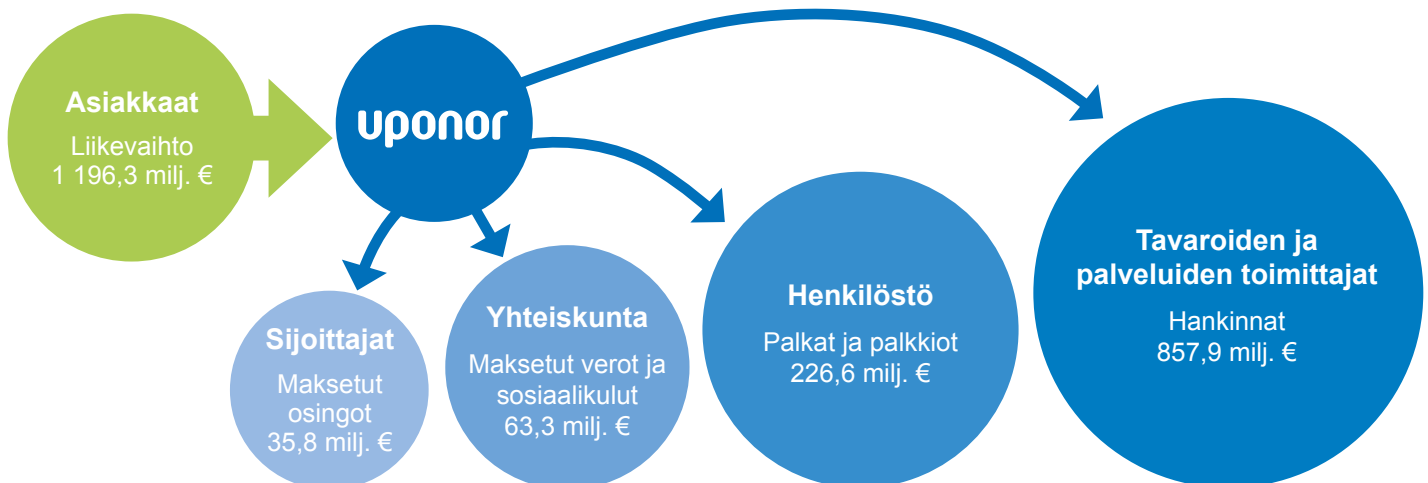
Osakekurssi ja -vaihto 2018

Omistaja-arvon kehitys 2000–2018

Taloudelliset vaikutukset sidosryhmille 2018

Uponorin sijoittajasuhteet

Tiedustelut

ir@uponor.com

Tapaamispyynnöt

Päivi Dahlqvist, johdon assistentti
Puh. 020 129 2823
paivi.dahlqvist@uponor.com

Muut yhteydenotot

Jyri Luomakoski, toimitusjohtaja
Puh. 020 129 2824
jyri.luomakoski@uponor.com

Susanna Inkinen,
viestintä- ja yritysvastuujohtaja
Puh. 020 129 2081
susanna.inkinen@uponor.com

Osakkeenomistajien tiedustelut

legal@uponor.com

Reetta Härkki, päälakimies
Puh. 020 129 2835
reetta.harkki@uponor.com

Osoitteenmuutokset

Osakkeenomistajan pitää ilmoittaa muuttuneet osoitetietonsa siihen pankkiin, jossa osakkeenomistajalla on arvo-osuustili, tai muussa tapauksessa Suomen Arvopaperikeskuksen ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon.

Julkaisujen ja tiedotteiden tilaaminen

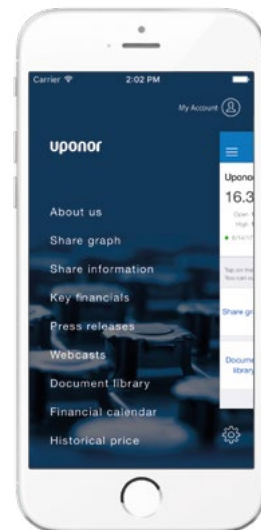
Yhtiö julkaisee tilinpäätökset, osavuositarkastukset, yhtiötiedotteet ja sijoittajauutiset verkossa suomen- ja englanninkielisenä. Julkaisut ja tiedotteet voi tilata yhtiön sijoittajasivuilta osoitteesta sijoittajat.uponor.fi > IR-aineisto ja uutiset > Raportit ja esitykset.

Viestinnän yhteystiedot

Uponor Oyj, Viestintä
PL 37, Äyritie 20, 01511 Vantaa
Puh. 020 129 2854
tiedotus@uponor.com

Uponorin IR-mobiilisovelluksen avulla pysyt helposti ajan tasalla missä ja milloin vain

- Muokkaa asetuksia ja personoi palvelu, joka on saatavilla 17 eri kielellä ja sisältää valuuttamuuntimen
- Katso webcast-lähetyksemme suorina tai nauhoitteina
- Seuraa ja vertaa osakekurssiamme muiden listattujen yhtiöiden kurssiin
- Aseta push-ilmoitukset päälle niin pysyt ajan tasalla meidän taloudellisesta kehityksestä, uutisista ja tapahtumista

Ulkoasu ja taitto: Innocorp Oy
Paino: Markprint Oy, 2019
Paperi: Art Gloss 300g / Edixion 120g

Uponor

Uponor Oyj
Äyritie 20
PL 37
01511 Vantaa

Puh. 020 129 211
www.uponor.fi
www.sijoittajat.uponor.fi

